

แนวทางการประยุกต์ศิลป์ปะการณกระดาษบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE ON
KOH KRED HANDCRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-696-7

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE ON
KOH KRED HANDCRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 47616
วัน, เดือน, ปี ๒๕๖๑ ค.ศ. 2546

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2546

ISBN 974-324-696-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE ON
KOH KRED HANDCRAFT : A CASE STUDY ON LAMPSHADE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG**

2003

ISBN 974-324-696-7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2003

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เกาะเกร็ด : กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ
นักศึกษา	สายสมร ศรีสวัสดิ์
รหัสประจำตัว	43064805
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
พ.ศ.	2546
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล สหชัยเสรี
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สถาพร คีบุญมี ณ ชุมแพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ, ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด, ออกแบบปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากเกาะเกร็ดและชาวตะวันตกจำนวน 250 คน, ช่างผู้ผลิตงานศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ ได้แก่ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม และช่างผู้ตำรงวิชาชีพอผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประกอบภาพจำลอง และต้นแบบ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยบรรยาย หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ Paired Samples T-test

ผลการวิจัยสรุปว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ที่ออกแบบตามแนวทางการพัฒนารูปแบบที่ 1 โดยรวมสามารถส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตรงตามความต้องการ แตกต่างกับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมที่มีขายในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ.05 และช่างผู้ผลิตสามารถนำตัวอย่างรูปแบบที่ได้จากแนวทางการพัฒนา หรือนำแนวทางการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์รูปแบบได้

Thesis Title	The Application of English Paper Craving Technique on Koh Kred Handcraft: A Case Study on Lampshade
Student	Saisamorn Srisawat
Student ID.	43064805
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Industrial Design Technology
Year	2003
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Nopadon Sahachaisaeree
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Sataporn D.Na- Chumphae

ABSTRACT

The objectives of This research were to study about the tourist' opinions for Koh Kred original handcraft earthenware lampshade souvenir products, the artistic uniqueness of local handcrafts, the application of carving techniques on English-golden Paper, local handcrafts and earthenware in order to improve Koh Kred lampshade product design for serving the needs of tourist target group with English-golden paper carving technique applied on the local lampshade design, to get feedbacks from customers and to map out the conceptual guidelines for local manufacturers.

The research samples consisted of 250 Thai and foreigner tourists in Koh Kred, an English-golden paper carver, Colonel Chartwut Ngamniyom and 3 local handcraft and earthenware manufacturers. The research tools composed of interviewing forms, questionnaires with simulation and multi-stage product models. After collecting data, it can be analyzed by calculating descriptive statistics including percentage, average, standard deviation and hypothesis test.

The research conclusion was remodeling of Koh Kred Lampshade souvenir by development way 1 was able to support value added factors for local handcrafts, commercial and traveling promotion by demands. It was significant different from the original handcrafts and lampshade souvenirs in the present market by level 0.05. As a result, the manufacturers can use the new design and improvement ways to enhance creativity.

กิตติกรรมประกาศ

ในการแสวงหาคำตอบของปัญหาจากการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ บุคคลสำคัญที่ผลักดันทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นหาคำตอบสำเร็จลุล่วง ได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.นภดล สหชัยเสรี และ ผศ.สถาพร ดีบุญมี ณ ชุมแพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ชี้เส้นทางแห่งความรู้ และคอยกำกับเส้นทางความคิดให้ผู้วิจัยจนสามารถนำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาสู่จุดหมายปลายทาง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสองท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณพันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม ที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาเรื่องราวของงานศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และวัสดุอุปกรณ์ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณคุณบรรณวิทย์ สุขศิริธรรม ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ ให้ความคิดเห็นชี้แนะเป็นที่ปรึกษาที่ดีเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด เอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บข้อมูล และผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ประเภทโคมไฟ

ขอขอบคุณชาวมอญเกาะเกร็ดทุกท่านที่อำนวยความสะดวก พร้อมทั้งให้ความช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อสถานที่ให้ผู้วิจัย ได้ทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณยาย คุณแม่ และคุณกรกิต คำวชิระพิทักษ์ ที่ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนทุนทรัพย์ และให้ความช่วยเหลือในทุกๆเรื่องตลอดมา

ขอขอบคุณมานิดา เขียวศิริพิพัฒน์ คุณจิตติพร เกินสม และคุณขวัญรัตน์ จินดา ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลภาษาอังกฤษจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงเพื่อนๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าความรู้ และประโยชน์ใดๆที่เป็นกุศลเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบกลับคืนแด่ผู้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทั้งที่กล่าวถึง และไม่ได้กล่าวถึงทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

สายสมร ศรีสวัสดิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
2.1 สังคมชุมชนบนเกาะเกร็ด.....	12
2.2 ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรม สินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด.....	19
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
2.4 กรอบแนวคิดและทฤษฎี.....	28
2.5 กรอบของการวิจัย.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	85
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	86
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	90
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	96
ภาคผนวก ก.....	97
ภาคผนวก ข.....	145
ประวัติผู้เขียน.....	167

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	สรุปกรอบแนวคิด และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา..... 38
3.1	กรอบของการวิจัย..... 46
4.1	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่ขายในปัจจุบันบนเกาะเกร็ด..... 50
4.2	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่รู้จักหรือเคยเห็นรูปทรงทั้ง 4 ทรงของเครื่องปั่นดินเผา ดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ด..... 50
4.3	รูปทรงเครื่องปั่นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ดที่เป็นที่รู้จักหรือเคยเห็น ของนักทอ้งเทียว..... 51
4.4	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่มีต่อราคาขายผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายอยู่ในปัจจุบัน..... 51
4.5	ความพึงพอใจของนักทอ้งเทียวที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบที่เห็นวางขายในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงราคาขายเดิม..... 52
4.6	ปัจจัยที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกมีผลต่อการดึงดูดนักทอ้งเทียว..... 53
4.7	ความชอบลักษณะของเครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟของนักทอ้งเทียว..... 53
4.8	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่ออกแบบตามผลของแนวทางที่วิเคราะห์ได้..... 77
4.9	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่มีต่อราคาขายรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ได้ออกแบบ ตามผลของแนวทางที่วิเคราะห์ได้..... 78
4.10	ความพึงพอใจของนักทอ้งเทียวที่จะซื้อรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ได้ออกแบบตามผล ของแนวทางที่วิเคราะห์ได้..... 78
4.11	ความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวในปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้า มีผลต่อการดึงดูดนักทอ้งเทียว..... 79
4.12	ขนาดของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ..... 79
4.13	น้ำหนักของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ..... 80
4.14	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักทอ้งเทียวที่มีต่อรูปแบบระหว่างผลิตภัณฑ์ เครื่องปั่นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่..... 82

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อราคาขายผลิตภัณฑ์ไลฟ์ รูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่.....	83
4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันด้านต่างๆที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว.....	84
6.1 เพศ.....	142
6.2 อายุ.....	142
6.3 การเดินทาง.....	142
6.4 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	142
6.5 เพศ.....	143
6.6 อายุ.....	143
6.7 การเดินทาง.....	143
6.8 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	143
6.9 เพศ.....	144
6.10 อายุ.....	144
6.11 การเดินทาง.....	144
6.12 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	144

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษก่อนนำไปใช้ตกแต่ง ศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆ.....	54
4.2 ลักษณะลายแบบมอญที่ออกแบบ.....	56
4.3 กระดาษทองอังกฤษที่ผ่านการकुलลายแล้ว.....	57
4.4 การสอดสีเข้าไปตามช่องว่างของลาย.....	58
4.5 การติดแวลงบนลายที่แกะในกระดาษทองอังกฤษ.....	58
4.6 ลักษณะของกระดาษที่ขาดด้วยเครื่องมือที่ใช้แกะลายหรือตอกลาย.....	59
4.7 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้แกะลายหรือตอกลายแบบต่างๆ.....	59
4.8 ลักษณะของกระดาษที่ทะลุมีลักษณะเป็นจุดไข่ปลาด้วยเครื่องมือकुलลาย.....	60
4.9 เครื่องมือที่ใช้कुलกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นจุดไข่ปลา.....	60
4.10 ภาพการออกลายที่แตกต่างกันระหว่างลายไทย และลายมอญ.....	61
4.11 การเน้นลายให้เด่นชัดด้วยเทคนิคการสอดสี.....	62
4.12 การเน้นลายให้เด่นชัดด้วยแสงเงาโดยทำให้เป็น 3 มิติ.....	62
4.13 ภาพการสอดสีแบบสีเดียว และหลายสี.....	63
4.14 ภาพลายแกะกระดาษทองอังกฤษที่ติดแวแล้ว.....	63
4.15 ลวดลายที่เกิดจากวิธีการ “กด”.....	66
4.16 ลวดลายที่เกิดจากวิธีการ “แกะสลักหรือकुलลาย”.....	67
4.17 ลวดลายที่เกิดจากวิธีการ “อัดเนื้อดินกับแม่พิมพ์ให้เป็นชั้นลวดลาย”.....	67
4.18 ชิ้นงานที่ตากจนเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเข้าเตาเผา.....	68
4.19 ภาพเตาฟืนที่ใช้ในการเผาชิ้นงาน.....	68
4.20 เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง.....	69
4.21 ภาพส่วนประกอบหม้อน้ำลายวิจิตร.....	70
4.22 ภาพส่วนประกอบของฝาหม้อน้ำ.....	70
4.23 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงพิททอง.....	71
4.24 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงมะเฟือง.....	71
4.25 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงคุ่ม.....	71
4.26 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงโกศ.....	72

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.27 ภาพส่วนเชิงหรือฐานรองหม้อน้ำ.....	72
4.28 ภาพการตกแต่งที่ส่วนฝาหม้อที่ตกแต่งด้วยการแกะหรือฉลุให้เกิดลาย.....	73
4.29 ภาพการตกแต่งที่ส่วนตัวหม้อที่มีการปั้นแปะให้เกิดลายนูนต่ำ.....	73
4.30 ภาพการตกแต่งที่ส่วนฐานหม้อที่มีการตัดเฉือนเนื้อดินออกไปบางส่วน.....	73
4.31 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 1.....	75
4.32 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 2.....	75
4.33 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 3.....	76
4.34 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางการพัฒนาที่ 1.....	80
4.35 ด้นแบบจริงตามแนวทางการพัฒนาที่ 1.....	81
6.1 โลงเหมมอญ.....	146
6.2 ปราสาทปรังศพพระภิกษุสงฆ์.....	147
6.3 ชงตะขาบ.....	147
6.4 โคมแขวน.....	148
6.5 ตัวอย่างกระดาษทองอังกฤษที่แกะลาย และตอกลายแล้ว.....	148
6.6 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	149
6.7 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	150
6.8 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	151
6.9 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	152
6.10 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	153
6.11 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	154
6.12 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	155
6.13 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ.....	155
6.14 ภาพจำลองตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย.....	156
6.15 ด้นแบบขนาดเท่าจริงที่สร้างจากตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย....	156
6.16 เมื่อมองในแต่ละด้าน (ทั้ง 4 ด้าน) ของโคมไฟ.....	157
6.17 เมื่อเปิดไฟจะมีแสงส่องออกมาตกกระทบกับสิ่งแวดล้อม.....	157
6.18 แผนภาพการถอดประกอบเก็บผลิตภัณฑ์โคมไฟให้มีขนาดเล็กลง.....	158
6.19 แผนภูมิขั้นตอนในการผลิตผลิตภัณฑ์โคมไฟ.....	160

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และ IX อังอาจอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
6.20 ขนาดของตัวอย่างผลิตภัณฑ์โคมไฟ.....	161
6.21 ฉากสำหรับวัดชิ้นงานที่ตัดให้ได้สัดส่วน 90 องศา.....	162
6.22 ชิ้นงานที่ตัดออกแล้ววัดกับฉาก และตัดแต่งให้ได้ระนาบแล้ว.....	162
6.23 แบบและขนาดของกระดาษชานอ้อยที่ตัด.....	163
6.24 แบบและขนาดของกระดาษที่ตัด.....	163
6.25 การประกอบกันของโครงกระดาษ กระดาษชานอ้อย และฐาน โครง.....	164
6.26 แบบ และขนาดของแผ่นพลาสติกใสที่ตัด.....	164
6.27 ชิ้นส่วน A ของผลิตภัณฑ์โคมไฟ.....	165
6.28 ปลายยอดของ โคมไฟที่ติดกระดาษทองอังกฤษรูปสามเหลี่ยมที่ทำการแกะลาย และคุณลายแล้ว.....	165
6.29 โครงสร้างฐานรองโคมไฟที่ทำการแกะลาย คุณลาย และติดแววแล้ว.....	166
6.30 ฐานรองโคมไฟที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว.....	166

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่รอดได้เพราะเป็นผู้มีปัญญา ปัญญาของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ สะสม และถ่ายทอดให้แก่กันในรูปของการปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการเรียนรู้สะสมความรู้ และถ่ายทอดความรู้นี้ เราเรียกว่าวัฒนธรรม (ประเวศ วรรสี . 2535 : 13)

งานศิลปกรรม เป็นผลผลิตที่เป็นรูปธรรมทางปัญญาของมนุษย์ คุณค่าของงานศิลปกรรมอยู่ที่การสื่อความคิด สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมของชุมชนออกมาในรูปสัญลักษณ์ทางศิลปกรรมที่มีเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะถิ่น เช่น วัฒนธรรมของชนชาติที่อยู่ใกล้น้ำ ก็จะมีคติความเชื่อเกี่ยวกับนาค ว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งธาตุน้ำ ดังนั้นในงานศิลปกรรมของชนชาติใกล้น้ำเหล่านี้จึงปรากฏลวดลายและเรื่องราวของพญานาค (สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา . 2529 : 25) ในขณะที่ชาวอเมริกาใต้ และเหนือจะใช้ลวดลายซิกแซกแทนความหมายถึงงู ต่างจากบางสังคมที่ลวดลายซิกแซกจะหมายถึงค่างาว(ชนิดา ตั้งถาวรกุล. 2538 : 15) เป็นต้น ดังนั้นการใช้สัญลักษณ์ที่แตกต่างกันจึงเป็นการแสดงลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมของกลุ่ม ด้วยเหตุนี้งานศิลปะที่ผลิตออกมาในระยะแรก (Primitive art) จึงมิได้สร้างขึ้นตามความหมายของชาวตะวันตกในปัจจุบันที่นิยามว่า “งานศิลปะ” (Art) คือการแสดงออกซึ่งอารมณ์ สะเทือนใจให้ประจักษ์เห็น (พิริยะ ไกรฤกษ์. 2535 : 22) แต่เป็นสื่อสัญลักษณ์ที่แสดงออกซึ่งความหมายร่วมกันภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ

ประเวศ วรรสี (2535 : 13) กล่าวว่านอกจากมนุษย์จะใช้ปัญญาในการคิดสร้างสรรค์สื่อสัญลักษณ์เพื่อแสดงความคิด ความเชื่อภายใต้บริบททางสังคม และวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่แล้ว มนุษย์ยังมีภูมิปัญญา ที่จะนำสิ่งแวดลอมที่มีอยู่ในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่มาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปกรรมที่มีเทคนิค และกระบวนการผลิตที่เป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะถิ่น เช่นการนำไม้ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคเหนือมาผลิตเป็นงานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก หรือความรู้ในการสร้างสรรค์งานปูนปั้นของช่างเมืองเพชรบุรี เป็นต้น ซึ่งปัญญาที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปกรรมนี้จะต้องผ่านการเรียนรู้ การถ่ายทอดสืบต่อกันมา และการที่งานศิลปะยังมีการผลิตรูปแบบซ้ำๆกันต่อมา แสดงให้เห็นถึงความสืบเนื่องทางวัฒนธรรม จนกลายเป็นสิ่งที่คนในปัจจุบันเรียกว่า มรดกทางวัฒนธรรม

เกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่อยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีสถานะเป็นตำบลแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเป็นแหล่งที่ยังคงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของชาวมอญอย่างต่อเนื่อง ศิลปะพื้นบ้านที่คนส่วนใหญ่รู้จักเป็นอย่างดี ได้แก่ ศิลปะการทำเครื่องปั้นดินเผา และศิลปะการทำขนมหวานไทย แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากชาวมอญในเกาะเกร็ดมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความศรัทธาสูงต่อพุทธศาสนา จึงมีความเชื่อในการสร้างงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาขึ้นเป็นพิเศษ อันได้แก่ ศิลปะการสร้างโถงบรรจุศพพระสงฆ์ที่เรียกว่าโถงเหม ศิลปะการสร้างปราสาทปลงศพพระสงฆ์ที่ใช้ในพิธีเผาศพพระสงฆ์ ศิลปะการทำางตะขบที่ใช้ในพิธีทางพุทธศาสนา และศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ

งานศึกษาวิจัยของ นิสافر วัฒนศัพท์ (2542 : 86-87) กล่าวว่า ตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมนั้นทำให้โอกาสในการผลิตงานโถงเหมและปราสาทปลงศพพระสงฆ์ในปัจจุบันมีน้อยลง เนื่องจากชาวมอญจะไม่สร้างโถงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ล่วงหน้า เพราะถือว่าเป็นลางร้าย จะสร้างขึ้นต่อเมื่อมีพระสงฆ์มรณะภาพแล้วเท่านั้น ดังนั้นโอกาสในการเกิดการสร้างงานโถงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์จึงมีความสัมพันธ์และความสำคัญต่อโอกาสในการสืบสานงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนา และยิ่งโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยิ่งมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่ไม่มีพระสงฆ์มรณะภาพ ยังมีงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาอีกประเภทหนึ่งที่ผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเครื่องใช้อื่นๆได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือเมื่อมีโอกาสในการสร้างงานโถงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์เกิดขึ้น

ศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษนั้น เป็นศิลปะเพื่อการตกแต่งศิลปกรรมประเภทอื่นๆของชาวมอญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นศิลปะเพื่อการตกแต่งโถงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญของการทำางตะขบด้วยที่สกุลช่างชาวมอญได้รับการถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ และถือว่าเป็นศิลปะที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา และวัฒนธรรมของสังคมชาวมอญค่อนข้างมาก ทั้งนี้ผู้ถ่ายทอดศิลปะมักจะเป็นพระภิกษุที่มีความชำนาญเชิงช่าง ในปัจจุบันในเกาะเกร็ดมีศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอดศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนา ทั้งสี่ประเภท คือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม โดยผู้ถ่ายทอดศิลปะดังกล่าวให้แก่ท่าน คือ พระใบฎีกาชวนวิมล อดีตเจ้าอาวาสวัดสนามเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อการสูญเสยศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า (สกนธ์ ภูงามดี. 2543 : 59-68)

วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2532 : 129) ได้ให้แนวทางในการสืบสาน และดำรงอยู่ของศิลปหัตถกรรมไว้ว่าท้องถิ่นใด ที่สามารถนำงานศิลปหัตถกรรมมาส่งเสริมให้กลายเป็นสินค้าของที่ระลึกได้ จึงเท่ากับเป็นการสืบทอด และฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ต่อเมื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่นซึ่งว่างงาน หรืออาจว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุปจึงนับเป็นการพัฒนาชนบทที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์

จากการที่ศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษซึ่งเป็นศิลปะเพื่อการตกแต่งศิลปกรรมประเภทอื่นๆของชาวมอญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นศิลปะเพื่อการตกแต่งโถงเหม และปราสาทปลงศพ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระสงฆ์ อีกทั้งมีผู้สืบทอดเพียงท่านเดียวในขณะนี้ สภาวการณ์ดังกล่าวย่อมเป็นการเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิต ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ เพื่อหาแนวทางในการนำไปประยุกต์ และพัฒนารูปแบบร่วมกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดให้เกิดเป็นแนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยยังคงรักษาไว้ซึ่งเค้าโครงเดิมของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือสอดแทรกอยู่บ้าง อาจประดิษฐ์รูปแบบ ขนาด หรือวัสดุให้หลากหลายออกไป เพื่อต้อนรับสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซ้ำๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2532:136) เพื่อสร้างมาตรฐานข้อมูลพื้นฐานความนิยมให้มีรูปแบบตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว และสร้างแนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษมาพัฒนารูปแบบเป็นสินค้าของที่ระลึกให้กับช่างผู้ผลิต รวมถึงนำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกไปในทิศทางที่เหมาะสม เนื่องจากเกาะเกร็ดได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ และสังคมรวมถึงการท่องเที่ยว ทำให้ความต้องการของตลาดเปลี่ยนไป การผลิตศิลปกรรมพื้นบ้านจึงเน้นงานประเภทของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษเพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยการปรับตัวงานศิลปกรรมให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน คือความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นการสืบสานงานศิลปกรรมและทำให้งานศิลปหัตถกรรมเพื่อพุทธศาสนาทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่การสร้างโลงเหมมอญ ปราสาทปรังศพพระสงฆ์ ธงตะขาบ และศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษสามารถดำรงอยู่ได้ รวมถึงเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานท้องถิ่นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ
3. ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟ ที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟมีรูปแบบเป็นไปตามความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมายที่คงลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปวัฒนธรรมรวมถึงแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย

2. ช่างผู้ผลิตสามารถนำรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ไปใช้ประโยชน์ในการผลิตได้

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดครั้งนี้ เป็นการนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษประยุกต์ร่วมเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา แล้วพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยมีแนวทางในการศึกษาดังนี้

ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ตามกรอบแนวคิดในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของ มารุต อัมรานนท์ (2543 : 52-57) ดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ในการทำ และการนำมาใช้ ของศิลปะการแกะบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

2. ศึกษาแหล่งกำเนิด และแหล่งผลิตของงานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบแบบที่มาของลวดลายต่างๆ วิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน

3. ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ งานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ตั้งแต่วัตถุดิบก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และวัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์

4. ศึกษาเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด โดยในการศึกษาหัวเรื่องนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะนำทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างช่างกับสิ่งประดิษฐ์ของ Douglas D.Anderson (ในวิรัตน์ พงษ์ทอง.2538 : 14-15)ที่ให้ข้อเสนอการศึกษาองค์ประกอบ 6 ประการ จากผู้ผลิต คือ แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ, จุดประสงค์ในการใช้สอย, วัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ อุปกรณ์เครื่องมือ, ความสามารถฝีมือ และประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์ เนื่องจากในบางองค์ประกอบจะมีความหมายในการศึกษาเดียวกันกับการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษารอบคลุมมากยิ่งขึ้น จึงนำองค์ประกอบดังต่อไปนี้มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของช่างผู้ผลิต

4.1 แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ

4.2 ความสามารถฝีมือ

4.3 ประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์

5. ศึกษาเครื่องมือ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

6. ศึกษาลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆ ที่ปรากฏในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

7. ศึกษาโครงสร้างส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

8. ศึกษาคติความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานศิลปะหัตถกรรม และนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดไปใช้งาน

และนำแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึกของ วิบูลย์ ธีสุวรรณ (2532 : 129-136) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ และประเมินเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษร่วมเข้ากับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟแล้วทำการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟขณะปรับปรุง และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมเปรียบเทียบกับรูปแบบใหม่ที่ปรับปรุงแล้วดังนี้คือ

1. พยายามใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มากที่สุด

2. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้

3. พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้มากที่สุดเพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากมาจากเมืองใหญ่

ซึ่งกล่าวได้ว่ามาจากสังคมอุตสาหกรรม หรือสังคมเครื่องจักรกล เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ขนาดน้ำหนักของสินค้าสามารถนำไปได้สะดวก และไม่เกิดความเสียหายได้ง่าย
5. รักษาคุณภาพของสินค้าให้มีความสวยงาม และแผ่ด้วยประโยชน์ใช้สอย เพราะลักษณะสินค้าอย่างนี้จะได้เปรียบในการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าสินค้าสวยงามเพียงอย่างเดียว
6. ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบสินค้าใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยยังคงต้องรักษาเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟเป็นผลิตภัณฑ์กรณีศึกษา ซึ่งมีลักษณะงานวิจัยการศึกษาเชิงคุณภาพร่วมกับการศึกษาเชิงปริมาณ ดังนั้นขอบเขตการศึกษาในการวิจัยจึงกำหนดได้ดังนี้

1.5.1 ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ จะทำการศึกษารวมของตัวแปรต่อไปนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามกรอบแนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของ มารุต อัมรานนท์ (2543 : 52-57) ในด้าน วัตถุประสงค์ในการทำและการนำไปใช้ , แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิต , วัตถุประสงค์ , เทคนิค วิธีการ , เครื่องมือ อุปกรณ์ , ลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่ง , โครงสร้าง และคติความเชื่อ

1.5.1.1 ลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ

1.5.1.2 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

ตัวแปรในการศึกษาวิจัยเชิงประเมิน จะทำการศึกษารวมของตัวแปรต่อไปนี้ ตามกรอบแนวทางการพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึกของ วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2532 : 129-136) ในด้านวัสดุที่ใช้ผลิต , ลักษณะรูปทรงเฉพาะถิ่น , กรรมวิธีการผลิต , ขนาดน้ำหนักที่เหมาะสมกับการนำไป และประโยชน์ใช้สอย

1.5.1.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยมีตัวแปรต้น และตัวแปรตามดังนี้

ตัวแปรต้น ได้แก่

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีขายในปัจจุบัน และ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมเปรียบเทียบกับรูปแบบใหม่ที่ปรับปรุงแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวแปรตาม ได้แก่

แนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟรูปแบบใหม่ และผลของความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟที่พัฒนาตามแนวทางที่ได้ เปรียบเทียบกับรูปแบบเดิม

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาตามตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรในการศึกษาตัวแปรวิจัยเชิงคุณภาพ

1.5.2.1 ประชากรช่างผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ

เนื่องจากศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษเป็นศิลปหัตถกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ ซึ่งในปัจจุบันตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เหลือผู้สืบทอดศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญเพียงท่านเดียวในขณะนี้ ดังนั้นประชากรที่จะทำการศึกษาข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ โดยมีประชากร ได้แก่ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม โดยจะใช้กุฏิของวัดปรมัยยิกาวาสที่ตำบลเกาะเกร็ดเป็นสถานที่สร้างงานศิลปกรรมดังกล่าว

1.5.2.2 ประชากรช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผา

เกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยจะทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านของชาวมอญเกาะเกร็ด และมีกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้ที่ดำรงวิชาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ในการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ปี สามารถทำตามแบบ และกรรมวิธีพื้นฐาน คือ สลักลาย กด ลาย ดุลลาย และปั้นแปะลาย และสามารถสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิมได้

ประชากรในการศึกษาตัวแปรวิจัยเชิงประเมิน

1.5.2.3 ประชากรนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟในปัจจุบัน , ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟขณะปรับปรุง และความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมเปรียบเทียบกับรูปแบบใหม่ที่ปรับปรุงแล้ว โดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่

นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 150 คน

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตะวันตกจำนวน 100 คน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. ชาวมอญเกาะเกร็ด หมายถึง ประชากรที่อพยพมาอาศัยอยู่ในประเทศไทย และตั้งภูมิลำเนาอยู่ในแขวงเมืองนนทบุรีซึ่งปัจจุบัน คือตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2. ช่างผู้ผลิต หมายถึง ผู้ที่ผลิตศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผู้ที่ผลิตศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

2.1 ช่างผู้ผลิตศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ หมายถึง ผู้ที่มี

ความรู้ ความสามารถผลิตศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษได้ทั้ง 3 ระดับคือ ระดับขั้นต้น (พื้นฐาน) คือการฝึกแกะลาย สลักลาย ตามที่ครูเขียนไว้, ระดับกลาง คือการฝึกเขียนลวดลาย และระดับสูง (สถาปัตยกรรม) คือการออกแบบ โครงสร้าง การประกอบหุ่น (Model) สัดส่วนเหมือนจริง

2.1.1 ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ หมายถึง ศิลปะที่สร้างขึ้นด้วยการฉลุลายให้เกิดความชัดเจนบนกระดาดทองอังกฤษ แล้วนำไปตกแต่งสร้างความพิเศษและความงามให้แก่ศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นของชาวมอญ

2.1.2 กระดาดทองอังกฤษ หมายถึง กระดาดที่ทำจากแผ่นอลูมิเนียมพรอยด์ที่ถูกนำมารีดให้บางแล้วเคลือบทองเค สมัยก่อนผลิตในประเทศไทยอังกฤษ แต่ในปัจจุบันผลิตที่ประเทศออสเตรเลีย ตัวอย่างในภาคผนวก ข

2.2 ช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด

ประเภทโคมไฟ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประกอบอาชีพผลิตงานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดในปัจจุบัน

2.2.1 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม หมายถึง งานที่ทำด้วยมือ ที่ผู้สร้างใช้ความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาเสริมให้งานหัตถกรรมสวยงามน่าใช้กลายเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นกับหัตถกรรมนั้น

2.2.2 สินค้าของที่ระลึก หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ผลิตในท้องถิ่นนั้นๆ โดยคงลักษณะเฉพาะของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมถึงแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย และมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย

2.2.3 เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ให้แสงสว่างที่ทำจากวัสดุดินเผาเป็นส่วนประกอบ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะของงานศิลปหัตถกรรมโดยมีชนบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนด

3. ลักษณะเฉพาะถิ่น หมายถึง รูปแบบและลักษณะของงานศิลปหัตถกรรมที่สร้างขึ้นจากสุนทรียภาพและภูมิปัญญาของผู้สร้างโดยมีชนบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1 ลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ด หมายถึง รูปแบบเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน “หม้อน้ำลายวิจิตร” ที่มีเนื้อดินเป็นสีแดงอมส้มไม่เคลือบผิว และมีการตกแต่งลวดลายลงบนหม้อน้ำด้วยวิธีการแกะสลักลาย กดลาย कुดลลาย และปั้นแปะลาย

4. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน หมายถึง ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ทำขึ้นโดยกลุ่มผู้ผลิตที่ไม่ได้รับการฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นทางการแต่สามารถสร้างผลงานตามประเพณีนิยมด้วยความชำนาญและมีลักษณะเฉพาะถิ่นเฉพาะประเทศโดยศึกษาตามกรอบการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของ มาร์ต อัมรานนท์ (2543 : 52-57) ดังนี้

4.1 วัตถุประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายในการทำ และการนำเอาไปใช้ของศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

4.2 แหล่งกำเนิดและแหล่งผลิต หมายถึง แหล่งผลิตงานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่มาของลวดลายต่างๆ วิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน

4.3 วัสดุดิบ หมายถึง วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ตั้งแต่วัสดุก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และ วัสดุที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์

4.4 เทคนิควิธีการ หมายถึง กรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัสดุที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อม ที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

4.5 เครื่องมืออุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

4.6 ลักษณะรูปทรง หมายถึง ลักษณะโดยรวม และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆ ที่ปรากฏในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

4.7 โครงสร้าง หมายถึง ส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

4.8 คติความเชื่อ หมายถึง คุณค่าทางความรู้สึกที่แฝงอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม นอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ไปใช้งาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศตะวันตก โดยที่ไม่ได้อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ด

5.1 ชาวต่างประเทศตะวันตก หมายถึง บุคคลที่มีภูมิลำเนา หรืออาศัยอยู่ต่างประเทศ แลยุโรปและอเมริกา

6. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ

6.1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้สึกของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศตะวันตกที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน และผลิตภัณฑ์ปัจจุบันเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ใหม่

6.2 ความคิดเห็นของช่างผู้ผลิต หมายถึง ความรู้สึกของช่างผู้ผลิตศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่มีความเป็นไปได้ในการผลิต

7. รูปแบบ หมายถึง รูปทรง โครงสร้าง และสวดลายต่างๆของงานศิลปหัตถกรรม

7.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน หมายถึง รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟที่มีขายในเกาะเกร็ดขณะนี้

7.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ปรับปรุงแล้ว หมายถึง รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผา ประเภท โคมไฟรูปแบบใหม่ที่พัฒนารวมศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเข้าด้วยกัน

8. แนวทางของรูปแบบ หมายถึง ลักษณะที่โดดเด่นเฉพาะของรูปแบบนั้นๆที่ไม่ว่ารูปแบบจะมีรูปร่างหน้าตาเปลี่ยนไปอย่างไรก็จะยังคงมีลักษณะเด่นนั้นๆแฝงอยู่เสมอ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดนั้น ได้เลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ มาใช้เป็นผลิตภัณฑ์กรณีศึกษาในการหาแนวทางประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดจังหวัดนนทบุรี ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ในปัจจุบัน, ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ, ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

ดังนั้นเพื่อบ่งชี้ให้เห็นความสำคัญของปัญหา ความชัดเจนของปัญหา ลักษณะการดำเนินการแก้ปัญหาวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือใกล้เคียง และกรอบแนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาในงานวิจัยแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด จึงมีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

2.1 สังคมชุมชนบนเกาะเกร็ด

2.2 ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

2.5 กรอบของการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 สังคมชุมชนบนเกาะเกร็ด

การศึกษาในหัวข้อสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดจะชี้ให้เห็นเหตุผลความสำคัญของปัญหา เพื่อรองรับการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดใน 2 ด้าน ดังนี้

ด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และพื้นที่ที่ทำการศึกษาค้นคว้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ และด้านความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยในส่วนของ การเลือกศึกษาชาวมอญบนเกาะเกร็ด เลือกศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาใช้ในการศึกษา และในส่วนของ การเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ มาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการหาแนวทางประยุกต์และพัฒนา รูปแบบ

โดยจะกล่าวถึงชาวมอญกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานบนเกาะเกร็ด สภาพสังคมและการดำรงชีวิตของสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดในอดีต และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสภาพสังคมและการดำรงชีวิตของสังคมชาวมอญบนเกาะเกร็ดในปัจจุบัน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

2.1.1 สังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดในอดีต

2.1.1.1 ชาวมอญกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานบนเกาะเกร็ด

เกาะเกร็ดเป็นเกาะขนาดใหญ่อยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยาเลียบบแม่น้ำเจ้าพระยาจากกรุงเทพมหานครขึ้นไปทางเหนือมีสถานะเป็นตำบล อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เกาะเกร็ดมีประวัติความเป็นมายาวนาน ประชาชนที่อาศัยอยู่บนเกาะนี้ส่วนใหญ่มีเชื้อสายมอญ หรือรามัญ ซึ่งเป็นชนชาติเก่าแก่ที่มีความสัมพันธ์กับคนไทยมาช้านาน ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์ในสมัยกรุงธนบุรีนั้น มีชาวมอญจากเมืองพะลิม (ปัจจุบันอยู่ในประเทศสหภาพพม่า หรือเมียนมาร์) กลุ่มหนึ่งอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือพระเจ้ากรุงธนบุรี พระองค์จึงพระราชทานที่ดินบริเวณ “บ้านตลาดขวัญ” ให้เป็นที่อยู่อาศัย และทำมาหากิน ต่อมาชุมชนนี้เจริญขึ้นจึงยกฐานะขึ้นเป็น “เมืองนนทบุรี” และโปรดเกล้าฯ ให้ขุดคลองลัดคู้้งน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา เรียกว่า “คลองวัดเกร็ดน้อย” หรือ “คลองเกร็ดน้อย” ต่อมาคลองนี้ได้ขยายใหญ่จนทำให้ที่ดินที่เป็นคู้้งน้ำเดิมกลายเป็นเกาะระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองวัดเกร็ดน้อย แต่เดิมเรียกเกาะนี้ว่า “เกาะศาลากุล” ภายหลังเมื่อตั้งอำเภอเกาะเกร็ดขึ้นชาวบ้านจึงเรียก “เกาะเกร็ด” มาจนถึงทุกวันนี้ (สุภรณ์ โอเจริญ .2519)

สมัยก่อนที่ทางราชการจะแบ่งเขตการปกครองออกเป็นตำบล และหมู่บ้านนั้น ชาวรามัญรุ่นแรกที่อยู่อาศัยอยู่บนเกาะเกร็ด ปลูกบ้านเรือนอยู่เรียงรายกันไปตามแนวลำน้ำ และแบ่งหมู่บ้านของตนออกเป็น 5 หมู่ คือ 1. กวานฮาโม (บ้านล่าง) จากวัดนิมพลีถึงท่าเรือกลางเกร็ด (ปีระนายตรวจ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้น) ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ 1, 2. กวานฮาดาว (บ้านบน) จากท่าเรือกลางเกร็ด (ไ้ปะนายตรวจขึ้น) ถึง วัดปรมย์ ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ 1 เช่นกัน, 3. กวานอาม่าน จากวัดปรมย์ถึงวัดไ้ล้อม ปัจจุบันคือหมู่ 7, 4. กวานไ้ จากวัดไ้ล้อมถึงวัดเสาชงทอง ปัจจุบันคือหมู่ 6, และ 5. กวานอะลัด จากวัดเสาชงทองถึง วัดมะขามทอง ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ 5

ทั้ง 5 ชื่อ เป็นชื่อหมู่บ้านที่ติดมาจากเมืองมอญ เมื่อมาตั้งบ้านเรือนในเมืองไทยก็นำชื่อดั้งเดิมมา เรียกหมู่บ้านของตน และทุก “กวาน” (หมู่บ้าน) ล้วนเป็นหมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผามาแต่เดิมทั้งสิ้น และ พุทธศาสนิกชนในเกาะเกร็ด มีศาสนสถานประเภทวัดเป็นศูนย์รวมทางจิตใจอยู่ 7 แห่ง อันได้แก่ วัด ปรมย์ยิกาวาส วัดฉิมพลีสุทธาวาส วัดเสาชงทอง วัดไ้ล้อม วัดป่าเลไลยก์ วัดศาลากุลนอก และวัดศาลากุลใน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัดที่สร้างในสมัยอยุธยาตอนปลาย และได้รับการบูรณะในสมัยรัตน โกสินทร์ทั้งสิ้น (เอ็ด ภิรมย์.2542: 19)

2.1.1.2 สภาพสังคมและการดำรงชีวิต

ความผูกพันอย่างอิงอาศัยเกี่ยวคู่กันของวัดกับชุมชนหรือของพระกับชาวบ้านในเกาะเกร็ด เรียกได้ว่าเป็นวิถีชีวิต และวิถีของสังคมอย่างแท้จริง เพราะสัมพันธ์กับแทบทุกเรื่อง ทุกมิติ ตั้งแต่เกิด เติบโต เล่าเรียน ประกอบอาชีพการงาน มีครอบครัว ความมีสุขมีทุกข์ในการดำเนินชีวิต ไปจนถึงวาระ สิ้นสุดท้ายแห่งชีวิต

เอ็ด ภิรมย์ (2542 : 24-25) กล่าวว่า ชาวบ้านเกาะเกร็ด จะ นิยมส่งลูกหลานมา “ออกวัด” หมายถึง การให้เด็กมาอยู่วัดเพื่อรับใช้พระ และเมื่อลูกหลานอายุถึงเกณฑ์ก็จะให้บวชเณร และบวชพระตาม ความเชื่อเดิมซึ่งมีลักษณะเหมือนความเชื่อของไทยที่ว่า ถ้าลูกชายบวชแล้ว พ่อแม่จะได้เกาะชายผ้า เหลืองขึ้นสวรรค์ และใน โอกาสเช่นนี้เอง ที่เด็กจะได้รับการสั่งสอนบ่มเพาะทั้งจิตใจ และการเรียนรู้วิชาการต่างๆ โดยวัดจะเป็นแหล่งวิชาการทุกแขนง พระที่มีความรู้เชี่ยวชาญในทางช่าง จะเป็นผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาแก่ศิษย์ ซึ่งจะมีทั้งพระ เณร และฆราวาสทั้งรุ่นเด็ก รุ่นโต มักจะมาฝากตัวมาฝึกมาเรียนกัน ตั้งแต่ยังเด็ก วิธีการเรียนการสอน คือเรียนรู้โดยปฏิบัติ มีขั้นตอนหรือระดับดังนี้ ขั้นต้น (พื้นฐาน) คือ การฝึกแกะลาย สลักลาย ตามที่ครูเขียนไว้, ระดับกลาง คือการฝึกเขียนลวดลาย, ระดับสูง (สถาปัตยกรรม) คือการออกแบบ โครงสร้าง การประกอบหุ่น (Model) สัดส่วนเหมือนจริง ทั้ง 3 ระดับนี้ อาจารย์ จะพิจารณาว่า เมื่อฝีมือถึงขั้นแล้วจึงจะครอบครูให้เป็นขั้นๆไป

ในสังคมชุมชนเกาะเกร็ด พระสงฆ์จึงเป็นที่เคารพศรัทธาของชาวบ้าน ทั้งในฐานะครูผู้รู้วิชา และในฐานะผู้นำทางจิตใจ สอดคล้องกับ สกนธ์ ภู่งามดี (2543 : 60) ที่ว่า แหล่งศิลปวิทยาของชาวมอญ ส่วนใหญ่มักจะอยู่ภายในวัด และที่ถ่ายทอดศิลปะก็มักจะเป็นพระภิกษุที่มีความรู้ความชำนาญในเชิง ช่าง เช่น พระครูสังฆรักษ์เหลือ กัลป์ยามเสโส พระภิกษุแห่งวัดปรมย์ยิกาวาส ที่เป็นอาจารย์ด้านศิลปะ มอญ ทำปราสาทโหลงเหมหลายมอญ และนกหัสดีลิงก์ เป็นต้น ฝีมือ และภูมิปัญญาทางศิลปวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดั้งเดิมจึงยังสืบทอดไม่สิ้นสาย ดำรงอยู่ถึงปัจจุบันนี้ จากการที่ชาวมอญมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าต่อ พุทธศาสนา

ดังนั้น จึงเกิดความเชื่อซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตและการสร้างงานศิลปกรรมขึ้น ความเชื่อดังกล่าวได้แก่ การสร้างงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนานั้นจะต้องมีความพิเศษกว่าการสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อสามัญชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสร้างศิลปกรรมเพื่อใช้ในพิธีกรรมของศาสนาพุทธ และเพื่อถวายแด่พระสงฆ์ ศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาในเกาะเกร็ด ได้แก่ ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ ซึ่งเป็นศิลปะเพื่อการตกแต่งศิลปกรรมประเภทอื่นๆ ศิลปะการสร้างโรงบรรจุศพพระสงฆ์ ที่เรียกว่า “โรงเหม” ศิลปะการสร้างปราสาทประศพพระสงฆ์ที่ใช้ในพิธีเผาศพพระสงฆ์ และศิลปะการทำธงตะขาบที่ใช้ในพิธีทางพุทธศาสนา

ชาวมอญที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะเกร็ด แต่เดิมมีอาชีพทำนาทำสวน ต่อมาเมื่อผู้นำดินบนเกาะเกร็ด มาทำเครื่องปั้นดินเผาได้ผลดี จึงทำให้ชาวบ้านบนเกาะเกร็ดหันมาประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผากันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากชาวมอญ หรือรามัญ มีฝีมือในการทำเครื่องปั้นดินเผามาแต่โบราณ เมื่อบรรพบุรุษชาวไทยรามัญอพยพหลบภัยสงครามมาอยู่ในประเทศไทยจึงได้ยึดการทำเครื่องปั้นดินเผาเป็นอาชีพ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ขอมรับกันทั่วมาแต่อดีตว่างดงาม เหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอย ทนทาน สมบูรณ์ด้วยคุณภาพดี แต่เดิมนั้นเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดมี 2 ประเภท ประเภทแรกคือ เครื่องใช้ เช่น โอ่ง อ่าง ครก กระจุก อีกประเภทคือ เครื่องปั้นดินเผาประเภทสวยงาม ที่เรียกว่า “หม้อน้ำลายวิจิตร” เป็นทรงตุ่ม ทรงโกศ ทรงพิกทอง และทรงมะเฟือง ซึ่งเน้นความงามของรูปทรง และการสลักลวดลายพัฒนามาจากหม้อน้ำที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไปเพื่อต้องการให้เป็นของใช้ของเจ้าอาวาส พระภิกษุ และคหบดี ที่มีสถานภาพสูงทางสังคม

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดในปัจจุบัน

2.1.2.1 ชาวมอญกับการอพยพมาตั้งถิ่นฐานบนเกาะเกร็ด

ปัจจุบันเกาะเกร็ดมีสถานะเป็นตำบล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านลัดเกร็ด, หมู่ที่ 2 บ้านศาลากุลนอก, หมู่ที่ 3 บ้านศาลากุลใน, หมู่ที่ 4 บ้านคลองสระน้ำอ้อย, หมู่ที่ 5 บ้านท่าน้ำ, หมู่ที่ 6 บ้านเสาธงทอง และหมู่ที่ 7 บ้านโอง่าง

ประชากรบนเกาะเกร็ด จำแนกตามถิ่นฐาน และเชื้อชาติได้ดังนี้คือ หมู่ 2, 3, 4 และ 5 เป็นประชากรเชื้อชาติไทยคิดเป็นร้อยละ 50 ของประชากรทั้งตำบล หมู่ 1, 6, 7 และบางส่วนของหมู่ 5 เป็นชาวไทยเชื้อสายรามัญ สัดส่วนร้อยละ 42 บ้านเรือนแถบริมแม่น้ำในหมู่ 2, 3 เป็นชาวไทยอิสลาม สัดส่วนร้อยละ 8 (เอ็ด ภิมย์. 2542 : 14) และศาสนสถานประเภทวัดที่สามารถใช้ประกอบพิธีกรรม และชนชาวมอญไปทำบุญตักบาตร และถือศีลฟังธรรม จะมีอยู่ 4 วัด คือ วัดปรมย์ยิกาวาส วัดฉิมพลี สุทธาวาส วัดไผ่ล้อม และวัดเสาธงทอง แต่ในปัจจุบันวัดมอญในเกาะเกร็ดที่ยังคงมีการสวดมนต์แบบมอญมีเพียงวัดปรมย์ยิกาวาส และวัดไผ่ล้อมเท่านั้น ส่วนวัดในเกาะเกร็ดที่ยังคงมีการสืบทอดศิลปกรรมไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ ได้แก่ วัดปรมัยยิกาวาส หรือที่เรียกตามภาษามอญว่า “เพี้ยมูฮะเต็ง” ตั้งอยู่ในหมู่ 7 เป็นวัดซึ่งพระสุเมธาจารย์ (เถ่า) พระเถระชั้นผู้ใหญ่จากเมืองมอญมาเห็นสภาพภูมิประเทศเหมาะสม จึงได้สร้างวัดนี้ขึ้นมาในสมัยอยุธยา ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าวัดนี้ทรุดโทรม ดังนั้นจึงโปรดให้ทำการปฏิสังขรณ์ใหญ่ทั้งวัดในปี พ.ศ. 2417 เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลสนองสมเด็จพระยาสุรคาร์ดีนราชประยูร พระบรมมหารัชมังคลาจารย์ (ยา) ของพระองค์ และโปรดแต่งตั้งให้วัดนี้เป็นพระอารามหลวงฝ่ายรามัญชั้นโท ชนิดวรวิหาร ทั้งยังต้องผูก และสวดมนต์เป็นภาษามอญได้ และที่สำคัญคือ วัดปรมัยยิกาวาสนี้ เคยเป็นที่สถิตย์ของพระสังฆราชฝ่ายรามัญ และเป็นวัดที่มีความสำคัญมากสำหรับชาวไทยเชื้อสายมอญ ทั้งที่อยู่ในชุมชน และนอกชุมชน ในปัจจุบันวัดปรมัยยิกาวาสนี้ นอกจากจะเป็นวัดสำคัญทางพิธีกรรมทางศาสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งความรู้ในเชิงงานช่างมอญอีกด้วย

2.1.2.2 สภาพสังคมและการดำรงชีวิต

นับแต่ยุคที่สินค้าอุตสาหกรรมเข้ามาติดตลาด ทำให้อาชีพทำไร่ ทำอ่าง ประสบภาวะถดถอยปิดตัวลง ชาวบ้านที่มีอาชีพเกี่ยวเนื่องได้รับผลกระทบประสบความลำบากเลิกลากันไปไม่น้อย อาชีพเครื่องปั้นดินเผากระเบื้องพื้นตัวขึ้นมาอีก ความต้องการกระเบื้องดินเผามีมาก ช่างปั้น และโรงปั้นหันมาทำกระเบื้องดินเผาแทนพลี้อย่างเดียวอยู่ระยะหนึ่ง พอเข้าหน้าน้ำปีพ.ศ. 2538 เกิดน้ำท่วมใหญ่ น้ำขังยาวนาน ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนอย่างหนักกันทั่วหน้า ชาวสวนสิ้นเนื้อประดาตัว เพราะลงทุนทำเขื่อนกันน้ำ แต่ไม่อาจต้านพลังอุทกภัยได้ สวนผลไม้ล้มเกือบหมดสิ้น โรงงานเครื่องปั้นดินเผาที่ประสบชะตากรรมไม่แตกต่างกัน เข้าสู่ปีพ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2540 สิ่งที่ตามติดอุทกภัยอันสาหัสสากรรจ์ครั้งนั้นมากที่สุดคือ ยุคฟองสบู่แตก กำล้างซื้อและความต้องการของตลาดหมดไป โรงงานกระเบื้องปิดตัวเกือบหมด

เกาะเกร็ดยุคฝากระแสวิฤทธิเศรษฐกิจเริ่มต้นขึ้นเมื่อ นายอำเภอวัชรินทร์ โรจนพาณิชย์ เข้ามารับตำแหน่งในปลายปี พ.ศ.2539 โครงการพัฒนาเกาะเกร็ดทั้งทางด้านวัฒนธรรม ด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาทางสังคมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเริ่มต้นขึ้น เนื่องจากเกาะเกร็ดมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญ (มอญ) ตลอดจนมีวัดที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งเกาะเกร็ดยังอยู่บริเวณชายฝั่งเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก ซึ่งสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในกรุงเทพฯ-นนทบุรี และจังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และด้านประชาชน ที่มีกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา การทำอาหารพื้นเมือง และขนมหวานของชาวมอญ (เอ็ด ภิรมย์. 2542 : 8 - 9)

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม จากการศึกษางานวิจัยของ นิสภาพ วัฒนศัพท์ (2542 : 32) กล่าวว่าเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้ระยะเวลาในการบวชลูกหลานไทย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เชื้อสายมอญลดลง ซึ่งมีปัจจัยสำคัญในเรื่องของการประกอบอาชีพ ที่แต่เดิมคนมอญในเกาะเกร็ดส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพอุตสาหกรรมขนาดย่อมในครัวเรือน เช่น ปั่นหม้อ ปั่นกระดาง ปั่นโอง ด้วยลักษณะของงานที่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ทำให้ผู้ที่บวชสามารถบวชได้นานตามความต้องการ แต่ในปัจจุบันลักษณะการประกอบอาชีพในครอบครัวหนึ่งจะมีอย่างน้อย 2 อาชีพคือ รับราชการ หรือทำงานในบริษัท และสืบทอดอุตสาหกรรมของครอบครัว ซึ่งผู้ที่ไปทำงานราชการ หรือทำงานในบริษัทนั้น จะไม่สามารถบวชได้นานกว่าระยะเวลาที่หน่วยงานกำหนด เป็นผลให้การบวชของลูกหลานชาวมอญในปัจจุบันเป็นการบวชตามค่านิยมเท่านั้น ประกอบกับตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมที่ชาวมอญจะไม่สร้างโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ล่วงหน้า เพราะถือว่าเป็นลางร้าย จะสร้างขึ้นต่อเมื่อมีพระสงฆ์มรณะภาพแล้วเท่านั้น อีกทั้งค่านิยมในสมัยก่อนจะเผาโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ที่สร้างขึ้นไปพร้อมกับร่างของพระสงฆ์เลยเพราะชาวมอญเชื่อว่าถ้าเก็บโลงเหม หรือปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ก็จะต้องมีงานในลักษณะนี้เกิดขึ้นอีก ซึ่งกรณี โลงเหมในงานพระราชทานเพลิงศพพระครูสังฆรักษ์เหลือ พระเถระผู้ใหญ่วัดปรมัยยิกาวาส ที่ได้เก็บไว้เพราะ พระไตรสรณรัชสังห์ให้เก็บไว้ไม่ให้เผาไปพร้อมกับร่างของท่าน เพื่อให้ลูกหลานชาวมอญได้เห็นฝีมืออันวิจิตรงดงามของช่างมอญ ด้วยเห็นประโยชน์ของงานศิลปกรรมเชิงช่างมอญที่นับวันมีผู้ที่สามารถสืบทอด และสร้างให้สวยงามได้ลดน้อยลง (นิสาพร วัฒนศัพท์ .2542 : 79-80) ซึ่งผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของพระครูวิมลธรรมาภรณ์ (7 สิงหาคม 2544. เจ้าอาวาสวัดปรมัยยิกาวาสองค์ปัจจุบัน.สัมภาษณ์) ถึงความเชื่อ และค่านิยมในการเก็บโลงเหมไว้นี้ ท่านได้ให้ความเห็นไว้ว่าจะเก็บไว้เพียงโลงเดียว เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา แต่ถ้ามีงานศพพระอื่นที่ต้องใส่โลงเหม ก็คงจะเผาโลงเหมทั้งตามความเชื่อ และค่านิยมเช่นเดิม

ทำให้งานศิลปกรรมในพุทธศาสนา หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของเกาะเกร็ดที่ยังคงมีการสืบทอดธำรงรักษาไว้ได้ในปัจจุบันนั้น โดยมีผลงานอันเป็นที่ประจักษ์น่าชื่นชมยิ่ง เก็บไว้ให้ชมในพิพิธภัณฑ์วัดปรมัยยิกาวาสใช้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว คือ โลงเหมในงานพระราชทานเพลิงศพพระครูสังฆรักษ์เหลือ พระเถระผู้ใหญ่วัดปรมัยยิกาวาส นายช่างผู้เป็นแม่งาน ซึ่งได้รับการสืบทอดวิชาช่างนี้มาคือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม (เอ็ด ภิรมย์. 2542 : 75) และในปัจจุบันพันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม เป็นศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอดศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนา ทั้งสี่ประเภทของชาวมอญเกาะเกร็ด คือ ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ ศิลปะการสร้างโลงบรรจุศพพระสงฆ์ที่เรียกว่า “โลงเหม” ศิลปะการสร้างปราสาทปรองศพพระสงฆ์ และศิลปะการทำธงตะขาบในขณะนี้ โดยผู้ถ่ายทอดศิลปะดังกล่าวให้แก่ท่าน คือ พระใบฎีกาขุนวิมล อดีตเจ้าอาวาสวัดสนามเหนือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เสี่ยงต่อการสูญเสียด้านศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า (สกนธ์ ภูงามดี. 2543 : 59)

ดังนั้นโอกาสในการผลิตงานโลงเหมและปราสาทปลงศพพระสงฆ์ในปัจจุบันมีน้อยลง และยังโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำมาใช้เผยแพร่หรือใช้ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก็ตามในช่วงที่ไม่มีพระสงฆ์มรณะภาพ ยังมีงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาอีกประเภทหนึ่งที่ผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเครื่องใช้อื่นๆ ได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือเมื่อมีโอกาสในการสร้างงานโลหะ และปราสาทปลงศพพระสงฆ์เกิดขึ้น (นิสาพร วัฒนศัพท์ .2542 : 86-87)

การพัฒนาเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจปัจจุบัน และความท้อแท้ของชาวบ้านเกาะเกร็ดในระยะแรกหลังยุคฟองสบู่แตก นายอำเภอวัชรินทร์ โจรินพาศิษฐ์ ได้หาแนวทางการฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา และกำหนดแนวทางปฏิบัติขึ้นคือ ได้สำรวจโรงงานและแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาตั้งแต่หมู่ 6 ผ่านมาหมู่ 7 จนถึงหมู่ 1 วัดนิมิตพิไล พบว่ามีโรงเครื่องปั้นอยู่ 20 โรง แต่ปิดตัวไปเกือบหมด จึงจัดการทำป้าย “ศูนย์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด” ติดไว้ที่หน้าโรงปั้นทุกโรง พร้อมกับส่งเสริมให้ฟื้นฟูกิจการขึ้นใหม่ แล้วได้จัดงานเปิดศูนย์เครื่องปั้นดินเผาขึ้นที่วัดปรมย์ยิกาวาส มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน ชักชวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเกาะเกร็ด โรงปั้นต่างๆ ได้มีโอกาสนำผลิตภัณฑ์มาแสดงและขายในงาน และมีการจัดกิจกรรมประกวดเครื่องปั้นดินเผา การแกะลายสลัก เพื่อฟื้นฟูฝีมือที่วัดปรมย์ยิกาวาส ปรากฏว่าได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในช่วงเวลาเพียง 2 ปีผลดีที่เกิดขึ้นจาก พัฒนาเกาะเกร็ดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นประกอบอาชีพหารายได้พอมือพอกินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ปัจจุบันนี้เกาะเกร็ดที่เคยเป็นแหล่งผลิตภาชนะที่ใช้ในชีวิตประจำวันป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางในยุคก่อนที่พลาสติก และสินค้าอุตสาหกรรมจะเฟื่องฟูนั้น บัดนี้ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาหลายอย่าง หลายชนิดเลิกผลิตกันไปแล้ว ด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมได้ ความต้องการของตลาดเปลี่ยนไป การผลิตเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ด จึงเน้นงานประเภทของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว (เอ็ด ภิรมย์. 2542 : 46)

ดังนั้นจากการศึกษาในหัวข้อสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดสามารถสรุปเพื่อรองรับการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

2.1.3 สรุปความสำคัญของปัญหา

2.1.3.1 ด้านพื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และพื้นที่ที่ทำการศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด

พื้นที่ที่ทำการศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ จากการศึกษาในหัวข้อชาวมอญที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานบนเกาะเกร็ด และสภาพสังคมและการดำรงชีวิตนั้นทำให้ทราบว่า วัดปรมย์ยิกาวาสเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดของเกาะเกร็ด เนื่องจากมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่ประดิษฐานอยู่ที่นี่มาตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี การค้าไม่ว่างรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กาวาสเป็นวัดที่มีความสำคัญมากสำหรับชาวไทยเชื้อสายมอญ ทั้งที่อยู่ในชุมชน และนอกชุมชน นอกจากจะเป็นวัดสำคัญทางพิธีกรรมทางศาสนาแล้ว ยังเป็นแหล่งศูนย์รวมความรู้ในเชิงงานช่างมอญอันได้แก่ งานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาทุกประเภทของเกาะเกร็ด และในส่วนของผู้สืบทอดการสร้างศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาทุกประเภทของเกาะเกร็ดนั้น ในขณะนี้มีเพียงท่านเดียว คือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม โดยท่านจะใช้กุฏิของวัดปรมย์ยิกาวาสเป็นสถานที่สร้างงานศิลปกรรมดังกล่าวด้วยเช่นกัน

พื้นที่ที่ทำการศึกษาค้นคว้าผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยมีแหล่งเครื่องปั้นดินเผาในเกาะเกร็ดปัจจุบันที่ยังคงดำรงวิชาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาจนถึงทุกวันนี้อยู่ในพื้นที่หมู่ 1, 6 และ 7 ซึ่งเป็นหมู่บ้านมอญ โดยขอบเขตของพื้นที่มีดังนี้ พื้นที่หมู่ 1 คือ กวานฮาโม (บ้านล่าง) และกวานฮาตาว (บ้านบน) จากวัดฉิมพลี ถึงวัดปรมย์ยิกาวาส, พื้นที่หมู่ 6 คือ กวานไต้ จากวัดไผ่ล้อมถึงวัดเสาชงทอง และพื้นที่หมู่ 7 คือ กวานอาม่าน จากวัดปรมย์ยิกาวาสถึงวัดไผ่ล้อม

2.1.3.2 ด้านความสำคัญของปัญหาในการศึกษาวิจัยในส่วนของทางเลือกศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษมาใช้ในการศึกษา

เลือกศึกษาชาวมอญบนเกาะเกร็ด และในส่วนของทางเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ มาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการหาแนวทางประยุกต์และพัฒนารูปแบบ จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชนเกาะเกร็ดท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบันที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจเนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดในครั้งนี้ ดังนี้

ในส่วนของทางเลือกศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษมาใช้ในการศึกษา เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญในการส่งลูกหลานให้มา"ออกวัด" รับใช้พระ เพื่อที่จะได้ รับการสั่งสอนบ่มเพาะทั้งจิตใจ และเรียนรู้ศิลปวิชาการต่างๆ ทุกแขนง จากพระที่มีความรู้เชี่ยวชาญในทางช่างที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ศิษย์ ประกอบกับตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมที่ชาวมอญจะไม่สร้างโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ล่วงหน้า เพราะถือว่าเป็นกลางร้าย จะสร้างขึ้นต่อเมื่อมีพระสงฆ์มรณะภาพแล้วเท่านั้น อีกทั้งค่านิยมในสมัยก่อนจะเผาโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ที่สร้างขึ้นไปพร้อมกับร่างของพระสงฆ์เลยเพราะชาวมอญเชื่อว่าถ้าเก็บโลงเหม หรือปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ก็จะต้องมีงานในลักษณะนี้เกิดขึ้นอีก ทำให้งานศิลปกรรมในพุทธศาสนา หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของชาวมอญเกาะเกร็ด ทั้งสี่ประเภท อันได้แก่ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ ศิลปะการสร้างโลงบรรจุศพพระสงฆ์ที่เรียกว่า "โลงเหม" ศิลปะการสร้างปราสาทปลงศพพระสงฆ์ และศิลปะการทำธงตะขาบนั้น ในปัจจุบันเหลือ ศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอด ในขณะนี้ คือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม เมื่อเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า

ดังนั้น โอกาสในการผลิตงาน โลงเหมและปราสาทปลงศพพระสงฆ์ในปัจจุบันมีน้อยลง และยังโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ไม่มีพระสงฆ์มรณะภาพ ยังมีงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาอีกประเภทหนึ่งที่ผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ เมื่อมีโอกาสร่างงาน โลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์เกิดขึ้น และเป็นการสืบสานศิลปกรรมพื้นบ้านของชาวมอญไม่ให้สูญหาย (นิสาพร วัฒนศัพท์ .2542 : 86-87)

ในส่วนของทางเลือกศึกษาชาวมอญบนเกาะเกร็ด เพราะเกาะเกร็ดในปัจจุบันได้รับพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกาะเกร็ดมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญ (มอญ) ตลอดจนถึงวัดที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งเกาะเกร็ดยังอยู่บริเวณชายฝั่งเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก ในกรุงเทพฯ-นนทบุรี และจังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และด้านประชาชน ที่มีกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนถึงอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา การทำอาหารพื้นเมือง และขนมคาวหวาน ของชาวมอญ

ในส่วนของทางเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการหาแนวทางประยุกต์และพัฒนารูปแบบ เพราะผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาเกาะเกร็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่การทำเครื่องปั้นดินเผา ประกอบอาชีพหารายได้พอมีพอกินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหันมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาหลายอย่าง หลายชนิดที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่เกาะเกร็ดเคยเป็นแหล่งผลิต ป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลาง ต้องเลิกผลิตกันไป ด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมพลาสติกได้

2.2 ศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด

ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดใน 3 ประเด็น คือการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เข้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นที่ 1 การเสี่ยงต่อการสูญเสยศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้น อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ 4 ประเภท เนื่องจากค่านิยมดั้งเดิม และการขาดแคลนผู้สืบทอด

ประเด็นที่ 2 การที่เกาะเกร็ดมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญ(มอญ) ตลอดจนมีวัดที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

และประเด็นที่ 3 ผลจากพัฒนาเกาะเกร็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของตลาดเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนไปจากการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทอง อังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดในครั้งนี้ เนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟมาใช้เป็นกรณีศึกษา

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยจึงกำหนดกรอบประเด็นปัญหาเพื่อให้เห็นความชัดเจนของงานวิจัยได้ ดังนี้

2.2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

2.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

2.2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

2.2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ความหมาย ลักษณะ และคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ศิลปหัตถกรรม แยกเป็นคำศัพท์ได้ 2 คำคือ “ศิลป” และ “หัตถกรรม” โดย “ศิลปะ” ที่นำมาใช้กับงานหัตถกรรมนั้น จะหมายถึง “ศิลป” ที่เป็นประยุกต์ศิลป์ ซึ่งเป็นการนำความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความประสงค์ของผู้อื่น มิได้สนองตอบความรู้สึกรักใคร่ และอารมณ์ของผู้ผลิตแต่เพียงฝ่ายเดียว ศิลปะลักษณะนี้อาจทำด้วยมือหรือเครื่องจักรก็ได้ ขณะที่ “หัตถกรรม” หมายถึง งานที่สร้างขึ้นจากฝีมือและภูมิปัญญาของมนุษย์ เพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ต่อมาได้พัฒนางานหัตถกรรมให้สวยงามน่าใช้และมีคุณค่าทางสุนทรียภาพควบคู่ไปกับประโยชน์ใช้สอย ซึ่งต้องใช้องค์ประกอบทาง “ศิลป” มาสร้างสรรค์ ทำให้งาน “หัตถกรรม” บางชิ้นกลายเป็นงาน “ศิลปหัตถกรรม” กล่าวโดยสรุป งานศิลปหัตถกรรม จึงเป็นงานที่ทำด้วยมือ ที่ผู้สร้างใช้ความรู้ความสามารถเชิงศิลปะมาเสริมให้งานหัตถกรรมสวยงามน่าใช้กลายเป็นความงดงามที่เกิดขึ้นกับหัตถกรรมนั้น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ . 2535 : 11 – 39)

งานหัตถกรรมและงานศิลปหัตถกรรมสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ และวัฒนธรรมระหว่างผู้ใช้และผู้ผลิต งานศิลปหัตถกรรมจึงเป็นผลงานที่แสดงออกทางวัฒนธรรมในกรอบของชนบประเพณี ที่แฝงลักษณะเฉพาะทางสุนทรียภาพและภูมิปัญญาของผู้สร้าง โดยมีชนบประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมของท้องถิ่นหรือชุมชนเป็นตัวกำหนดรูปแบบและลักษณะของงานศิลปหัตถกรรม โดยที่ช่างเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ผลิตงานอาจสื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ด้วยการกำหนดลวดลายและรูปทรงให้เป็นไปตามกรอบที่ชุมชนกำหนดไว้ เช่น การนำไม้ไผ่มาจักสานเพื่อทำเป็น เผลว ไร่ ใช้ปักกันผีไม่ให้เข้าบ้าน เข้านา หรือปักแสดงสิทธิในพื้นที่ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่งานศิลปหัตถกรรมผลิตขึ้นภายใต้กรอบของสังคมและชุมชนดังนั้นงานศิลปหัตถกรรมแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละชุมชนจึงมีลักษณะแตกต่างกันอย่างมีลักษณะเฉพาะตัว จึงนิยมใช้คำว่า “ศิลปะพื้นบ้าน” หรือ “ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน” เพื่อแสดงพื้นที่ที่กำเนิดงานศิลปกรรม ซึ่งหมายถึงศิลปะและหัตถกรรมที่สร้างขึ้นโดยประชาชนที่ไม่ได้รับการฝึกฝนด้านศิลปะอย่างเป็นทางการแต่สามารถสร้างผลงานตามประเพณีนิยมด้วยความชำนาญและมีลักษณะเฉพาะถิ่นเฉพาะประเทศ (Ralph Mayer อ่างในวิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2535 : 29) ซึ่งสามารถขยายความแยกเป็น

ลักษณะในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านแต่ละท้องถิ่น ส่วนมากจะได้รับการสืบทอดจากช่างรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งด้วยการบอกเล่าแบบมุขปาถะ แบบพ่อสอนลูก เพื่อนบ้านสอนเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าการเรียน หรือการถ่ายทอดกันอย่างมีระบบ และกรรมวิธีนั้นๆ จะต้องใช้เวลาในการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ จนเมื่อได้รูปแบบ และกรรมวิธีในการผลิตลงตัวคือ สามารถใช้สอยได้สมบูรณ์ที่สุด สิ่งเหล่านี้เป็นความสามารถที่ถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มิใช่การลอกเลียนแบบหรือได้รับอิทธิพลจากถิ่นอื่น ทำให้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน “ช่าง” ผู้ผลิตงานจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง และมีลักษณะเฉพาะต่างจากศิลปินและช่างประเภทอื่น ๆ ซึ่งวิบูลย์ ลีสุวรรณ (2535 : 41 – 45) กำหนดลักษณะสำคัญของช่างพื้นบ้านไว้ดังนี้คือ

1. ไม่ได้รับการศึกษาจากสถาบันการช่างอย่างเป็นทางการ ความรู้ในงานช่างจะสืบทอดกันมาในครอบครัว พี่น้อง เพื่อนบ้าน ลักษณะการเรียนรู้ของช่างพื้นบ้านจะเน้นที่การเรียนรู้จากการฝึกฝนเป็นหลัก และสืบทอดด้วยการบอกกล่าวหรือที่เรียกว่า มุขปาถะ และใช้การจดจำมากกว่าจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร

2. ความสามารถพิเศษของช่างพื้นบ้านเกิดจากการฝึกฝนจนมีฝีมือสูง แต่ไม่ได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์อย่างศิลปิน ทั้งนี้ เพราะงานศิลปหัตถกรรมของช่างพื้นบ้านจะอยู่ในกรอบของขนบประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชน ทำให้ช่างพื้นบ้านทั่วไปไม่สามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างอิสระ เป็นเหตุให้ช่างพื้นบ้านส่วนมากแสดงความสามารถของตนให้ปรากฏออกมาในความละเอียดและปราณีตของผลงาน เช่น ช่างจักสานพื้นบ้านจะแสดงออกในความละเอียดประณีตของลวดลายมากกว่าที่จะสร้างรูปทรงหรือลวดลายที่แปลกใหม่ ผิดแปลกไปจากแบบแผนที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ

3. ช่างพื้นบ้านจะไม่เขียนชื่อลงบนผลงานของตน เนื่องจากงานศิลปะหัตถกรรมสร้างขึ้นมาจากเพื่อประโยชน์ใช้สอย ซื่อขาย แลกเปลี่ยน หรือทำตามการว่าจ้าง ดังนั้นความเป็นเจ้าของหรือผู้รับผิดชอบผลงานจึงไม่มีเช่นในลักษณะของศิลปิน ที่มักจะเซ็นชื่อกำกับไว้บนผลงานของตน

และลักษณะการแสดงออกของผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนั้น เป็นเสมือนกระเจกเงาสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วัสดุ และระสนิยม ของกลุ่มชนในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ เป็นตัวแทนของท้องถิ่น

เอ็กสาร เป็นเอ็กสารที่ลงวันไว้สให้กรเียง นเพื่อกรคย เเท นน เมืออยู่ เเท เ็น เื่อประเอนด เ็นการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิภาค และของชาติที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วัสดุ และความเชื่อทางศาสนา มีลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง (วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำตั้งเจริญ .2532 : 28) ซึ่งสอดคล้องกับ วิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2535 : 29) ที่ว่า งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจะมาจากชีวิตจิตใจของกลุ่มคนที่แสดงออกให้เห็นถึงพื้นฐานของชีวิต ขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรม โดยที่อาจจะสนองความเชื่อเพื่อความสุขทางจิตใจ หรือ เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน เพื่อซื้อขายแลกเปลี่ยนกันภายในชุมชน ศิลปะประเภทนี้จึงมีลักษณะเฉพาะถิ่นของตนเอง

ดังนั้นคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละถิ่นแต่ละที่จะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างกันออกไปภายใต้กรอบของขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น เพราะช่างผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจะแสดงความสามารถเชิงศิลปะ ความงามและความละเอียดอ่อนให้ปรากฏในลักษณะของสำนึกในทางศิลปะที่ถูกถ่ายทอดโดยผ่านการจัดเกล้า และกลั่นกรองจากบุคลิกลักษณะเฉพาะตนที่ผ่านการฝึกฝนป่มเพาะมาเป็นเวลานานปีผ่านทางงานฝีมือจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะถิ่นที่มีความสำคัญยิ่งเกิดเป็นคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน เนื่องจากผลงานศิลปหัตถกรรมชิ้นหนึ่งๆ สามารถบอกถึงแหล่งกำเนิด และสภาพแวดล้อมแห่งแหล่งกำเนิดนั้นว่าเป็นดินแดนแห่งขุนเขาของภาคเหนือ ที่ราบสูงแห่งอีสาน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ยากนักที่เครื่องจักรกลชนชาติอื่น หรือแม้กระทั่งชนชาติเดียวกันทั่วต่างภูมิภาคจะลอกเลียนแบบ ถ่ายทอดความรู้สึกรักนึกคิดได้เช่นเดียวกับชนพื้นบ้าน(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ .2532 : 167)

ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟมาใช้เป็นกรณีศึกษา จึงเป็นการนำเอาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2 ประเภทของกลุ่มชนชาวมอญเกาะเกร็ดมาประยุกต์รวมกัน คืองานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และงานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

เนื่องจากศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ จัดเป็นงานเครื่องกระดาษที่สร้างขึ้นด้วยมือ มีจุดประสงค์ในการสร้างเพื่อประโยชน์ใช้สอยทางประเพณี และพิธีกรรม โดยเป็นศิลปหัตถกรรมเพื่อการตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่น ๆ ของชาวมอญ มีความสวยงามทางสุนทรียภาพและแฝงลักษณะเฉพาะทางภูมิปัญญาของชาวมอญ ที่สร้างสรรค์ลวดลายและรูปแบบที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้จากบรรพบุรุษชาวมอญ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลง แต่ก็ไม่เกินขอบเขตของกรอบที่ชุมชนกำหนดไว้ เช่น การเปลี่ยนแปลงในเรื่องวัสดุที่นำมาใช้งาน ซึ่งแต่เดิมนั้นใช้กระดาษสา นำมาเขียนลวดลายทาสี แล้วนำไปตกแต่งศิลปกรรมประเภทอื่นอันได้แก่ โลงหม่ ประสาทปลงศพ พระสงฆ์ที่ใช้ในพิธีเผาศพพระสงฆ์ และศิลปะการทำธงตะขาบที่ใช้ในพิธีทางพุทธศาสนา ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้กระดาษทองอังกฤษที่มีความมันวาว ส่งผลให้การตกแต่งศิลปกรรมประเภทอื่นดังกล่าวมีความสวยงามขึ้น แต่ประโยชน์ใช้สอยยังเหมือนเดิม เป็นต้น สำหรับคุณค่าของงานศิลป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัตถกรรมแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษแบบมอญจะอยู่ภายใต้กรอบของขนบประเพณี ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญ (สกนธ์ ภู่งามดี. 2543 : 59-68)

ศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด จัดเป็นเครื่องปั้นดินเผาแบบพื้นบ้านชนิดไม่เคลือบของชาวมอญ หรือชาวไทยเชื้อสายมอญ ที่เรียกว่าไทยรามัญ ที่อพยพมาจากเมืองนะสิบในสมัยพระเจ้าตากสินมหาราชได้นำวิชาชีวิตติดตัวมาด้วย และเมื่อย้ายมาตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะเกร็ด ได้มีผู้นำดินบนเกาะเกร็ด มาทำเครื่องปั้นดินเผา และหันมาประกอบเป็นอาชีพทำสืบต่อกันมาอย่างแพร่หลาย และมีลักษณะเฉพาะถิ่นที่โดดเด่นมาก ในด้านขบวนการผลิตที่ใช้วัสดุดินแดงไม่เคลือบ และกรรมวิธีการปั้นขึ้นรูป และแกะสลักลวดลายทุกชิ้น โดยจะเน้นการตกแต่งที่ใหญ่ ฐาน และฝ่าหม้อ ด้วยวิธีการกดแม่พิมพ์ การแกะเป็นลาย และการใช้แม่พิมพ์ ทำลายแล้วติดลงบนหม้อน้ำ ส่วนในด้านรูปแบบของเครื่องปั้นดินเผามีลักษณะเป็นหม้อน้ำ ทรงตื้น ทรงฟักทอง ทรงมะเฟือง และทรงโกศ โดยประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ตัวหม้อ ฝ่าหม้อ และเชิงหรือฐานรองหม้อ จนได้รับการยกย่องให้มาเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัด คือ รูปหม้อน้ำลายวิจิตร (วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2540 : 84 – 86)

2.2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการก้าว

แนวคิดเกี่ยวกับการดำรงอยู่ ของงานศิลปหัตถกรรมกรรมพื้นบ้าน เนื่องจากงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเป็นผลผลิตที่เป็นรูปธรรมทางปัญญาของมนุษย์ มนุษย์รู้จักใช้ปัญญาในการสร้างสื่อสัญลักษณ์ แสดงความคิดความเชื่อ ประสบการณ์ และธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมนุษย์ออกมาผ่านงานศิลปหัตถกรรม ทั้งยังใช้ภูมิปัญญาในการปรับใช้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมาผลิตผลงานศิลปหัตถกรรม ทำให้งานศิลปหัตถกรรมในยุคแรก ผลิตขึ้นมาภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่ ดังนั้นเมื่อสังคมและวัฒนธรรมของมนุษย์เปลี่ยนไปตามกระแสของการเปลี่ยนแปลง จึงเป็นเหตุให้งานศิลปหัตถกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะงานศิลปะของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งง่ายต่อการชักจูงให้เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

แม้ช่วงทศวรรษที่ผ่านมาจะมีการตื่นตัวเรื่องศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านกันมากก็ตาม แต่มักจะเกิดแนวคิดที่ขัดแย้งกันระหว่างสองแนวคิดคือ

แนวหนึ่งมุ่งเน้นเรื่องการอนุรักษ์เพื่อให้คงสภาพดั้งเดิมไว้ ด้วยวิธีการสืบทอดการศึกษาวิจัย การรวบรวมบันทึกหลักฐาน และข้อมูลไว้ แนวคิดนี้เป็นการอนุรักษ์ของเดิม ให้คงสภาพที่ไม่เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

ส่วนอีกแนวคิดหนึ่งอยากให้มีการพัฒนา กำหนดรูปลักษณะใหม่ และประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัย มักเปลี่ยนแปลงไปในทางที่สูญเสียเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่น ทำให้เกิดปัญหาว่าจะเป็นการทำลายเอกลักษณ์ หรือลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมไทย การพัฒนาในลักษณะนี้อาจทำได้ดีในระยะสั้น แต่จะเกิดผลเสียในระยะยาวซึ่งเกรเบิร์ต (อ้างใน สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. 2534 : 17 – 18) ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดรูปลักษณะใหม่ของงานศิลปหัตถกรรมไว้ 2 ประเภทคือ

1. ศิลปหัตถกรรมเพื่อการใช้งาน มิใช่เพื่อการค้า (Functional, Noncommercial Arts) สำหรับงานศิลปหัตถกรรมในลักษณะนี้จะถูกผลิตขึ้นใช้ภายในชุมชนเท่านั้น มิได้ตั้งใจผลิตขึ้นมาเพื่อขายหรือเพื่อบุคคลนอกกลุ่ม แต่ก็มิได้หมายความว่างานศิลปหัตถกรรมนั้นจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง สำหรับปัจจัย 2 ประการที่ส่งผลให้งานศิลปหัตถกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงคือ วัตถุประสงค์หรือเทคโนโลยีการผลิต และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เนื่องจากการติดต่อระหว่างกันของสังคมเล็กและสังคมใหญ่ ย่อมทำให้มีการนำเครื่องมือหรือวัตถุดิบใหม่ ๆ เข้าไปใช้ในสังคมเล็ก นอกจากนี้ความคิดหรือรสนิยมใหม่ ๆ จากสังคมที่ใหญ่กว่า ยังแพร่กระจายเข้ามาปรากฏให้เห็นในงานศิลปหัตถกรรม อันเป็นผลให้งานศิลปหัตถกรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง

การทำงานศิลปหัตถกรรมแบบเดิมจะดำรงอยู่ได้นั้นขึ้นอยู่กับ ความต้องการที่สม่ำเสมอ การได้มาซึ่งวัตถุดิบแบบเดิม ระยะเวลาของการผลิตที่ไม่มีการแข่งขัน ความรู้ความชำนาญและความงามของศิลปหัตถกรรมนั้น รางวัลและเกียรติยศจากคนชั้นสูง และบทบาทของสิ่งที่มีส่วนช่วยสนับสนุน เช่น ความเชื่อ พิธีกรรม หรือระบบการแลกเปลี่ยนของกำนัล แต่การเปลี่ยนแปลงก็มีได้ทำลายของเดิมทั้งหมด อาจจะเป็นการประสานความคิดหรืออธิบายเหตุการณ์ใหม่ มิฉะนั้นก็ปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของงานศิลปหัตถกรรมเสียใหม่

2. ศิลปหัตถกรรมเพื่อการค้าและการท่องเที่ยว (Commercial and Tourist Arts) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการผลิตเพื่อขายนั้น มีต้นเหตุมาจากรสนิยมของผู้บริโภคและความพยายามของผู้ผลิตเอง เนื่องจากผู้ซื้อก็มีได้เข้าใจสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปหัตถกรรมนั้น ผู้ซื้อพิจารณาเพียงความสวยงามและรูปลักษณะของแท้ (Visually Authentic) โดยมิได้เข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น

ศิลปหัตถกรรมที่เกี่ยวกับพิธีกรรมอาจถูกทำลายหรือลดความศักดิ์สิทธิ์ลง ในขณะที่เดียวกันผู้ผลิตอาจแบ่งการผลิตงานศิลปหัตถกรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ งานศิลปหัตถกรรมเพื่อใช้ในพิธีกรรมหรืองานศิลปหัตถกรรมเพื่อขาย ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกัน งานศิลปหัตถกรรมที่กลายเป็นของที่ระลึกจะมีการเปลี่ยนแปลงในขนาดและรูปร่าง (Form) เพื่อจะได้นำติดตัวไปครั้งละจำนวนมาก ๆ มีลักษณะลวดลายแบบตกแต่ง (Decoration) ราคาต้องถูก และเข้าใจง่าย ด้วยแรงผลักดันทางเศรษฐกิจนี้เองงานศิลปหัตถกรรมจึงต้องผลิตได้ง่าย (Simplification) เกิดขึ้นตอนในการผลิตมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการแบ่งงานกันทำในกระบวนการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับวิบูลย์ ลี้สุวรรณ (2532 : 129) ที่กล่าวไว้ว่า ท้องถิ่นใด ที่สามารถนำงานศิลปหัตถกรรมมาส่งเสริมให้กลายเป็นสินค้าของที่ระลึกได้ จึงเท่ากับเป็นการสืบทอดและฟื้นฟูฝีมือด้านศิลปหัตถกรรมดั้งเดิม และที่สำคัญ เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับวัสดุที่เป็นทรัพยากรท้องถิ่น ซึ่งมีอยู่เดิมแล้ว แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า ต่อเมื่อนำมาผลิตเป็นสินค้าที่ระลึกก็จะได้ราคาดี เพราะนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีกำลังซื้อสูง รวมทั้งเป็นการสร้างงาน สร้างอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้กับแรงงานในท้องถิ่นซึ่งว่างงาน หรืออาจว่างงานในฤดูเก็บเกี่ยว โดยสรุปจึงนับเป็นการพัฒนาชุมชนที่ได้ผลอย่างสมบูรณ์

งานศึกษาของเกรเบิร์ต(อ้างใน สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. 2534 : 17 – 18) ช่วยทำให้เห็นประเด็นและแนวทางของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่สามารถดำรงอยู่ แต่เป็นการดำรงอยู่ได้ในลักษณะของการปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของตลาดของงานศิลปหัตถกรรม ซึ่งตลาดแต่เดิมนั้นคือ ภายในชุมชนขณะที่ตลาดปัจจุบันคือ คนภายนอกที่เข้ามากับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

ส่วนวิบูลย์ ลีสุวรรณ (2532 : 129) ทำให้เห็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางที่จะทำให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่ได้และเป็นการสืบทอดพันธุ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านดั้งเดิมไม่ให้เกิดการสูญหาย รวมทั้งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและพัฒนางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้กลายเป็นสินค้าของที่ระลึก

โดยสรุปแล้วศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้นตามที่ สกนธ์ ภู่งามดี (2543 : 59) กล่าวว่า ในปัจจุบันแกะกระดาษมีศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอดศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาทั้ง 4 ประเภท อันได้แก่ ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษเพื่อตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทต่างๆของมอญ การสร้างโลงเหมเพื่อบรรจุศพพระสงฆ์ การสร้างปราสาทปลงศพพระสงฆ์ และการทำธงตะขาบ ซึ่งได้แก่ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิมม อีกทั้งโอกาสที่จะสร้างงานศิลปกรรมดังกล่าว จากผลการศึกษาวิจัยของ นิสافر วัฒนศัพท์ (2542 : 86-87) กล่าวว่าปัจจุบัน โอกาสในการผลิตงานโลงเหมมีน้อยลง เนื่องจากตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมนั้นโอกาสในการเกิดโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์จะมีขึ้นในต่อเมื่อมีพระมรณภาพแล้วเท่านั้น ชาวมอญจะไม่สร้างโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ล่วงหน้าเพราะถือว่าเป็นลางร้าย ดังนั้นโอกาสในการเกิดงานโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์จึงมีความสัมพันธ์และความสำคัญต่อโอกาสในการสืบสานงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนา และยังโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่ไม่มีพระสงฆ์มรณภาพ ยังมีงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาอีกประเภทหนึ่งที่น่าสนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเครื่องใช้อื่นๆ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ เมื่อมีโอกาสในงาน โลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์เกิดขึ้น

ดังนั้นงานวิจัยแนวทางประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกแกะกระดาษจึงเป็นแนวทางที่จะสืบสานงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อพุทธศาสนาทั้ง 4 ประเภทไว้ และปรับตัวงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน คือความต้องการของนักท่องเที่ยว ทำให้งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านสามารถดำรงอยู่ได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานท้องถิ่นอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูนักท่องเที่ยว

ผลจากพัฒนาเกาะเกร็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของตลาดเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนไปจากการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภตสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการพัฒนาสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านมาสู่รูปแบบของสินค้าของที่ระลึกนั้นเป็นแนวทางการปรับตัวศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้ดำรงอยู่ได้ในสภาพเศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบันที่ดี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไปสู่สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง นอกจากนักท่องเที่ยวจะนำความประทับใจในสถานที่ที่สวยงาม และทรงคุณค่านั้นกลับมาเป็นความทรงจำแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะนำคิดไม่คิดมือกลับไปเป็นตัวแทนความทรงจำว่าครั้งหนึ่งเคยไปเยือนสถานที่แห่งนั้นมาแล้ว จนกลายเป็นค่านิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ก็คือผลงานด้านศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ผลิตได้ในท้องถิ่นนั้นนั่นเอง อีกทั้งลักษณะเฉพาะถิ่นที่สะท้อนผ่านสินค้าของที่ระลึกนี้ จะเป็นสิ่งจูงใจดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อสินค้านั้นได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยส่งเสริมประชาสัมพันธ์ให้กับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในลักษณะ ปากต่อปากต่อไปว่าเมื่อไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้นจะต้องซื้อสินค้าของที่ระลึกอย่างนี้กลับมา

เนื่องจากศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่นล้วนมีบทบาทอันสำคัญด้วยเสมือนทรัพยากรพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นได้อย่างดียิ่ง เป็นตัวแทนในการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาค สะท้อนได้กระทั่งสภาพภูมิศาสตร์ และบรรยากาศของแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานอันแสดงออกถึงคุณค่าในความเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งสร้างสรรค์ขึ้นด้วยฝีมือของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2532 : 139)

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เห็นลักษณะของงานที่ศึกษาเกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่ได้มีผู้ทำการศึกษา นั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานศิลปหัตถกรรมและสามารถแบ่งลักษณะการศึกษาออกได้เป็น 3 ลักษณะ คือ ศึกษาที่ตัวงานศิลปหัตถกรรมนั้น ศึกษางานศิลปหัตถกรรมภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรม และศึกษาศิลปหัตถกรรม เพื่อประยุกต์และพัฒนาผลิตภัณฑ์

2.3.1 การศึกษาที่ตัวงานศิลปหัตถกรรม

ในลักษณะของการหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในงานศิลปหัตถกรรมนั้น เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่า งานศิลปหัตถกรรมเป็นสื่อที่เป็นรูปธรรมที่สามารถสะท้อนความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนหรือกลุ่มคนที่ผลิตงานศิลปหัตถกรรมนั้น เช่น กรณีของการศึกษาลวดลายผ้า : สื่อสัญลักษณ์ของลาวเวียง (จันท) ของชนิดา ตั้งถาวรศิริกุล (2538 : บทคัดย่อ) ที่ต้องการค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในลวดลายผ้า ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชาวลาวเวียง(จันท) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีการศึกษาลวดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทยของไมตรี เกตุขาว (2542 : บทคัดย่อ) ที่ต้องการชี้ให้เห็นว่า ผ้าตีนจกมีลวดลายและสีสันในแต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์ประจำกลุ่ม ทั้งที่มีลวดลายดั้งเดิมและที่ประดิษฐ์คิดเปลี่ยนแปลงขึ้นใหม่ หรือนำมาจากแหล่งอื่น ๆ

2.3.2 การศึกษางานศิลปหัตถกรรมภายใต้บริบททางสังคมวัฒนธรรมของชุมชนหรือสังคม

ในลักษณะของงานศิลปหัตถกรรมที่สามารถดำรงอยู่ได้ แต่ต้องมีการปรับตัวไปตามโครงสร้างของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตามแนวคิดที่ว่า เมื่อโครงสร้างของสังคมเปลี่ยนไป ส่วนต่าง ๆ ที่อยู่ภายในโครงสร้างก็ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ซึ่งงานที่ศึกษาตามแนวคิดนี้ จะเป็นการค้นหาคำความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับงานศิลปหัตถกรรม โดยศึกษาว่าเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยน ส่งผลให้งานศิลปหัตถกรรมนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วยหรือไม่ เช่น งานศึกษาหัตถกรรมไม้แกะสลักของอรรถจักร สัตยานุรักษ์ (2537 : บทคัดย่อ) ที่แสดงให้เห็นว่า โครงสร้างทางการเมืองการปกครองและโครงสร้างทางเศรษฐกิจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในงานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก กล่าวคือ ในสมัยที่การปกครองเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราช ช่วงที่มีฝีมือด้านการแกะสลักจะต้องถูกเรียกตัวมารับใช้ตามระบบการเกณฑ์แรงงาน ต่อมาเมื่อระบบสมบูรณาญาสิทธิราชหมดไป ช่วงพื้นบ้านงานแกะสลักจึงต้องหันมาสัมพันธ์กับระบบตลาดโดยเฉพาะ มีผลให้กลุ่มลูกค้าเป็นผู้กำหนดรูปแบบ ขนาดและลวดลายในงานไม้แกะสลัก

งานที่มีแนวการศึกษาออกมาในลักษณะเดียวกันนี้คืองานวิจัยของสุดแดน วิสุทธิรักษ์ (2534: บทคัดย่อ) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองของชุมชนบ้านหาดเลี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย เมื่อผ้าพื้นเมืองเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้าทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวัสดุ ลวดลาย และความต้องการของร้านค้าและตลาด

งานวิจัยของนิสาพร วัฒนศัพท์ (2542 : บทคัดย่อ) เรื่อง วัตถุประสงค์การดำรงอยู่ของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่ศึกษาบทบาทของวัดที่มีต่อการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านในฐานะเป็นแหล่งผลิตและเป็นแหล่งสืบสานงานศิลปหัตถกรรม

2.3.3 การศึกษาศิลปหัตถกรรมเพื่อประยุกต์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์

งานวิจัยในลักษณะนี้ จะเป็นการศึกษาที่ตัวศิลปหัตถกรรมโดยศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมนั้น ๆ ประกอบข้อมูลที่ได้จากการสำรวจแนวทางการดำเนินชีวิตของกลุ่มผู้ยึดอาชีพงานศิลปหัตถกรรม แล้วนำมาวิเคราะห์วิธีการต่าง ๆ ที่จะป็นแนวทางไปสู่การประยุกต์ ให้มีลักษณะเฉพาะตัวเหมาะสมกับกรรมวิธีการผลิตเดิม โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบัน และอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมที่มีคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น งานวิจัยที่มีแนวทางการศึกษาออกมาในลักษณะนี้ได้แก่ งานวิจัยของดารณี เหล่าสุนทร (2529 : บทคัดย่อ) เรื่อง การศึกษาเพื่อประยุกต์ผลิตภัณฑ์จักสานไผ่อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี โดยการวิเคราะห์หาข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของจักสานที่มีอยู่ในท้องถิ่นอำเภอพนัสนิคมในปัจจุบัน ทั้งในแง่กรรมวิธีการผลิต รูปทรง ประโยชน์ใช้สอย และรายละเอียดอื่น ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการปรับปรุง และวิเคราะห์แนวทางการผลิต เอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น มิใช่เผยแพร่โดยไม่ขออนุญาตในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของคนในท้องถิ่น เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของอำเภอพนัสนิคม ลดปัญหาคนว่างงาน ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนี้ แสดงให้เห็นถึงลักษณะและแนวทางที่นักวิจัยส่วนมากให้ความสนใจกับงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานให้เห็นการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมในรูปแบบที่แตกต่างกันไป

2.4 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการแสวงหาแนวทางเพื่อการอนุรักษ์ และพัฒนาส่งเสริมศิลปหัตถกรรมไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาสภาพวัฒนธรรมของแหล่งกำเนิดงานศิลปหัตถกรรม และต้องศึกษาเกี่ยวโยงถึงองค์ประกอบสำคัญ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการสร้างสรรครูปแบบของงานศิลปหัตถกรรมในท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วยตั้งแต่สภาพภูมิศาสตร์ไปจนถึงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่น เพราะสภาพภูมิศาสตร์จะเป็นตัวกำหนดและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผลักดันให้กลุ่มชนต่าง ๆ สร้างเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งส่วนมากจะเป็นงานศิลปหัตถกรรมขึ้นสนองความต้องการในการใช้สอยในชีวิตประจำวันให้สอดคล้องกับการดำรงชีวิตตามสภาพของท้องถิ่น(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. 2532 : 95) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเชิงวิเคราะห์ของ มารุต อัมรานนท์ (2543 : 52 – 57) เป็นแนวทางในการศึกษาถึงรายละเอียดของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน แต่ละชิ้น หรือแต่ละประเภทโดยแยกเป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่

1. วัตถุประสงค์ (Purpose) ส่วนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์นี้ จะเป็นสิ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่างานพื้นบ้านในส่วนซึ่งเราต้องการที่จะศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์ในการสร้างหรือทำขึ้นเพื่ออะไร เพราะงานพื้นบ้านแต่ละอย่างแต่ละประเภทนั้น จะมีวัตถุประสงค์ในการทำ และการนำไปใช้ที่มีความแตกต่างกันออกไป โดยบางครั้งก็ยังมีมีการแฝงเอาไว้ซึ่งคติความเชื่อบางประการอีกด้วย

2. แหล่งกำเนิด (Origin) แหล่งกำเนิดในที่นี้จะหมายถึง แหล่งกำเนิด และรวมทั้งแหล่งผลิตของงานพื้นบ้าน ส่วนที่ต้องการจะศึกษาว่า สิ่งเหล่านั้นมีแหล่งกำเนิดดั้งเดิมมาจากที่ไหนหรือผลิตขึ้นที่ใด ในกรณีของการศึกษาในรายละเอียดที่เป็นลักษณะเชิงวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับงานพื้นบ้านนี้ส่วนสำคัญซึ่งเป็นหลักฐานส่วนหนึ่งนั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยการปฏิบัติงานเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work) จากแหล่งที่ผลิตจริง ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ก็อาจจะเกิดจากการสัมภาษณ์ สอบถาม แบบที่เรียกว่า ข้อมูลมุขปาฐะ (Oral) จากชาวบ้านเอง ซึ่งก็มักจะได้รับการบอกเล่าว่าจดจำสืบทอดกันมา ซึ่งหากเราได้ทราบถึงแหล่งกำเนิดดั้งเดิมที่แท้จริงแล้ว บางครั้งก็อาจทำให้ทราบถึงแนวคิดต่าง ๆ ทางด้านการออกแบบ หรือแบบที่มาของลวดลายต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง และกว้างขวางขึ้นหรืออาจมองเห็นถึงวิวัฒนาการความเป็นมาต่าง ๆ ของการสร้างสรรคงานพื้นบ้านในแต่ละกลุ่มได้อีกด้วย

3. วัตถุดิบ (Raw Material) วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรคงานพื้นบ้านประเภทศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้ ซึ่งในแง่ของวัตถุดิบนี้ งานพื้นบ้านแต่ละประเภทก็จะมีวัตถุดิบที่นำมาใช้แตกต่างกันออกไป เช่น ดิน ไม้ โลหะ เส้นใยต่าง ๆ ไม้ไผ่ เป็นต้น ในส่วนของวัตถุดิบเองนั้นก็จะมีคามไม่ต่างกันแต่อย่างใด ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัมพันธ์กับงานแต่ละประเภท เช่น เครื่องจักสาน วัตถุที่ทำนำมาใช้เป็นหลักสำคัญก็คือ ไม้ไผ่ หรือบางทีก็ใช้หวาย บางท้องถิ่นก็อาจมี กก ย่านลิเภา แต่ลักษณะของงานตลอดจนจุดมุ่งหมายที่นำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ ก็จะมี ความแตกต่างกันออกไปด้วย เช่น ไม้ไผ่นิยมนำมาทำเป็นกระบุง ตะกร้า กกทำเป็นเสื่อ ย่านลิเภาทำเป็นกลอง ถาด เป็นต้น วัตถุที่ทำนำมาใช้สร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านหลาย ๆ ชนิดไม่สามารถที่จะนำเอาไปใช้ได้โดยตรง หากแต่จะต้องผ่านขั้นตอนหรือแปรสภาพตามกระบวนการก่อน หรือ ต้องมีการผสมรวมกับส่วนผสมอื่น ๆ ก่อนที่จะนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์นั้น ๆ

4. เทคนิค วิธีการ (Technique and Process) เทคนิควิธีการนี้จะหมายถึงขั้นตอน และกรรมวิธีในการผลิตงานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้าน ตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบที่แปรรู้อย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำมาผ่านขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์ได้

5. เครื่องมือ อุปกรณ์ (Tool and Equipment) เครื่องมือในที่นี้จะหมายถึงเครื่องมือที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งบางครั้งในแต่ละขั้นตอนของการผลิตก็จะมีเครื่องมือที่นำมาใช้แตกต่างกันออกไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมสำหรับในแต่ละขั้นตอน

6. ลักษณะ รูปทรง (Form) ลักษณะรูปทรงที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านในแง่ของการศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ของงานแต่ละประเภทก็คือ การที่เราสามารถจะอธิบายหรือบอกเล่าให้แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน มองเห็นภาพสิ่งเหล่านั้น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่ามีรูปทรงเป็นอย่างไร

7. โครงสร้าง (Structure) โครงสร้างที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และเครื่องใช้พื้นบ้านนี้อาจกล่าวได้ว่าจะมีปรากฏอยู่ในงานพื้นบ้านทุกประเภทเลยก็ได้ สุดแต่แต่ว่าส่วนที่ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างนั้นจะปรากฏออกมาให้เห็น ได้ชัดเจนมากน้อยแค่ไหน ลักษณะที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างนี้ โดยทั่วไปจะหมายถึงความถึงส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึดหรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงอีกด้วย

8. คติความเชื่อ (Spirit)งานศิลปหัตถกรรมและเครื่องใช้พื้นบ้านบางประเภทนั้น อาจแฝงเอาไว้ด้วยคติความเชื่อ นอกเหนือไปจากประโยชน์ใช้สอย ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักก็มีอยู่บ้าง หรือบางทีก็อาจจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการส่วนใดส่วนหนึ่งก็ได้ เช่นความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของผ้าในบางท้องถิ่น เช่นการใช้ลายจิตของภาคอีสานซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ทำขึ้นนั้น นิยมที่จะนำมาใช้ในส่วนบนร่างกายโดยเฉพาะโดยถือกันว่าลายจิตนี้เป็นของสูง ถ้าหากนำไปใช้กับส่วนเบื้องล่างของร่างกายแล้วจะไม่เป็นมงคลต่อผู้ใช้จึงนิยมนำมาทำเป็นหน้าหมอนที่เรียกว่าหมอนจิต สำหรับใช้หนุนศีรษะเวลานอนการถือเรื่องของศีรษะว่าเป็นของสูง

ในการประกอบอาชีพของชาวบ้านบางอาชีพก็อาจจะแฝงเอาไว้ถึงความเชื่อดีในลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับช่างโลหะที่จะต้องใช้ทั้งตีเหล็ก ก็มักจะให้ความสำคัญและความเชื่อเกี่ยวกับทั้งที่ใช้สำหรับรองรับการตีเหล็ก กลุ่มผู้ที่ทำเครื่องปั้นดินเผาแถบจังหวัดนนทบุรี ได้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำมาใช้ในด้านอื่น ๆ กรุณาแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับเป็นหมูนสำหรับจั้นรูปในการปั้นภาชนะและเตาที่ใช้ในการเผาภาชนะ ในช่วงเวลาหนึ่งของรอบปีก็จะมีพิธีเช่นไหว้บูชา ด้วยดอกไม้ รูป เทียน หัวหมู บายศรี

การศึกษาถึงรายละเอียดของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจะศึกษาได้จากตัวช่างผู้ผลิต ที่ได้รับการฝึกฝน และถ่ายทอดการช่างตามแบบแผนตามขนบนิยมของท้องถิ่นตนเองจะได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ หรือช่างพื้นบ้านในท้องถิ่นของตน โดยไม่ได้ผ่านสถาบันการศึกษาหรือการเรียนการสอนอย่างเป็นทางการ แต่เป็นความสามารถที่เกิดขึ้นมาจากการฝึกฝน จนเกิดทักษะ ซึ่งช่างพื้นบ้านเหล่านี้จะเป็นผู้สืบทอดการช่างพื้นบ้านให้ดำรงอยู่ต่อไป ซึ่งความรู้ที่ได้จากช่างนี้สามารถนำไปใช้ประกอบการศึกษาลักษณะของช่างผู้ผลิต งานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ดังนั้นจึงนำทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างศิลปินกับสิ่งประดิษฐ์ ของ Douglas D.Anderson (ใน วิรัตน์ พงษ์ทอง. 2538 : 14-15) ที่ให้ข้อเสนอว่าในการวิเคราะห์ศิลปหัตถกรรมของวัฒนธรรมต่าง ๆ ให้ศึกษาสาระสำคัญ 6 ประการ ในการศึกษาจากช่างผู้ผลิต ดังนี้ 1. แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ, 2. จุดประสงค์ในการใช้สอย, 3. วัสดุที่ใช้ประดิษฐ์, 4. อุปกรณ์ เครื่องมือ, 5. ความสามารถฝีมือ และ 6. ประสิทธิภาพต่อสิ่งประดิษฐ์

องค์ประกอบทั้ง 6 ประการนี้ มีอิทธิพลต่อการผลิตสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำมาประกอบการศึกษารังนี้ได้ในส่วนของการพิจารณาลักษณะของช่างผู้ผลิตที่เชี่ยวชาญงานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และกรรมวิธีการผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด อันจะทำให้ปัจจัยในการศึกษาศิลปหัตถกรรม การแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษและศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดครอบคลุมมากขึ้น

และในแนวทางพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึกโดยทั่วไปอาจมีแหล่งผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกหลาย ๆ แหล่งที่ประสบความสำเร็จและอีกหลาย ๆ แห่งที่ประสบปัญหา ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากฝีมือเชิงชั้นการผลิตยังไม่ถูกใจหรือตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ กลยุทธ์ด้านการตลาดยังไม่ดี หรือจะด้วยอุปสรรคอื่นใดก็ตาม แนวทางต่อไปนี้น่าจะช่วยคลี่คลายปัญหาได้บ้างและนำการพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าของที่ระลึกไปในทิศทางที่เหมาะสมดังนี้ (วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2532 : 129 – 136)

1. พยายามใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรที่หาได้ง่ายและมีอยู่ใกล้ตัวให้ได้ประโยชน์ ซึ่งจะเป็นการลดต้นทุนและเพิ่มพูนมูลค่าให้กับวัสดุที่อาจทิ้งขว้างอยู่ในท้องถิ่นหรืออาจหาวัสดุจากแหล่งอื่นมาเสริมแต่งเพิ่มคุณค่า เพิ่มความสวยงามและความคงทนในประโยชน์ใช้สอยด้วยมาประดับตกแต่งเพิ่มเติมได้ในบางส่วน

2. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงสารรูป (Image) หรือลักษณะเฉพาะถิ่นของท้องถิ่นได้ก็เป็นการดี ยิ่ง เพราะจะสอดคล้องกับการเป็น “สินค้าที่ระลึก” อย่างแท้จริง สารรูปหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่สะท้อนผ่านทางสินค้าที่ระลึกนี้ จะเป็นสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อสินค้านั้นง่ายขึ้น กับทั้งจะเป็นการช่วยประชาสัมพันธ์ในลักษณะ “ปากต่อปาก” ต่อไปว่าเมื่อไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น จะต้องการซื้อสินค้าที่ระลึกอย่างนี้กลับมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้มากที่สุด เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากมาจากเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งกล่าวได้ว่ามาจากสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมเครื่องจักรกล สินค้าที่เป็นศิลปหัตถกรรมหรือที่เรียกว่า Hand made เป็นสิ่งแปลกและเป็นของหายาก จึงเกิดค่านิยมให้ชมชอบและสะสมกัน ในขั้นตอนการผลิตหากจำเป็นต้องใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วยเพิ่มผลิตสินค้าจำนวนมาก ๆ ก็ให้ใช้เฉพาะส่วนที่จำเป็น และใช้อย่างประหยัด จนเมื่อผลิตออกมาแล้วแยกไม่ออกว่าส่วนไหนเป็นฝีมือ “หัตถกรรม” หรือ “จักรกล”

4. ให้ขนาดและน้ำหนักของสินค้าสามารถจะนำพาไปได้สะดวกและไม่เสียหายได้ง่าย ถ้าเป็นสินค้าขนาดใหญ่ก็สามารถแยกส่วนหรือถอดชิ้นส่วนออกบรรจุในกล่องหรือหีบห่อเพื่อความสะดวกต่อการขนส่งและไม่บุบสลายระหว่างทาง เช่น การประดิษฐ์ตุ๊กตากล้วยจำลองโดยแกะสลักจากไม้ก้ามปู ซึ่งจะมีทั้งลำต้น หน่อ ใบ และเครือกล้วยพร้อมสรรพเป็นกอกกล้วย แต่เมื่อลูกค้าซื้อก็สามารถถอดชิ้นส่วนใบกล้วย เครือกล้วย แยกบรรจุหีบห่อได้ ทำให้สะดวกต่อผู้ซื้อในการนำกลับบ้าน

5. หีบห่อบรรจุสินค้าจะต้องแข็งแรง รูปทรงกะทัดรัด เก็บรักษาสินค้าได้อย่างปลอดภัย ไม่เสียหายระหว่างทาง นำพาสะดวก มีความสวยงาม มีชื่อและสัญลักษณ์ของร้านบนตัวหีบห่อนั้นด้วย เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้ซื้อและยังเป็นการประชาสัมพันธ์ร้านค้าในระหว่างทางนำกลับบ้านของผู้ซื้อไปด้วยในตัว

6. พยายามรักษาคุณภาพการผลิตสินค้าของที่ระลึกให้ได้มาตรฐานเพื่อชื่อเสียงในการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ มีความละเอียดประณีต ความสวยงาม และแฝงด้วยประโยชน์ใช้สอย คือให้เป็นทั้งของประดับสวยงามและมีประโยชน์ใช้งานได้ เช่น เป็นของตั้งประดับโต๊ะทำงานและเป็นที่เสียบเครื่องเขียน หรือเป็นที่ประดับฝาผนังและเป็นที่ใส่ของจดหมายได้ด้วย เป็นต้น ลักษณะสินค้าอย่างนี้จะได้เปรียบในการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าเป็นสินค้าสวยงามแต่เพียงอย่างเดียว

7. มีการประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบของสินค้าใหม่ ๆ อยู่เสมอ แต่ยังคงต้องรักษาเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง โดยอาจประดิษฐ์รูปแบบ ขนาด หรือวัสดุให้หลากหลายออกไป เพื่อต้อนรับสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนซ้ำ ๆ แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาความนิยมหรือความต้องการของตลาดหรือนักท่องเที่ยวเป็นเครื่องช่วยในการคิดประดิษฐ์ออกแบบพร้อมทั้งอาศัยศิลปะพื้นถิ่นเป็นพื้นฐานไว้ด้วยเสมอ

ในการศึกษาการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ด สามารถนำกรอบแนวคิดการศึกษาเชิงวิเคราะห์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของงานศิลปหัตถกรรมทั้งสองประเภท ในแง่มุมต่าง ๆ ตั้งแต่วัตถุประสงค์ แหล่งกำเนิด วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีการ เครื่องมือ อุปกรณ์ ลักษณะ รูปทรง โครงสร้าง และคติความเชื่อ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประโยชน์ในการปรับปรุงและวิเคราะห์ แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึก โดยกรอบแนวทางเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึก ของวิบูลย์ ลี้สุวรรณ จะเป็นแนวทางที่นำการพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าของที่ระลึกไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ และกรรมวิธีการผลิตของคนในท้องถิ่น เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงจะเป็นกรอบที่อธิบายรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกที่ได้รับการพัฒนาแล้วว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดี หรือไม่ดีกว่าผลิตภัณฑ์เดิมหรือไม่ ในการศึกษาและพัฒนาครั้งนี้

2.5 กรอบของการวิจัย

ในการวิจัยแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด โดยเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟมาใช้เป็นผลิตภัณฑ์กรณีศึกษาในการหาแนวทางประยุกต์ศิลปหัตถกรรม การแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาพัฒนาให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ , ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ, ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ,ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟโดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

ในงานวิจัยนี้เป็นการรวมเอา 2 ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวมอญเข้าด้วยกันแล้วพัฒนาปรับปรุงแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกโดยจะศึกษาศิลปหัตถกรรม 2 ประเภท คือ ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด โดยมีเหตุผลในขั้นตอนต่างๆ ในการวิจัย ดังนี้

2.5.1 ความสำคัญในการเลือกศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาใช้ในการศึกษา

เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญในการส่งลูกหลานให้มา”ออกวัด” รับใช้พระ เพื่อที่จะได้ รับการสั่งสอนบ่มเพาะทั้งจิตใจ และเรียนรู้ศิลปะวิชาการต่างๆ ทุกแขนง จากพระที่มีความรู้เชี่ยวชาญในทางช่างที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ศิษย์ ประกอบกับตามความเชื่อ และค่านิยมมาตั้งแต่เดิมที่ชาวมอญจะไม่สร้างโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ล่วงหน้า เพราะถือว่าเป็นกลางร้าย จะสร้างขึ้นต่อเมื่อมีพระสงฆ์เอกสาร์นี้เป็นเอกสาร์ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสาร์ทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มรณะภาพแล้วเท่านั้น อีกทั้งค่านิยมในสมัยก่อนจะเผาโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์ที่สร้างขึ้นไปพร้อมกับร่างของพระสงฆ์เลยเพราะชาวมอญเชื่อว่าถ้าเก็บโลงเหม หรือปราสาทปลงศพพระสงฆ์ไว้ก็จะต้องมีงานในลักษณะนี้เกิดขึ้นอีก ทำให้งานศิลปกรรมในพุทธศาสนา หรือศิลปะที่เรียกว่า งานฝีมือช่างพื้นบ้าน ของชาวมอญเกาะเกร็ด ทั้งสี่ประเภท อันได้แก่ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทอง อังกฤษ ศิลปะการสร้างโลงบรรจุศพพระสงฆ์ที่เรียกว่า “โลงเหม” ศิลปะการสร้างปราสาทปลงศพพระสงฆ์ และศิลปะการทำธงตะขาบนั้น ในปัจจุบันเหลือ ศิลปินเพียงท่านเดียวที่สืบทอด ในขณะนี้ คือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิม เมื่อเป็นเช่นนี้ การขาดแคลนผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้นในอีกไม่ช้า

ดังนั้นโอกาสในการผลิตงานโลงเหมและปราสาทปลงศพพระสงฆ์ในปัจจุบันมีน้อยลง และยังโอกาสในการเกิดงานมีแนวโน้มลดลงเท่าใด โอกาสในการสืบสานงานก็ยังมีน้อยลงเท่านั้น แต่อย่างไรก็ตามในช่วงที่ไม่มีพระสงฆ์มรณะภาพ ยังมีงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาอีกประเภทหนึ่งที่ผู้สนใจสามารถฝึกฝนได้ตลอดเวลา คือ งานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆ ได้ ซึ่งการฝึกฝนในงานเหล่านี้เสมอ จะทำให้มีความพร้อมในฝีมือ เมื่อมีโอกาสในการสร้างงานโลงเหม และปราสาทปลงศพพระสงฆ์เกิดขึ้น และเป็นการสืบสานศิลปกรรมพื้นบ้านของชาวมอญไม่ให้อสูญหาย (นิสาพร วัฒนศัพท์. 2542 : 86-87)

2.5.2 ความสำคัญในการเลือกศึกษาชาวมอญบนเกาะเกร็ด

เพราะเกาะเกร็ดในปัจจุบันได้รับพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเกาะเกร็ดมีจุดเด่นทางด้านสภาพแวดล้อม คือ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญ (มอญ) ตลอดจนมีวัดที่เป็น โบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และที่สำคัญสถานที่ตั้งเกาะเกร็ดยังอยู่บริเวณชายฝั่งเมืองที่มีการคมนาคมสะดวก ในกรุงเทพฯ-นนทบุรี และจังหวัดใกล้เคียง และจังหวัดอื่นๆ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน โดยมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงนัก และด้านประชาชน ที่มีกลุ่มชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาวัฒนธรรม ตลอดจนอาชีพดั้งเดิมไว้ เช่นการทำเครื่องปั้นดินเผา การทำอาหารพื้นเมือง และขนมคาวหวาน ของชาวมอญ

2.5.3 ความสำคัญในการเลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟมาเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการหาแนวทางประยุกต์และพัฒนารูปแบบ

เพราะผลดีที่เกิดขึ้นจากพัฒนาเกาะเกร็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่การทำเครื่องปั้นดินเผา ประกอบอาชีพหารายได้พอมือพอกินตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหันมาผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว เนื่องจากผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาหลายอย่าง หลายชนิดที่ใช้

เอ็กสารเป็นเอ็กสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการวิจัยเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นประโยชน์ของการค้าไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในชีวิตประจำวันที่เกาะเกร็ดเคยเป็นแหล่งผลิต ป้อนให้กับผู้ใช้แพร่หลายไปทั่ว โดยเฉพาะในจังหวัดต่างๆในภาคกลาง ต้องเลิกผลิตกันไป ด้วยไม่อาจทนสู้กับสินค้าอุตสาหกรรมพลาสติกได้ ท่ามกลางความถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศในสังคมปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสังคมชุมชนบนเกาะเกร็ดใน 3 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 การเสี่ยงต่อการสูญเสียศิลปวัฒนธรรมที่อาจเกิดขึ้น อันได้แก่ศิลปหัตถกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ 4 ประเภท เนื่องจากค่านิยมดั้งเดิม และการขาดแคลนผู้สืบทอด

ประเด็นที่ 2 การที่เกาะเกร็ดมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวมอญ(มอญ) ตลอดจนมีวัดที่เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุที่สวยงาม และถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ประเด็นที่ 3 ผลจากพัฒนาเกาะเกร็ดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ตามความต้องการของตลาดเครื่องปั้นดินเผาเปลี่ยนไปจากการผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน กลายเป็นผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่เน้นงานประเภทสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่

ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดในครั้งนี้ เนื่องจากเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟมาใช้เป็นกรณีศึกษา

ดังนั้นในการศึกษาวิจัยจึงกำหนดกรอบประเด็นปัญหาเพื่อให้เห็นความชัดเจนของงานวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน
2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า
3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

และจากการศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีของมาร์ต อัมรานนท์ (2543 : 50-57)สามารถนำแนวทางการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ มาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ในการศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษเพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ด ได้ในส่วนของการศึกษาตัวศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และตัวศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด และจาก ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างช่างกับสิ่งประดิษฐ์ ของ Douglas D.Anderson (ใน วิรัตน์ พงษ์ทอง. 2538 : 14 – 15) ที่ให้ข้อเสนอว่า ในการศึกษาศิลปหัตถกรรมของวัฒนธรรมต่าง ๆจากช่างผู้ประกอบการ ให้ศึกษาองค์ประกอบ 6 ประการ ซึ่งสามารถนำมาประกอบการศึกษาครั้งนี้ โดยนำมาพิจารณาคุณลักษณะของช่างผู้ผลิตที่เชี่ยวชาญในการศึกษากรรมวิธีการผลิตงานศิลปการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และกรรมวิธีการผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด อันจะทำให้ปัจจัยในการศึกษาศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ครอบคลุมมากขึ้น ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศึกษาวัตถุดิบประสงค้ในการทำ และการนำเอาไปใช้ของศิลปะการแกะลงบนกระดาศทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

2. ศึกษาแหล่งกำเนิด และแหล่งผลิตของงานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษและผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่มาของลวดลายต่างๆ วิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน

3. ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษและผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดตั้งแต่วัตถุดิบก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และ วัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์

4. ศึกษาเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบ ที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อม ที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษและผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดโดยในการศึกษาหัวเรื่องนี้จะนำทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างช่างกับสิ่งประดิษฐ์ของ Douglas D.Anderson ที่ให้ข้อเสนอการศึกษาองค์ประกอบ 6 ประการ จากช่างผู้ผลิต คือ แนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพ, จุดประสงค้ในการใช้สอย,วัสดุที่ใช้ประดิษฐ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ, ความสามารถ ฝีมือ และประสบการณ์ต่อสิ่งประดิษฐ์ เนื่องจากในบางองค์ประกอบจะมีความหมายในการศึกษาเดียวกันกับการศึกษาศิลปะพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาคอบคลุมมากยิ่งขึ้นในจึงนำองค์ประกอบดังต่อไปนี้มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของช่างผู้ผลิต

4.1 ช่างผู้ผลิตควรมีแนวความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยม สุนทรียภาพในการที่จะยอมรับสิ่งต่างๆที่เกิดจากความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และเศรษฐกิจในปัจจุบัน

4.2 ช่างผู้ผลิตควรมีความสามารถ และฝีมือในงานศิลปะหัตถกรรมนั้นๆที่ตนผลิตในระดับสูง

4.3 ช่างผู้ผลิตควรมีประสบการณ์ต่อการผลิตงานศิลปะหัตถกรรมนั้นๆ เป็นระยะเวลา นาน

5. ศึกษา เครื่องมือ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษและผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

6. ศึกษาลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

7. ศึกษาโครงสร้างส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่างๆนั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปะการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ้หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ศึกษาตีความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานศิลปะหัตถกรรม และนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดไปใช้

จากงานศึกษาของเกรเบิร์ต (อ้างในสุดแดน วิสุทธิลักษณ์. 2534 : 17-18) ทำให้เห็นประเด็นและแนวทางของงานศิลปะหัตถกรรมที่สามารถดำรงอยู่ได้ ซึ่งเป็นการดำรงอยู่ได้ในลักษณะของการปรับตัวไปตามการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของตลาดของงานศิลปะหัตถกรรม ซึ่งตลาดแต่เดิมนั้นคือ ภายในชุมชนขณะที่ตลาดปัจจุบันคือ คนภายนอกที่เข้ามากับการท่องเที่ยว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวงานศิลปะหัตถกรรมเป็นศิลปะเพื่อการค้า และการท่องเที่ยว

งานวิจัยนี้จึงเป็นงานวิจัยที่เน้นศิลปะเพื่อการค้า และการท่องเที่ยว เพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้เกาะเกร็ดในปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ทำให้ชาวบ้านเกาะเกร็ดได้ใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่นอันได้แก่ ประกอบอาชีพหารายได้ทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมทำเครื่องปั้นดินเผา โดยหันมาเน้นงานเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นสินค้าของที่ระลึก และของตกแต่งบ้านกันเป็นส่วนใหญ่ ตามความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไป เพราะเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว

ส่วนแนวทางในการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวงานศิลปกรรมให้เข้ากับตลาดปัจจุบัน วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2532 : 129) ได้ให้แนวทางที่จะทำให้งานศิลปะหัตถกรรมสามารถดำรงอยู่ได้และเป็นการสืบทอดฟื้นฟูศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมไม่ให้เกิดการสูญหาย รวมทั้งเป็นการสร้างงานสร้างอาชีพให้กับแรงงานในท้องถิ่น โดยการส่งเสริมและพัฒนางานศิลปะหัตถกรรมให้กลายเป็นสินค้าของที่ระลึก และในงานวิจัยนี้สามารถนำแนวทางดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบแนวทาง การพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึกในการวิจัยแนวทางประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด ในการวิเคราะห์การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกโดยประยุกต์ศิลปะหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษเข้ากับศิลปะหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ดังนี้

1. พยายามใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มากที่สุด
2. ผลงานที่ผลิตจะต้องแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
3. พยายามใช้แรงงานด้านหัตถกรรมให้ได้มากที่สุด
4. ให้ขนาดและน้ำหนักของสินค้าสามารถนำไปได้สะดวก และไม่เกิดความเสียหายง่าย
5. สินค้าของที่ระลึก มีความละเอียดประณีต สวยงาม และแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย
6. ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบสินค้าใหม่ๆ อยู่เสมอ โดยยังคงต้องรักษาเค้าโครงของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง

สรุปกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ดสามารถนำกรอบแนวคิดการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาเชิงวิเคราะห์ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปะหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของงานศิลปะหัตถกรรมทั้งสองประเภท ในแง่มุมต่าง ๆ ตั้งแต่วัตถุดิบ แหล่งกำเนิด วัตถุประสงค์ เทคนิควิธีการ เครื่องมือ อุปกรณ์ ลักษณะ รูปทรง โครงสร้าง และคติความเชื่อ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประโยชน์ในการปรับปรุงและวิเคราะห์ แนวทางการประยุกต์ศิลปะหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึก โดยกรอบแนวทางพัฒนาการผลิตสินค้าของที่ระลึก ของวิบูลย์ ธีสุวรรณ จะเป็นแนวทางที่นำการพัฒนาเพื่อผลิตสินค้าของที่ระลึกไปในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่ และกรรมวิธีการผลิตของคนในท้องถิ่น เหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงจะเป็นกรอบที่อธิบายรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกที่ได้รับการพัฒนาแล้วว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดี หรือไม่ดีกว่าผลิตภัณฑ์เดิมหรือไม่ ในการศึกษาและพัฒนาครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิด และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

ประเด็นในการศึกษา ศิลปหัตถกรรม เพื่อการค้า	กรอบแนวคิด ในการศึกษา ศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน	กรอบแนวคิด ในการดำรงอยู่ ของงานศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน	ตัวแปรในการศึกษา ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	ตัวแปรในการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน		
				ตัวแปรก่อนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม สินค้าของที่ระลึก	ตัวแปรขณะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก	ตัวแปรในการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก
1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	- วัตถุประสงค์ - แหล่งกำเนิด - คติ ความเชื่อ	- ประดิษฐ์คิดค้นรูปแบบ สินค้าใหม่ๆ อยู่เสมอ โดย ยังคงต้องรักษาเค้าโครง ของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือสอดแทรกอยู่บ้าง	- ข้อมูลจากผู้ผลิตในด้าน / วัตถุประสงค์ในการทำและนำไปใช้ / แหล่งผลิตงานพื้นบ้าน เพื่อทราบถึงแนวคิดในการออกแบบ และที่มาของแบบและลวดลาย / ขอบเขตของความเชื่อที่สอดแทรกในการทำและนำไปใช้	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผา เเกะเกร็ด ประเพณี โคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในด้าน / ภาพรวมของรูปแบบ โคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง / ภาพรวมของรูปแบบ โคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่ให้ความรู้สึก หรือแสดงออกถึงวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของแหล่งผลิต (ชาวมอญ) / ภาพรวมของรูปแบบ โคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบันที่แสดงออกถึง คติ ความเชื่อของแหล่งผลิต (ชาวมอญ)	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกในด้าน / ภาพรวมของรูปแบบที่พัฒนาแบบต่างๆ ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง / ภาพรวมของรูปแบบที่พัฒนาแบบต่างๆ ที่ให้ความรู้สึก หรือแสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของแหล่งผลิต (ชาวมอญ) / ภาพรวมของรูปแบบที่พัฒนาแบบต่างๆ ที่แสดงออกถึง คติ ความเชื่อของแหล่งผลิต (ชาวมอญ)	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเปรียบเทียบรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ในด้าน / ภาพรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือสอดแทรกอยู่บ้าง / ภาพรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่ให้ความรู้สึก หรือแสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของแหล่งผลิต (ชาวมอญ) / ภาพรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่แสดงออกถึง คติ ความเชื่อของแหล่งผลิต (ชาวมอญ)
2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า	- วัตถุประสงค์ - เทคนิควิธีการ - เครื่องมือ อุปกรณ์	- พยายามใช้วัสดุภายในท้องถิ่นให้มากที่สุด - ใช้แรงงานด้าน หัตถกรรมให้มากที่สุด	- ข้อมูลจากผู้ผลิตในด้าน / วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ ก่อนแปรสภาพ ขบวนการแปรสภาพและหลังการแปรสภาพพร้อมใช้ / การนำวัตถุดิบที่แปรรูปสมบูรณ์มาผ่านขั้นตอนและวิธีการสร้างสรรค์งาน / เครื่องมือที่นำมาใช้และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในด้าน / - ความเหมาะสมของราคาต่อรูปแบบต่างๆตามความคิดเห็น / ความคิดเห็นของกำลังซื้อที่เหมาะสม	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์แบบต่างๆที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะซื้อ / กำลังซื้อของนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม - ความคิดเห็นของช่างผู้ผลิตที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์แบบต่างๆที่พัฒนาในด้าน / ความสามารถในการแปรสภาพวัสดุเพื่อพร้อมใช้ (ความยากง่าย - ระยะเวลา - ราคา) / ความสามารถในการนำวัตถุดิบมาผ่านกระบวนการวิธีการผลิต (ความยากง่าย - ระยะเวลา - ราคา) / ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ (ความยากง่าย - ระยะเวลา - ราคา)	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเปรียบเทียบรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ในด้าน / ความสามารถของกำลังซื้อต่อราคา รูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเด็นในการศึกษา ศิลปหัตถกรรม เพื่อการค้า	กรอบแนวคิดในการศึกษา ศิลปหัตถกรรม พื้นบ้าน	กรอบแนวคิดในการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	ตัวแปรในการศึกษา ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน	ตัวแปรในการดำรงอยู่ของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน		
				ตัวแปรก่อนพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก	ตัวแปรขณะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก	ตัวแปรในการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก
3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว	- ลักษณะรูปทรง - โครงสร้าง	- ผลงานต้องแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น - ขนาดและน้ำหนักที่สามารถนำพาไปได้ - สะดวกไม่เสียหาย - สวยงามและแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอย	- ข้อมูลจากช่างผู้ผลิตในด้าน / ลักษณะรูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรม / ส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการซื้อหรือทำให้ส่วนต่างๆคงรูปอยู่ได้	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในด้าน / รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น / ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างที่สามารถนำพาไปได้สะดวก / ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรง	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์แบบต่างๆขณะพัฒนาในด้าน / รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น / ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างที่สามารถนำพาไปได้สะดวก / ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรง	- ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการเปรียบเทียบรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ในด้าน / รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งของผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น / ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถนำพาไปได้สะดวก / ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรงผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดครั้งนี้ ได้เลือกการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มาเป็นวิธีการศึกษา เนื่องจากการศึกษาศิลปะหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปะหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดนั้นมีความเกี่ยวเนื่อง และสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆในสังคม อย่างสลับซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และครอบคลุมทุกส่วนทั้งหมด (Holistic approach) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปะหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปะหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟ

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟโดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยกำหนดขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 1 เริ่มจากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ โดยประเมินจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่ขายในปัจจุบันบนเกาะเกร็ด โดย

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรนักท่องเที่ยงที่มาจากเกาะเกร็ดทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูล ความคิดเห็นและความต้องการที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน ดังนี้ นักท่องเที่ยงชาวไทยจำนวน 150 คน และนักท่องเที่ยงชาวต่างประเทศตะวันตกจำนวน 100 คน

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมในขั้นตอนการดำเนินงานนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามประกอบภาพถ่ายเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เพื่อประเมินความคิดเห็น ความต้องการของนักท่องเที่ยงที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามประกอบภาพถ่าย ไปสอบถามความคิดเห็น และความต้องการของนักท่องเที่ยงที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีขายอยู่ปัจจุบันแล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปประเมินผลหาแนวทางการความต้องการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบ

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ แล้วหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยงก่อนปรับปรุงรูปแบบ ในประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยศึกษารายละเอียดต่างๆในด้านวัตถุดิบ แหล่งกำเนิด วัตถุดิบ เทคนิควิธีการ เครื่องมืออุปกรณ์ ลักษณะรูปทรง โครงสร้าง และคติ

ความเชื่ออย่างไร ซึ่งเป็นการศึกษาตามแนวทางการศึกษาศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของมารุต อัมรานนท์ (2543 : 52 – 57)

3.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรช่างผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ ซึ่งในปัจจุบันตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เหลือผู้สืบทอดศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญเพียงท่านเดียวในขณะนี้คือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิคม

และประชากรช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ดำรงวิชาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ในการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ปี สามารถทำตามแบบ และกรรมวิธีพื้นฐาน คือ สลักลาย กดลาย ดุลลาย และปั้นแปะลาย และสามารถสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิมได้

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมในขั้นตอนการดำเนินงานนี้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ที่กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ในด้านวัตถุประสงค์ในการทำ และการนำไปใช้, แหล่งกำเนิดและแหล่งผลิตของงานศิลปหัตถกรรม เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่มาของลวดลายต่างๆ วัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน , วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานตั้งแต่วัตถุดิบก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และ วัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์ , เทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบ ที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อม ที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งาน , เครื่องมือ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งาน , ลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏ , โครงสร้างส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่างๆนั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรง ที่ปรากฏ และคติความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำการไปใช้ และอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับการสังเกตการณ์ เช่นกล้องถ่ายภาพ เทปบันทึกเสียง และสมุดจดบันทึก

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด จากช่างผู้ผลิตในประเด็น วัตถุประสงค์ แหล่งกำเนิด วัตถุดิบ เทคนิควิธีการ เครื่องมืออุปกรณ์ ลักษณะรูปทรง โครงสร้าง และคติความเชื่อ ทำการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ ลงในสมุดบันทึก ประกอบกับใช้ เครื่องบันทึกเสียง และการถ่ายภาพ ช่วยในการบันทึกข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ในแต่ละครั้ง มาทำการสรุป และจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวทางประเด็นที่ตั้งไว้

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบกำหนดรูปแบบ และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมจะถูกนำมา บันทึกในลักษณะบรรยาย เพื่อนำมาวิเคราะห์ในการหาแนวทางประยุกต์และออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม สีน้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟ

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าน้ำของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมสินค้าน้ำของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาทำการหาแนวทางประยุกต์ และออกแบบโดย

3.1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูล ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าน้ำของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 150 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตะวันตกจำนวน 100 คน

3.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสร้างภาพจำลอง(Simulation) ประกอบกับแบบสอบถามในขั้นตอนการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าน้ำที่ระลึกเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟ เพื่อสื่อสารแนวคิดในการออกแบบให้นักท่องเที่ยวรับรู้ เข้าใจในรูปแบบที่พัฒนาปรับปรุงได้อย่างชัดเจนส่งผลให้สามารถแสดงความคิดเห็นตอบกลับได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าน้ำที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภท โคมไฟ โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวด้านความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าน้ำที่ระลึกประเภท โคมไฟขณะปรับปรุง ในเรื่องใช้วัสดุในท้องถิ่นให้มากที่สุด ผลงานที่ผลิตต้องแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น พยายามใช้แรงงานหัตถกรรมให้ได้มากที่สุด ขนาดน้ำหนักของสินค้าน้ำสามารถนำไปได้สะดวกและไม่เกิดความเสียหายได้ง่าย และสินค้าน้ำที่ระลึกมีความสวยงามและแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอยแล้วทำการบันทึกข้อมูลด้วยแบบสอบถามประกอบภาพจำลอง(Simulation)ในการสัมภาษณ์มาทำการสรุป และจัดหมวดหมู่ของคำตอบตามแนวทางประเด็นที่ตั้งไว้

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามประกอบภาพจำลอง มาวิเคราะห์ แล้วหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในประเด็น ปัจจัยปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้แนวทางที่ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวมากที่สุด โดยไม่เกินขอบเขตของกรอบการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้โดย

3.1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บข้อมูล ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมเปรียบเทียบกับรูปแบบตามแนวทางใหม่ดังนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 150 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตะวันตกจำนวน 100 คน

และประชากรช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยมีกลุ่มตัวอย่างผู้ดำรงวิชาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน ที่มีประสบการณ์ในการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ปี สามารถทำตามแบบ และกรรมวิธีพื้นฐาน คือ สลักลาย กดลาย ดุลลาย และปั้นเปะลาย และสามารถสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบแตกต่างไปจากเดิมได้

3.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสร้างต้นแบบจำลอง ประกอบแบบสอบถามในขั้นตอนการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกที่ปรับปรุงพัฒนาตามแนวทางที่ได้ เพื่อสื่อสารแนวความคิดในการออกแบบให้นักท่องเที่ยวรับรู้เข้าใจ สามารถทดลองใช้งานได้จริง ส่งผลให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้ชัดเจนในผลตอบกลับข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบผลิตภัณฑ์เดิม และผลิตภัณฑ์ใหม่ และช่างผู้ผลิตให้คำแนะนำในการทดลองทำต้นแบบจำลอง เพื่อความเป็นไปได้ในการนำแนวทางของรูปแบบไปใช้ประโยชน์ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ที่ปรับปรุงพัฒนา รูปแบบแล้วเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยเก็บข้อมูลด้านความคิดเห็นผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึก ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมเปรียบเทียบกับรูปแบบใหม่ที่ปรับปรุงแล้ว ในประเด็นใช้ชีวิตในท้องถิ่นให้มากที่สุด ผลงานที่ผลิตต้องแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่น พยายามใช้แรงงานหัตถกรรมให้ได้มากที่สุด ขนาดน้ำหนักของสินค้าสามารถนำไปได้สะดวก และไม่เสียหายได้ง่าย และสินค้าที่ระลึกมีความสวยงาม และแฝงไว้ด้วยประโยชน์ใช้สอยแล้วทำการบันทึกข้อมูลด้วยแบบสอบถามประกอบต้นแบบจำลอง

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามประกอบต้นแบบจำลอง มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟเครื่องปั้นดินเผา รูปแบบเดิมและรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟเครื่องปั้นดินเผาที่ทำการพัฒนาประยุกต์ร่วมกับศิลปการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษแล้ว โดยใช้สถิติ Paired Samples T-test มาอธิบายเปรียบเทียบในประเด็น ปัจจัยปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าคุณนักท่องเที่ยว

และในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 3 โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลที่เป็นค่าเฉลี่ยต่างๆ ดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	แปลความ
4.50-5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.50-4.49	มีความคิดเห็นมาก
2.50-3.49	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.50-2.49	มีความคิดเห็นน้อย
1.00-1.49	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

และใช้สถิติ Paired Samples T-test ในการวิเคราะห์แบบสอบถามประเมินความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในขั้นตอนที่ 4

ตารางที่ 3.1 กรอบของการวิจัย

Conceptual Definition	Operational Definition	Variables	Indicators	สังกัด การณ แบบมี ส่วนร่วม	สัมภาษ ณ แบบ เจาะลึก	สร้าง ภาพ จำลอง	ต้นแบบ จำลอง	แบบ สอบถาม	ระดับ การวัด	การเชื่อมโยงตัวแปร	คำถามของการวิจัย	สถิติที่จะใช้
1. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน	1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวเกาะเกร็ด	รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ที่มีขายในปัจจุบัน						Ordinal	- ศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่มีขายอยู่ในปัจจุบันแล้วนำมาสอบถามประกอบภาพจำลองไปสอบถามนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดแล้วนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผล - ศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ในการสร้างงานศิลปหัตถกรรมทั้ง 2 ประเภทแล้วนำข้อมูลต่าง ๆ มาหาแนวทางในการออกแบบโดยสร้างเป็นภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์แนวทางต่างๆประกอบแบบสอบถาม - นำเครื่องมือที่สร้างไปสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว และช่างผู้ผลิตแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย	- ภาพรวมของรูปแบบโคมไฟที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่น, แสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่, แสดงออกถึงคคิ ความเชื่อ (ชาวมอญ) - ความเหมาะสมของราคา, กำลังซื้อที่เหมาะสม - รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น, ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างที่สามารถนำไปได้สะดวก, ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรง	ค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่นของศิลปหัตถกรรม การแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ	1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว	- ข้อมูลจากช่างผู้ผลิตศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ - ข้อมูลจากช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด	- ลักษณะเฉพาะและการผลิตของศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด	*****	*****				Nominal	ในการออกแบบโดยสร้างเป็นภาพจำลองรูปแบบผลิตภัณฑ์แนวทางต่างๆประกอบแบบสอบถาม - นำเครื่องมือที่สร้างไปสอบถามความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว และช่างผู้ผลิตแล้วนำผลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย	- วัตถุประสงค์ในการทำและนำไปใช้ - แหล่งผลิต - ความเชื่อที่สอดแทรกในการทำและนำไปใช้ - วัตถุดิบ - เทคนิควิธีการ - เครื่องมืออุปกรณ์ - ลักษณะรูปทรง - โครงสร้าง	บรรยาย

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

Conceptual Definition	Operational Definition	Variables	Indicators	สังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม	สัมภาษณ์แบบเจาะลึก	สร้างภาพจำลอง	ค้นแบบจำลอง	แบบสอบถาม	ระดับการวัด	การเชื่อมโยงตัวแปร	คำถามของการวิจัย	สถิติที่จะใช้
3. ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	1. บัญชีที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2. บัญชีที่ก่อให้เกิดการค้า 3. บัญชีที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวเกาะเกร็ด	แนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟแบบต่างๆที่พัฒนา			*****		*****	Ordinal	<ul style="list-style-type: none"> - นำผลแนวทางที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการมากที่สุดมาทำการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับความต้องการมากยิ่งขึ้น โดยสร้างเป็นภาพจำลองประกอบแบบสอบถามแล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นอีกครั้ง - นำผลที่ได้จากความคิดเห็นมาหาค่าเฉลี่ยแล้วทำการสรุปแนวทางรูปแบบ และพัฒนาให้ลงตัวแล้วสร้างเป็นต้นแบบจำลองประกอบแบบสอบถาม - นำต้นแบบจำลองรูปแบบใหม่ที่พัฒนาไปสอบถามความคิดเห็นเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของนักท่องเที่ยวและผู้ผลิต ด้วยแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วใช้สถิติ t-test มาอธิบายผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและช่างผู้ผลิตที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่กับรูปแบบเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพรวมของแนวทางรูปแบบโคมไฟ ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่น, แสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่, แสดงออกถึงคติ ความเชื่อ - ความเหมาะสมของราคา, กำลังซื้อที่เหมาะสม - รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น, ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างที่สามารถนำพาไปได้สะดวก, ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรง 	ค่าเฉลี่ย (X) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้	1. บัญชีที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน 2. บัญชีที่ก่อให้เกิดการค้า 3. บัญชีที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศที่มาเที่ยวเกาะเกร็ด	ตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่พัฒนาตามผลแนวทางที่ได้			*****	*****	*****	Ordinal	<ul style="list-style-type: none"> - นำผลแนวทางที่มีค่าเฉลี่ยของความต้องการมากที่สุดมาทำการพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับความต้องการมากยิ่งขึ้น โดยสร้างเป็นภาพจำลองประกอบแบบสอบถามแล้วนำไปสอบถามความคิดเห็นอีกครั้ง - นำผลที่ได้จากความคิดเห็นมาหาค่าเฉลี่ยแล้วทำการสรุปแนวทางรูปแบบ และพัฒนาให้ลงตัวแล้วสร้างเป็นต้นแบบจำลองประกอบแบบสอบถาม - นำต้นแบบจำลองรูปแบบใหม่ที่พัฒนาไปสอบถามความคิดเห็นเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมของนักท่องเที่ยวและผู้ผลิต ด้วยแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วใช้สถิติ t-test มาอธิบายผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและช่างผู้ผลิตที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่กับรูปแบบเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> - ภาพรวมของรูปแบบโคมไฟแนวทางใหม่ที่คงเค้าโครงและวัฒนธรรมของท้องถิ่น, แสดงออกถึงวัฒนธรรมความเป็นอยู่, แสดงออกถึงคติ ความเชื่อ - ความเหมาะสมของราคา, กำลังซื้อที่เหมาะสม - รูปทรงและรายละเอียดในการตกแต่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่น, ขนาดน้ำหนักของโครงสร้างที่สามารถนำพาไปได้สะดวก, ความสวยงามและการตอบสนองการใช้งานของรูปทรง 	Paired Samples T-test

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ, ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ, ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟโดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟใน 3 ประเด็น คือ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

ในการวิเคราะห์ประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักท่องเที่ยวเฉพาะที่เป็นชาวไทย จำนวน 150 คน เนื่องจากผู้วิจัยพบปัญหาจากการเก็บข้อมูลความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านคือ กลุ่มตัวอย่างประชากรนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดจะมี 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดกันเอง ในกลุ่มนี้นักท่องเที่ยวแทบจะไม่ได้มีรับรู้ในชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอญเกาะเกร็ดเลย และกลุ่มที่มาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดในรูปแบบทัวร์ ซึ่งอาจจะได้รับการอธิบายให้รับรู้ในชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอญเกาะเกร็ดจากผู้นำเที่ยว แต่ก็ไม่ทำให้มีความเข้าใจลึกซึ้งในขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวมอญเกาะเกร็ดจนสามารถแสดงความคิดเห็นที่จะตอบคำถามในประเด็นนี้ได้

ส่วนในประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และ ประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักท่องเที่ยวจำนวน 250 คน แบ่งเป็นคนไทยจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 และคนต่างประเทศจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 40.0 เหตุที่ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างประเทศมีจำนวนไม่เท่ากันโดยคิดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นร้อยละ 60.0 และ 40.0 ตามลำดับ เนื่องจากการสำรวจโดยการสอบถามจากผู้ให้บริการขายผลิตภัณฑ์ต่างๆบนเกาะเกร็ด พบว่าประชากรนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดมีปริมาณมากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งได้ผลวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์จากข้อมูลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ

การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบ โดยประเมินจากความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่ขายในปัจจุบัน จำนวน 250 คน สรุปสู่แนวทางการออกแบบรูปแบบสินค้าที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ได้ดังนี้

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นในปัจจุบันด้านต่างๆ แบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 39.2 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 60.8 (จากตาราง 6.1 ในภาคผนวก ก) โดยสามารถแบ่งกลุ่มช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วงอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.4 และ 36.4 ตามลำดับ (จากตาราง 6.2 ในภาคผนวก ก) และในส่วนของการเดินทางผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยรถโดยสารประจำทางหรือรถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก คิดเป็นร้อยละ 39.6 และ 34.0 ตามลำดับ และยังมีเดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยพาหนะอื่นๆ เช่น รถตู้โดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก รถนำเที่ยวในรูปแบบทัวร์แล้วต่อเรือข้ามฟาก คิดเป็นร้อยละ 20.8 (จากตาราง 6.3 ในภาคผนวก ก)

4.1.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน

รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีขายในปัจจุบันโดยรวมแล้วสามารถคงคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ได้ดี เนื่องจากรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ผู้ที่ซื้อกลับไปแล้วหวนกลับมานึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ด, นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ดได้ชัดเจนมากโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.80 และ 3.65 ตามลำดับ และสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญเมื่อครั้งที่ได้มาท่องเที่ยวได้ชัดเจนปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.47 ดังแสดงในตารางที่ 4.1

แต่จากการศึกษารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร)ของชาวมอญเกาะเกร็ดซึ่งจะมีทั้งหมด 4 รูปทรง อันได้แก่ ทรงฟักทอง ทรงมะเฟือง ทรงตุ่ม และทรงโกศ จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวส่วนมากไม่รู้จักหรือเคยเห็นรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร)ของชาวมอญเกาะเกร็ดทั้ง 4 รูปทรงจะรู้จักหรือเคยเห็นเป็นบางรูปทรงเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 87.2

และมีนักท่องเที่ยวส่วนน้อยที่รู้จักหรือเคยเห็นรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร)ของชาวมอญเกาะเกร็ดทั้ง 4 รูปทรง โดยคิดเป็นร้อยละ 12.8

โดยรูปทรงหลักที่เห็นจนแทบจะเข้าใจได้ว่าลักษณะเฉพาะของรูปทรงเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร) ที่แสดงออกถึงคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของชาวมอญเกาะเกร็ดมีเพียงรูปทรงค่อม และรูปทรงฟักทองเท่านั้น โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นคิดว่านักท่องเที่ยวรู้จักเป็นร้อยละ 100 และร้อยละ 75.2 ตามลำดับ ทั้งที่รูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร)ของชาวมอญเกาะเกร็ดยังมีรูปทรงโกศ และรูปทรงมะเฟืองด้วย ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม และการดำรงชีวิตในปัจจุบันทำให้การสืบทอดศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมต่างๆของชาวมอญเปลี่ยนไปมีผลให้รูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญบางรูปทรงสูญหาย

ดังนั้นในประเด็นปัจจุบันนี้ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่จะนำศิลปกรรมแกะลายบนกระดาดของอังกฤษมาประยุกต์ร่วมให้เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่นั้น ควรที่จะอนุรักษ์รูปทรงทั้ง 4 รูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ดไว้ไม่ให้สูญหาย รวมถึงต้องสามารถสื่อให้ผู้ซื้อกลับไปแล้วกลับนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ด นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ด และสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญเมื่อครั้งที่ได้มาท่องเที่ยวได้ชัดเจนด้วย

ตารางที่ 4.1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ขายในปัจจุบันบนเกาะเกร็ด

รายละเอียด	\bar{X}	SD	แปลความ
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้นึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ดได้	3.80	.70	มาก
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้นึกถึงสถานที่เกาะเกร็ดได้	3.65	.70	มาก
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญได้	3.47	.79	ปานกลาง
Valid N (listwise)		150	

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่รู้จักหรือเคยเห็นรูปทรงทั้ง 4 ทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ด

รายละเอียด	Frequency	Percent
รู้จัก	32	12.8
ไม่รู้จัก	218	87.2
รวม	250	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 รูปทรงเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ดที่เป็นที่รู้จักหรือเคยเห็น
ของนักท่องเที่ยว

รูปทรง A ทรงฟักทอง			รูปทรง B ทรงมะเฟือง			รูปทรง C ทรงตุ่ม			รูปทรง D ทรงโกศ		
ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent
รู้จัก	188	75.2	รู้จัก	43	17.2	รู้จัก	250	100	รู้จัก	86	34.4
ไม่รู้จัก	62	24.8	ไม่รู้จัก	207	82.8	ไม่รู้จัก	0	0	ไม่รู้จัก	164	65.6
รวม	250	100.0	รวม	250	100.0	รวม	250	100.0	รวม	250	100.0

4.1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

เมื่อคำนึงถึงราคาขายของผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่ขายอยู่ในปัจจุบันแล้ว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์น้อย และหากไม่คำนึงถึงราคาขายแล้วนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะตัดสินใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์มาก โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.39 และ 3.85 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายในเกาะเกร็ดปัจจุบันมีรูปแบบเป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาก แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์โคมไฟส่วนมากมีราคาแพงจึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยตัดสินใจที่จะซื้อกลับไป

ดังนั้นแนวทางการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ในด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้าตามความต้องการของนักท่องเที่ยวจึงควรมีรูปแบบที่ไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก โดยจะยังคงลักษณะเดิมอยู่ คือ รูปทรงของหม้อน้ำดินเผา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า หม้อน้ำลายวิจิตร แต่หากราคาขายจริงที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อได้ควรมีราคาอยู่ในช่วง 200 – 400 บาทและไม่ควรเกิน 600 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อราคาขายผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายอยู่ในปัจจุบัน

รายละเอียด	\bar{X}	SD	แปลความ
ความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อเมื่อคำนึงถึงราคาต่อรูปแบบ	2.39	.97	น้อย
ความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อเมื่อไม่คำนึงถึงราคาต่อรูปแบบ	3.85	.68	ปานกลาง
Valid N (listwise)		250	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบที่เห็นวางขายในปัจจุบัน โดยไม่คำนึงถึงราคาขายเดิม

รายละเอียด	Frequency	Percent
ต่ำกว่า 200 บาท	41	16.4
200 - 400 บาท	106	42.4
400 - 600 บาท	74	29.6
600 บาทขึ้นไป	29	11.6
รวม	250	100.0

4.1.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกร็ดปัจจุบันสามารถแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ดได้ดี นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในความสวยงามโดยรวมและลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายบนเกาะเกร็ด โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.94, 3.77 และ 3.69 ตามลำดับ แต่ขนาด น้ำหนัก ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่เห็นวางขายในเกาะเกร็ดนั้น มีความสะดวกน้อยในการนำพากลับไป และรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟมีความเสี่ยงมากต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.18, 2.20 และ 4.02 ตามลำดับดังแสดงในตารางที่ 4.6 และจากตารางที่ 4.7 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 เลือกลักษณะของสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่มีรูปแบบเป็น โคมไฟตั้งโต๊ะ

ทั้งนี้เนื่องจากส่วนมากผลิตภัณฑ์โคมไฟที่เห็นวางขายในเกาะเกร็ดมีขนาดใหญ่ มีน้ำหนักมาก รวมถึงรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้นอันประกอบด้วย ฝาหม้อ, ตัวหม้อ และฐานรองหม้อ อีกทั้งวัสดุที่ใช้ในการผลิต100%เป็นดินเผา และลักษณะเฉพาะของวิธีการทำที่เป็นลวดลายแกะสลัก ผลิตทำให้เกิดความนูน ปั้นเปลาะลงบนตัวผลิตภัณฑ์ สิ่งเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดความเสี่ยงมากต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป ประกอบกับลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่ส่วนใหญ่ใช้รถโดยสารประจำทางเป็นพาหนะเดินทาง อีกทั้งยังจำเป็นต้องต่อเรือข้ามฟากซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะเดินทางมาเกาะเกร็ดด้วยพาหนะใดก็ตาม เพราะลักษณะทางกายภาพของสถานที่เป็นเกาะมีแม่น้ำล้อมรอบ

ดังนั้นแนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว จึงควรมีลักษณะของรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะ โดยความสวยงามโดยรวมที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นได้อย่างชัดเจน และลักษณะการให้แสงสว่างอาจจะแฝงรูปแบบเช่นเดิมไว้ แต่จะต้องแก้ไขในเรื่องของขนาด น้ำหนัก ของรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมสะดวกในการนำพากลับไป และรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จะต้องมีความเสี่ยงน้อยต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป คือรูปแบบควรจะถอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกอบ หรือพับเก็บเพื่อลดขนาดให้เล็กลงเมื่อนำพากลับไปได้ ใช้วัสดุอื่น เช่นกระดาษ พลาสติก ที่มีน้ำหนักเบา มารวมเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของน้ำหนัก และโครงสร้างควรมีส่วนที่สามารถปกป้องรายละเอียดต่างๆได้

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกมีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	\bar{X}	SD	แปลความ
รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ด	3.94	.69	มาก
ขนาด ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่มีความสะดวกในการนำพากลับไป	2.18	1.03	น้อย
น้ำหนัก ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่มีความสะดวกในการนำพากลับไป	2.20	1.01	น้อย
รูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่จะเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป	4.02	.69	มาก
ความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกร็ด	3.77	.83	มาก
ความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกร็ด	3.69	.86	มาก
Valid N (listwise)		250	

ตารางที่ 4.7 ความชอบลักษณะของเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟของนักท่องเที่ยว

โคมไฟสนาม			โคมไฟตั้งโต๊ะ			โคมไฟติดผนัง			โคมไฟแบบแขวน		
ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent	ความ คิดเห็น	f	Per cent
ไม่เลือก	206	82.4	ไม่เลือก	88	35.2	ไม่เลือก	172	68.8	ไม่เลือก	200	80.0
เลือก	44	17.6	เลือก	162	64.8	เลือก	78	31.2	เลือก	50	20.0
รวม	250	100.0	รวม	250	100.0	รวม	250	100.0	รวม	250	100.0

4.2 ผลการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ

ในการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตามกรอบแนวคิดและทฤษฎี การศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านเชิงวิเคราะห์ของมารุต อัมรานนท์ (2543 : 50-57) ประกอบด้วย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาวัตถุประสงค์ในการทำและการนำไปใช้, ศึกษาแหล่งกำเนิด และแหล่งผลิตของงานศิลปหัตถกรรมเพื่อให้ทราบถึงแนวคิดในการออกแบบ แบบที่มาของลวดลายต่างๆ วิวัฒนาการความเป็นมาของการสร้างสรรค์งาน, ศึกษาวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์งาน ตั้งแต่วัตถุดิบก่อนการแปรสภาพ กระบวนการขั้นตอนในการแปรสภาพ และวัตถุดิบที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์, ศึกษาเทคนิค วิธีการ ขั้นตอน และกรรมวิธีการผลิตตั้งแต่การนำเอาวัตถุดิบ ที่แปรสภาพอย่างสมบูรณ์ พร้อมที่จะนำไปผ่านขั้นตอน และวิธีการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรม, ศึกษาเครื่องมืออุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์งานศิลปหัตถกรรม, ศึกษาลักษณะรูปทรง และรายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรม, ศึกษาโครงสร้างส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้ส่วนต่าง ๆ นั้นคงรูปอยู่ได้ และอาจก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงที่ปรากฏอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และศึกษาคิดความเชื่อที่แฝงอยู่ในงานศิลปหัตถกรรม และนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายหลักในการนำไปใช้ ซึ่งได้ผลสรุปการศึกษาดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลสรุปการศึกษาศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ

ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษในภาพที่ 4.1 เป็นศิลปหัตถกรรมที่มีลักษณะเฉพาะถิ่นในเชิงศิลปะของสกุลช่างมอญที่ได้รับการถ่ายทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีวัตถุประสงค์ในการทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการตกแต่งงานศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆของชาวมอญ โดยเฉพาะงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา อันได้แก่การสร้างโลงเหมยมอญ การทำฉากติดฝาผนัง ศาลาการเปรียญ การทำธงตะขาบ การสร้างปราสาทปลงศพพระภิกษุ การทำราชวัตร และการทำโคมแขวนดังภาพที่ 6.1, ภาพที่ 6.2, ภาพที่ 6.3 และ ภาพที่ 6.4 ในภาคผนวก ข ตามลำดับ นอกจากงานศิลปกรรมดังกล่าวศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการตกแต่งส่วนต่างๆของงานช่างอื่นๆแล้วแต่นำไปประยุกต์ใช้ได้ก็เช่น ผนังตู้ กรอบรูปภาพ กรอบกระจกติดผนัง เครื่องทรงตัวละคร ฉากบังตา พวงหรีด ลายบนพื้นผ้าสำหรับตกแต่งเชิงชายอาคาร เป็นต้น

ภาพที่ 4.1 ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษก่อนนำไปใช้ตกแต่งศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิลปหัตถกรรมและการแกะลายบนกระดาศของอังกฤษมีแหล่งกำเนิดมาจากสกุลช่างชาวมอญ ซึ่งเป็นชนชาติดั้งเดิมที่อพยพเข้ามาในไทย และมีความเจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 12 ชาวมอญกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งรกรากในไทยนั้นอพยพมาจากเมืองพะลิมซึ่งอยู่ทางใต้ของพม่า โดยชาวมอญกลุ่มดังกล่าวได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระเจ้าแผ่นดินไทยให้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่หลายแห่งของไทย และให้เป็นราษฎรไทยที่เรียกว่า “ชาวไทย-รามัญ” ในส่วนของศิลปวัฒนธรรมนั้นชาวมอญยังคงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีจะเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมทางพุทธศาสนา และเนื่องจากการที่ชาวมอญได้กลายมาเป็นราษฎรที่อยู่ท่ามกลางชนชาติไทยดั่งนั้นศิลปะบางอย่างของมอญจึงเกิดการผสมผสานกับศิลปะของไทย เช่น การผสมผสานระหว่างลวดลายมอญ และลวดลายไทยที่ปรากฏในงานศิลปหัตถกรรมต่างๆของมอญ

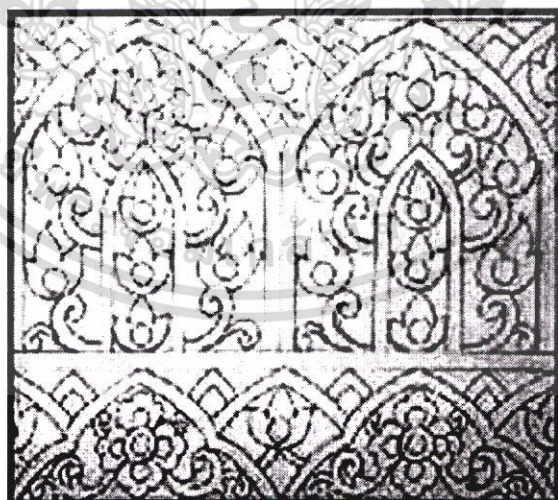
ส่วนแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมและการแกะลายบนกระดาศของอังกฤษของชาวมอญ โดยส่วนใหญ่ มักจะอยู่ภายในวัด ผู้ที่ถ่ายทอดศิลปหัตถกรรมต่างๆของชาวมอญก็มักจะเป็นพระภิกษุที่มีความชำนาญในเชิงช่าง ศิลปหัตถกรรมดังกล่าวนี้ก็เช่นกัน วัดที่เป็นแหล่งผลิตและสืบทอดศิลปหัตถกรรมของชาวมอญเกาะเกร็ดในปัจจุบันนั้นได้แก่ วัดปรมัยยิกาวาส โดยจะเป็นศูนย์รวมงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาทุกประเภทของชาวมอญเกาะเกร็ด และในส่วนของผู้ที่สืบทอดงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญเกาะเกร็ดในปัจจุบันนั้นขณะนี้ก็มีเพียงท่านเดียวคือ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม ซึ่งเป็นนายช่างที่มีความรู้ในงานเครื่องกระดาศที่มีเทคนิคเฉพาะ และเป็นความรู้ที่โดดเด่นของช่างมอญ ตั้งแต่ความรู้ระดับพื้นฐาน ระดับกลางและระดับสูง

วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการสร้างงานศิลปหัตถกรรมและการแกะลายบนกระดาศของอังกฤษนั้น จะมีกระดาศที่ใช้ในการตอกลายและคูลลาย กระดาศที่ใช้ในการสอดสี และกระดาศที่ใช้ในการติดแวว ซึ่งเทคนิคการสอดสีและติดแววนี้เป็นเทคนิคเฉพาะของชาวมอญ เพื่อให้งานออกมาดูมีมิติ โดยพันเอกชาติวัฒน์ได้เล่าว่ากระดาศที่ใช้ในการตอกลายและคูลลาย ของช่างมอญในอดีตนั้นจะใช้กระดาศสาทาคด้วย “รง” ซึ่งเป็นยางไม้ในสกุล *Garcinia* วงศ์ *G.hanburyi* Hook. มีลักษณะเป็นสีเหลือง มาทำการตอกลาย คูลลาย นำไปสอดสีและติดแววด้วยกระดาศชนิดเดียวกันพอมาถึงช่างในสมัยพระครุรอด พระครูเปลี่ยน และพระครูสังฆรักษ์ ซึ่งเป็นพระครูของพระใบฎีกา(ขุน)ที่เป็นครูของพันเอกชาติวัฒน์อีกทีนั้น ได้พัฒนามาใช้กระดาศทองย่าน ทองทึบ ซึ่งเป็นกระดาศของจีนที่นิยมใช้ในพิธีงเด็ก มาใช้เป็นกระดาศในการตอกลาย คูลลาย ใช้ในการสอดสี และการติดแวว ทำให้งานเครื่องกระดาศที่ใช้ตกแต่งนอกจากจะมีมิติแล้วยังเพิ่มความแวววาว ซึ่งความแวววาวนี้ได้พัฒนาเพิ่มมากขึ้น เมื่อในสมัยพระใบฎีกา (ขุน)จึงได้นำเอากระดาศของอังกฤษแบบที่เป็นแผ่นอลูมิเนียมปรอยด์ที่ถูกนำมารีดให้บางแล้วเคลือบทองเคดั่งตัวอย่างในภาคผนวก ข ซึ่งเดิมทีผลิตในประเทศอังกฤษแต่ในปัจจุบันผลิตที่ประเทศออสเตรเลียโดยกระดาศของอังกฤษที่นำมาใช้นี้จะมีข้อดีคือเนื้อของกระดาศมีความมันวาวนำไปใช้ทำการตอกลายคูลลายได้สวยงาม ควบคุมกับการใช้กระดาศสีหน้าเดียวแบบมันมาใช้เป็นกระดาศในการสอดสี และติดแวว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จนมาถึงในปัจจุบันคือสมัยของพันเอกชาติวิวัฒน์ งามนิยม กระจายทองอังกฤษที่ท่านใช้จะเป็นแบบบริด บางกล่าวคือบริษัทผู้ผลิต จะทำการรีดลุมิเนียมพรอยด์ให้มีขนาดบางมากขึ้น สามารถนำมาทำงานดอก ปลาย ได้สวยงามยิ่งขึ้น และรวดเร็วขึ้นด้วย เนื่องจากสามารถดอกปลายให้เกิดลายที่คมชัดในแต่ละครั้งได้ เป็นจำนวนมากตั้งแต่ 15 ถึง 30 แผ่นแล้วแต่ความละเอียดของลวดลาย และยังคงใช้กระจายสีหน้าเดียว แบบมันมาใช้เป็นกระจายในการสอสีและติดแววเช่นเดิม สำหรับกระจายทองอังกฤษนี้ช่างจะ สามารถหาซื้อได้จากร้านค้าในสำเพ็ง โดย 1 ปีก จำนวน 100 แผ่น จะมีราคาประมาณปีละ 100 บาท

ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระจายทองอังกฤษ เป็นศิลปหัตถกรรมที่สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อนำ ไปใช้ในการตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่นๆอีกที ดังนั้นเมื่อเริ่มต้นการสร้างงาน หรือกำหนดงานที่จะ ทำแล้ว เช่น โลงเหม ปราสาทปลงศพพระสงฆ์ ผู้ที่เป็นนายช่างที่มีความรู้ในระดับสูง จะทำการออกแบบลวดลายให้เหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนที่มีความสำคัญมาก เพราะงานศิลปกรรมต่างๆจะมีความสวยงามแคไหนขึ้นอยู่กับ การออกแบบลวดลายศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระจายทองอังกฤษที่นำไป ใช้ได้สัมพันธ์กับขนาดของพื้นที่งาน โครงสร้างแต่ละส่วนของงานศิลปกรรมนั้นๆ กล่าวคือ ถ้างาน โครงสร้างของงานศิลปกรรมนั้นมีพื้นที่น้อย ดอกลายของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระจายทอง อังกฤษที่ใช้ก็จะต้องออกแบบให้มีดอกลายขนาดเล็ก ถ้างาน โครงสร้างนั้นมีพื้นที่มาก ดอกลายที่ใช้ก็จะต้องออกแบบให้มีขนาดใหญ่ ดังนั้นขนาดของพื้นที่งาน โครงสร้างศิลปกรรมนั้นๆจึงมีส่วนในการ กำหนดลวดลายของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระจายทองอังกฤษ โดยนายช่างจะยึดแนวทางใน การออกแบบลาย คือ 1. คงลักษณะเฉพาะถิ่นแบบมอญ 2. ให้มีความกลมกลืนกับขนาดและรูปทรงของ พื้นที่ และ 3. ให้สอดคล้องกับเครื่องมือและกระจายที่มีอยู่ ดังภาพที่ 4.2

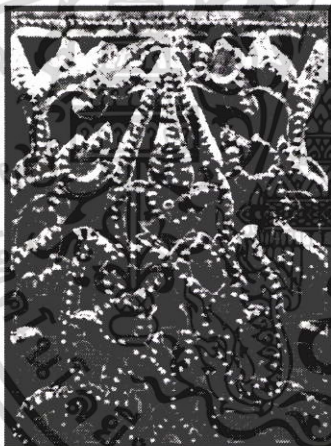
ภาพที่ 4.2 ลักษณะลายแบบมอญที่ออกแบบ

เมื่อนายช่างทำการออกแบบลวดลายและร่างลายที่จะสร้างบนชิ้นงานลงกระจายแล้ว จะทำการ ดอกปลาย เนื่องจากลวดลายที่ออกแบบมักจะมีความต่อเนื่อง ข้ำแบบเดิมๆและใช้เป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการผลิต ดังนั้นในการดอกปลายครั้งหนึ่งๆช่างจะซ้อนทับกระจายราว 15-30 แผ่น โดย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

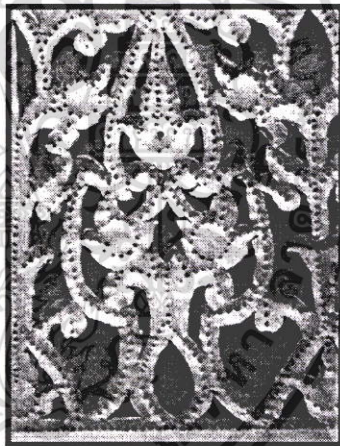
เริ่มจากนำกระดาษทองอังกฤษ 15-30 แผ่นซ้อนทับกันในลักษณะเอาด้านที่เป็นทองขึ้นข้างบน นำกระดาษที่มีแบบร่างลายมาซ้อนทับด้านบนกระดาษทองอังกฤษอีกที แล้วยึดกระดาษทั้งสองลงบนกระดาษแข็ง หรือกระดาษชานอ้อยด้วยหมุดเล็กๆ ทั้ง 4 มุมของกระดาษหรือบริเวณที่กำหนดไว้สำหรับติดแววเพื่อกันเลือน จากนั้นนำเครื่องมือสำหรับใช้ตอกลายโดยเลือกใช้ตามลักษณะ และขนาดที่เหมาะสมกับส่วนต่างๆ ของลายนั้นๆ วางตั้งฉากกับพื้นบนลายที่จะตอก ใช้ค้อนขนาดเล็กตอกที่หัวเครื่องมือให้กระดาษขาดทะลุ เพื่อเอาส่วนที่ไม่ใช่ออกไป ให้เหลือแต่เฉพาะลายที่ต้องการและในการตอกลายนี้ควรนำแผ่นไม้ที่มีความหนาพอประมาณมารองรับน้ำหนักในการตอก

เมื่อตอกลายจนหมดแบบลายตามที่ต้องการแล้วจะนำไปคูลลาย โดยในการคูลลายแต่ละครั้งนั้นจะซ้อนกระดาษทองอังกฤษที่ผ่านการตอกลายไม่ควรเกิน 10 แผ่น เพราะจะทำให้ลายที่คูลไม่ชัดเจนในแผ่นล่างๆ จากนั้นคว่ำกระดาษเอาทางด้านที่เป็นทองลง นำเครื่องมือคูลลายมาตอกด้วยค้อนเบาๆ ต้องไม่ให้กระดาษขาดทะลุเพราะการคูลลายคือการตอกลายจากด้านหลังแต่ไม่ให้กระดาษขาด เมื่อกลับด้านหน้าแล้วจะเห็นกระดาษนูนขึ้นเป็นจุดไปปลา ซึ่งเทคนิคในการคูลลายนี้จะช่วยให้กระดาษเกิดมิตินูนต่ำออกมา ดังภาพที่ 4.3

ด้านหน้าของ
กระดาษที่คูลลาย -

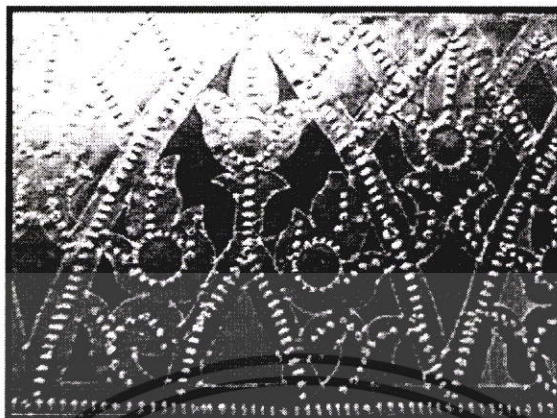
ด้านหลังของ
กระดาษที่คูลลาย

ภาพที่ 4.3 กระดาษทองอังกฤษที่ผ่านการคูลลายแล้ว

หลังจากนั้นจะนำกระดาษทองอังกฤษที่ผ่านการคูลลายแล้วมาทำการสอดสี และติดแววด้วยกระดาษสีหน้าเดียวแบบมัน โดยใช้กาวเป็นตัวประสาน การติดแววและสอดสีนี้เป็นเทคนิคที่โดดเด่นและมีลักษณะเฉพาะถิ่นของชาวมอญ แม้ในงานศิลปหัตถกรรมเครื่องกระดาษของไทยจะมีเทคนิคในการสอดสี แต่จะไม่มีเทคนิคในการติดแวว ซึ่งทำให้มีผลต่อลวดลายที่ออกแบบ เนื่องจากจะต้องออกแบบลายไว้ให้มีพื้นที่สำหรับติดแววด้วยเสมอ เริ่มจากนำกระดาษสีหน้าเดียวแบบมันมาตัดให้มีขนาดและลักษณะสอดคล้องกันกับลวดลายที่จะสอดสีนั้นๆ ทากาวลงบนด้านหลังของกระดาษทองอังกฤษที่จะสอดสี แล้วนำกระดาษสีหน้าเดียวแบบมันที่ตัดเตรียมไว้วางบดลงตำแหน่งที่ทากาว เมื่อพลิกกระดาษขึ้นจะเป็นดังภาพที่ 4.4 ในการสอดสีจะสอดสีเดียว หรือหลายสีก็ได้นำมาต่อลายให้เป็นชิ้นเอกสารเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดียวกัน จากนั้นนำกระดาษสีหน้าเดียวแบบมันมาต่อกด้วยตุ้ดตุ้ให้เป็นวงกลม แล้วติดลงบนลายที่แกะในกระดาษทองอังกฤษแล้ว เพื่อเพิ่มความสวยงาม และเน้นลายให้เด่นชัดมีความสุข ใส ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.4 การสอดสีเข้าไปตามช่องว่างของลาย

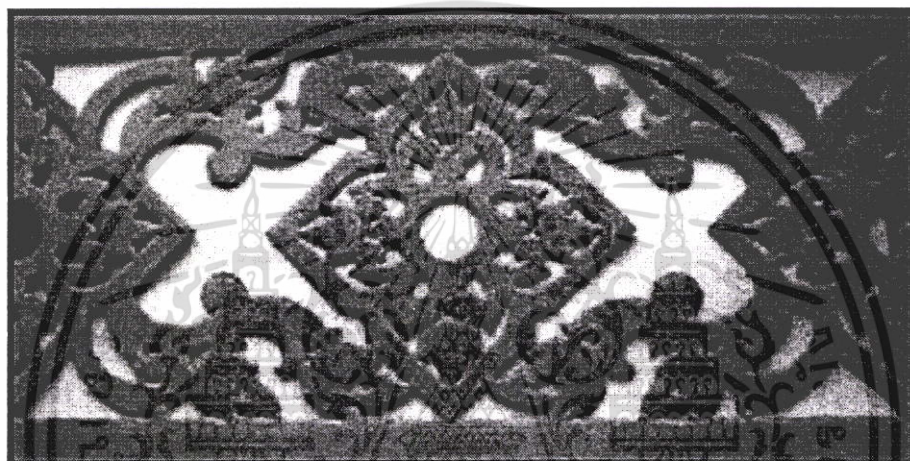
ภาพที่ 4.5 การติดแววลงบนลายที่แกะในกระดาษทองอังกฤษ

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานเครื่องกระดาษนี้จะไม่ขายทั่วไป ช่างจะต้องสร้างเครื่องมือขึ้นมาเอง ซึ่งพันเอกชาติวัฒน์ได้ให้เหตุผลว่า เป็นเพราะช่างแต่ละคนจะมีความถนัดในน้ำหนัก และขนาดของลวดลายที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องทำเครื่องมือให้เหมาะกับขนาดของช่างแต่ละคน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้กับงานเครื่องกระดาษนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ เครื่องมือแกะลายหรือตอกลาย และเครื่องมือฉลุลาย

สำหรับเครื่องมือแกะลายหรือตอกลายนั้น จะเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ตอกให้กระดาษขาดเพื่อเอากระดาษส่วนที่ไม่ใช่ออกไปตามลวดลายที่ช่างออกแบบ โดยเครื่องมือที่ใช้สำหรับงานประเภทนี้ส่วนใหญ่จะใช้อยู่ 3 ลักษณะคือ “ตุ้ดตุ้” จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ตอกกระดาษให้ขาดเป็นรูปกลม “สิ่วเล็บมือ” จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ตอกกระดาษให้ขาดเป็นทรงโค้ง และ “สิ่วหน้าตัด” จะเป็นเครื่องมือที่ใช้ตอกกระดาษให้ขาดเป็นทางตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับวัสดุที่ใช้ทำเครื่องมือแกะลายหรือตอกลายนั้น นายช่างจะทำให้หลายขนาดเพื่อเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของงาน อีกทั้งเครื่องมือที่ทำขึ้นเพื่อใช้ในงานนี้จะต้องมีความแข็งแรงสามารถรับแรงกระแทกจากการตอกได้ เช่น ก้านร่มโบราณ หรือส่วโบราณที่หักแล้วซึ่งจะมีความแข็งแรงมาก นายช่างจะนำวัสดุมาเผาไฟให้อ่อนตัว แล้วจึงนำมาตัดให้มีรูปทรงตามที่ช่างต้องการ ส่วนส่วเล็บมือที่ใช้ทำรูปโค้งนั้น จะต้องมีความเล็กกว่าครึ่งวงกลม เพื่อให้เวลาตอกลายกลมจะทำให้ลายไม่ขาดเป็นช่วงๆ และที่สำคัญเครื่องมือที่ใช้ในการแกะลายหรือตอกลายจะต้องลับให้ส่วนปลายบางก่อนข้างมากเพื่อให้เกิดความคม เมื่อนำไปใช้ตอกกับกระดาษ ขอบของกระดาษที่ขาดออกจากกันจะได้เรียบไม่เป็นรอยขรุขระ ดังภาพที่ 4.6 และภาพที่ 4.7

ภาพที่ 4.6 ลักษณะของกระดาษที่ขาดด้วยเครื่องมือที่ใช้แกะลายหรือตอกลาย

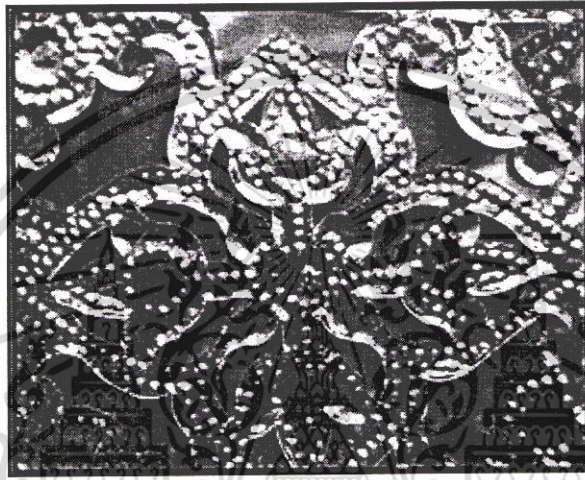

ภาพที่ 4.7 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้แกะลายหรือตอกลายแบบต่างๆ

ในส่วน of เครื่องมือตอกลายนั้น จะเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ตอกให้กระดาษทะลุมีลักษณะเป็นจุดไปปลา โดยกระดาษจะไม่ขาดออกจากกัน เพื่อให้ลายเกิดมิติและสวยงามขึ้น เครื่องมือที่ใช้สำหรับงานประเภทนี้ จะมี 3 ลักษณะ คือ เครื่องมือที่ใช้ตอกกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นเส้นวงกลม เครื่องมือที่ใช้ตอกกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นเส้น โค้งมน และเครื่องมือที่ใช้ตอกกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นเส้นตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับวัสดุที่ใช้ทำเครื่องมือตุลลายที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นเส้นวงกลมนั้น จะนิยมนำท่อทองเหลืองซึ่งมีความแข็งแรงมากมาตัดเป็นท่อนตามความต้องการ โดยส่วนที่เป็นปลายของเครื่องมือนั้นช่างจะใช้ตะไบเหล็กตะไบให้เป็นร่องแหลมรูปสามเหลี่ยมแบบพื้นเลื่อยและมีขนาดเท่ากันเพื่อใช้ตุลตุลให้ลวดลายส่วนที่ต้องการ เช่น เกลสรหรือดอกลายนูนขึ้นมา ทำให้ลายเกิดมีมิติและสวยงามขึ้น ส่วนเครื่องมือตุลลายที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นเส้นโค้งมน และเส้นตรง จะใช้เศษโลหะที่เหลือใช้ เช่น ไบกบไสไม้ หรือเศษเหล็กบางๆ มาแต่งด้วยตะไบให้เป็นร่องแหลมรูปสามเหลี่ยมแบบพื้นเลื่อยที่มีขนาดเท่ากันเช่นเดียวกัน ดังภาพที่ 4.8 และภาพที่ 4.9

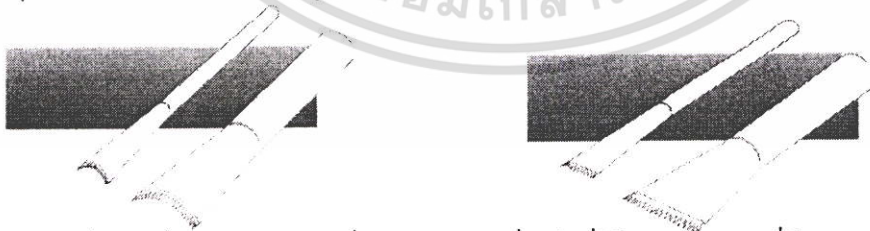

ภาพที่ 4.8 ลักษณะของกระดากที่ทะลุมีลักษณะเป็นจุดไขว้ปลาด้วยเครื่องมือตุลลาย

เครื่องมือที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นรูปกลม

เครื่องมือที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นจุด

เครื่องมือที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มี
ลักษณะเป็นเส้นโค้งมน

เครื่องมือที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มี
ลักษณะเป็นเส้นตรง

ภาพที่ 4.9 เครื่องมือที่ใช้ตุลกับลวดลายที่มีลักษณะเป็นจุดไขว้ปลา

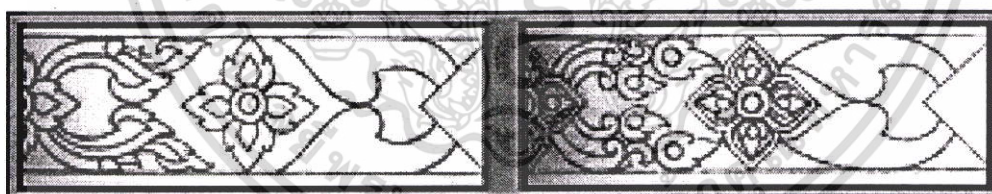
นอกเหนือจากวัสดุและอุปกรณ์ดังกล่าวข้างต้นซึ่งใช้เป็นหลักแล้ว ยังมีวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการทำดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

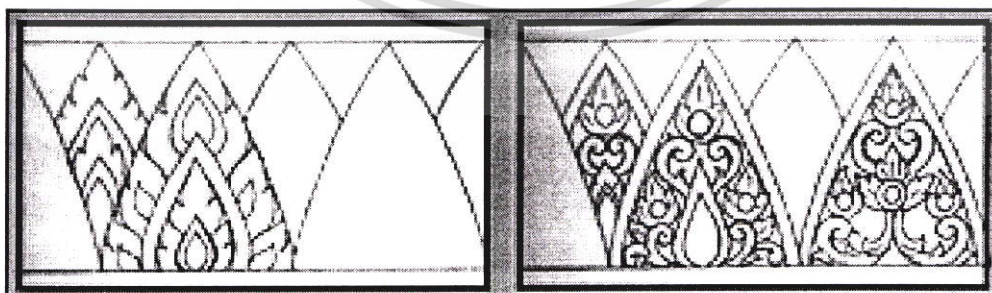
กาวลาเท็กซ์ใช้ในการประสานกันระหว่างกระดาษทองอังกฤษกับกระดาษสีหน้าเดียวแบบมัน ในขั้นตอนการสอดสี และติดแวว หรือใช้ในการยึดติดบนโครงสร้างงานศิลปกรรมต่างๆที่ต้องการตกแต่ง, กระดาษแข็ง หรือกระดาษชานอ้อย ใช้รองกระดาษทองอังกฤษในการดอกลาย ดุลลาย, ก้อนขนาดเล็กใช้ติดบนเครื่องมือในการดอกลาย ดุลลาย, ไม้รองในการดอกลาย ดุลลาย และอุปกรณ์เครื่องเขียนในการร่างลาย

เนื่องจากศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษเป็นศิลปหัตถกรรมที่ใช้ตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่นๆของมอญ ดังนั้นรูปทรงที่เป็นลักษณะเฉพาะของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้นจะเป็นลวดลายที่ผสมผสานกันระหว่างลวดลายแบบมอญ และลวดลายแบบไทย การแกะลายหรือดอกลายเอาส่วนที่ไม่ต้องการของลายออก และการดุลลายทำให้กระดาษนั้นเป็นมิติออกมา

ลวดลายที่ผสมผสานกันระหว่างลวดลายแบบมอญ และลวดลายแบบไทย ช่างมอญจะผนวกวิธีการสร้างลวดลายแบบไทยเข้าไปในการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ ซึ่งได้แก่ การสร้างลายที่มีลักษณะซ้ำกันเป็นหมู่ และต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ลวดลายแบบไทยบางลวดลายไปปรับเป็นลวดลายแบบมอญ ดังภาพที่ 4.10 ที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างกันระหว่างลายบัวแบบไทย และลายบัวแบบมอญ สังเกตได้ว่าลวดลายแบบมอญนั้นจะออกแบบลายให้มีพื้นที่ไว้สำหรับติดแวว ซึ่งเป็นเทคนิคของงานที่ทำให้เกิดลักษณะเฉพาะของลวดลายมอญขึ้นมา ลักษณะลวดลายต่างๆของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษที่ใช้ตกแต่งในศิลปกรรมประเภทต่างๆของมอญ ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างจากผลงานของพันเอกชาติวัฒน์ นามนิยมไว้ดูได้ในภาคผนวก ข

ลักษณะของลวดลายไทย “ลายหน้ากระดาน” และ ลักษณะของลวดลายมอญ “ลายหน้ากระดาน”

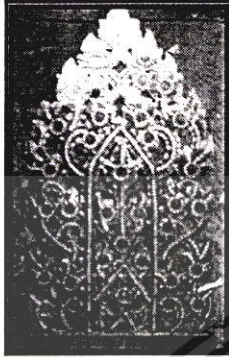
ลักษณะของลวดลายไทย “ลายบัว” และ ลักษณะของลวดลายมอญ “ลายบัว”

ภาพที่ 4.10 ภาพการออกลายที่แตกต่างกันระหว่างลายไทย และลายมอญ

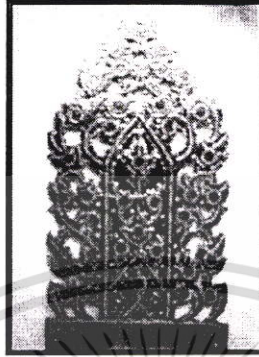
การแกะลาย หรือดอกลายเอาส่วนที่ไม่ต้องการของลายออกนั้น ทำเพื่อต้องการเน้นลวดลายให้เด่นชัดมากขึ้น โดยใช้เทคนิคการสอดสีด้วยกระดาษสีหน้าเดียวแบบมันเข้าไปตามช่องว่างของลาย

แม้กลวิธีนี้เป็นเอกลักษณ์ที่สืบทอดกันมาแต่การปรับปรุงแก้ไขนั้นเพื่อการค้าขายเท่านั้น เมื่อมอญได้เห็น ใบไม้ประดับอันงดงามตามการค้าไม่อาจรังเกียจ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

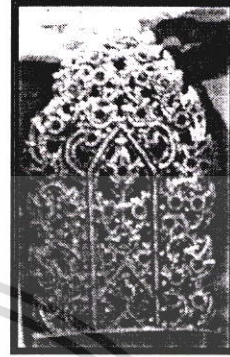
ดั่งภาพที่ 4.11 พันเอกชาติวัฒน์ได้ให้แนวคิดว่าจะนอกจากนี้ยังสามารถเน้นลวดลายให้เด่นชัดได้ด้วยแสงเงาโดยทำให้เป็น 3 มิติมีลักษณะดั่งภาพที่ 4.12 และการดูลายทำให้กระดายนูนออกมาที่เป็นลักษณะเฉพาะของมอญนั้น จะเป็นจุดไข่วางที่นูนขึ้นระหว่างลายที่แกะแล้วช่วยทำให้เส้นลายที่แกะเกิดเป็นมิติ

กระดวยทองอังกฤษ
ก่อนสอด้

กระดวยทองอังกฤษ
สอด้ที่หนึ่ง

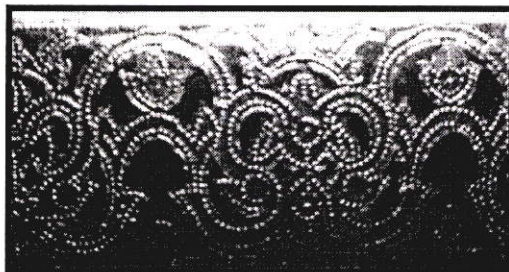
กระดวยทองอังกฤษ
สอด้ที่สอง

ภาพที่ 4.11 การเน้นลายให้เด่นชัดด้วยเทคนิคการสอด้

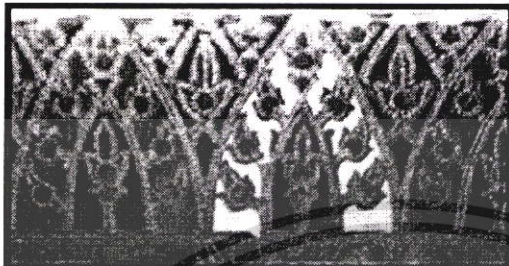

ภาพที่ 4.12 การเน้นลายให้เด่นชัดด้วยแสงเงาโดยทำให้เป็น 3 มิติ

รายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งในศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดวยทองอังกฤษนั้น จะเป็นเทคนิคในการสอด้ และติดแวว โดยเทคนิคในการสอด้จะสามารถสอด้สีเดียว หรือหลายสีก็ได้ ดั่งภาพที่ 4.13 และพันเอกชาติวัฒน์ยังได้เสนอแนวคิดสำหรับเทคนิคการสอด้สีนี้ว่าสามารถประยุกต์นำวัสดุอื่นมาใช้ในการสอด้แทนกระดวยสีหน้าเดียวแบบมันก็ได้ เช่นผ้า พลาสติก เป็นต้น ส่วนเทคนิคการติดแวว ซึ่งเป็นเทคนิคที่บังคับทำให้เกิดลวดลายเฉพาะแบบมอญ และเกิดความแตกต่างระหว่างลวดลายไทยกับลวดลายมอญนั้น จะนำแววที่มีลักษณะวงกลมไปติดบนลายแกะกระดวยทองอังกฤษ เพื่อเพิ่มความสวยงาม เน้นลายให้เด่นชัดมีความสนุกสนานโดยแววที่ติดจะใช้หลายสีติดตามตำแหน่งต่างๆของลายดั่งภาพที่ 4.14 สำหรับแววที่ติดนี้สามารถประยุกต์นำวัสดุอื่นๆเช่น พลอยสี หรือ เลื่อมมาใช้ติดเป็นแววในการตกแต่งได้เช่นกัน เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

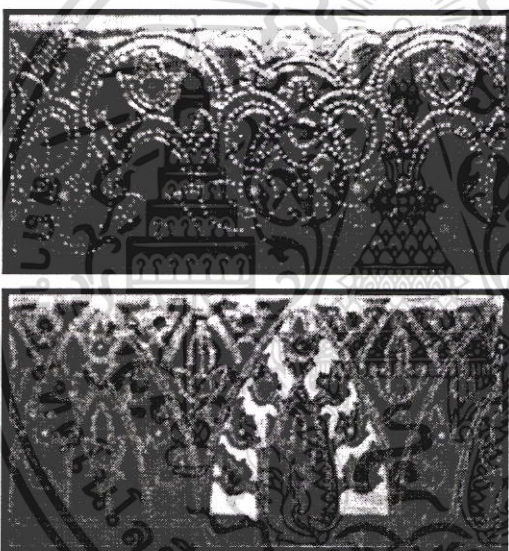

← เทคนิคการสอดสีแบบสีเดียว

← เทคนิคการสอดสีแบบหลายสี

ภาพที่ 4.13 ภาพการสอดสีแบบสีเดียว และหลายสี

ภาพที่ 4.14 ภาพลายแกะกระดาษทองอังกฤษที่ติดแววแล้ว

ในการสอดสีและติดแวว ส่วนที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการยึด หรือทำให้การสอดสีและติดแววคงรูปอยู่ได้หลังจากตอกลายคุลลาย อีกทั้งยังก่อให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงในโครงสร้างของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้น “กาวที่ไม่มีส่วนผสมของทินเนอร์” จะทำหน้าที่เป็นตัวประสานระหว่างกระดาษได้อย่างดี เพราะจะทำให้สีของกระดาษทองอังกฤษไม่ละลาย ในอดีตช่างจะผลิตกาวหนัควายใช้เอง คือการนำหนัควายมาทำเป็นกาวเนื่องจากหนัควายจะมีเจราติน เมื่อนำไปแช่น้ำแล้วนำมาเคี้ยว จะได้กาวสีน้ำตาลมีกลิ่นเหม็น ต่อมาได้พัฒนามาใช้เป็นกาวแป้งเปียก และกาวลาเท็กซ์ในปัจจุบัน สำหรับพันเอกชาติวัฒน์นั้นท่านเลือกใช้กาวลาเท็กซ์ตรา KOT 100 สาเหตุที่ใช้เนื่องจากกาวนี้มีคุณสมบัติที่เหมาะสมคือ เมื่อแห้งสนิทแล้วจะไม่ละลายน้ำ สามารถประสานระหว่างกระดาษได้ดีไม่ทำให้เนื้อกระดาษย่น และฉีกขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากชาวมอญมีความศรัทธาอย่างแรงกล้าต่อพุทธศาสนา ดังนั้นจึงเกิดความเชื่อซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต และการสร้างงานศิลปกรรมขึ้น ความเชื่อดังกล่าวได้แก่ การสร้างศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนานั้นจะต้องมีความพิเศษกว่าการสร้างสิ่งต่างๆเพื่อสามัญชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างศิลปกรรมเพื่อใช้ในพิธีกรรมของศาสนาพุทธ และเพื่อถวายแด่พระสงฆ์ ดังนั้นจึงทำให้ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศของอังกฤษสามารถสร้างความพิเศษ และงดงามให้แก่ศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาประเภทอื่นๆได้เป็นอย่างดี ยกตัวอย่างเช่น การสร้างโลงบรรจุศพของสามัญชน และการสร้างโลงบรรจุศพพระสงฆ์ที่เรียกว่า “โลงเหม” จะมีความแตกต่างกันในเรื่องโครงสร้างของโลง และการตกแต่ง โดยช่างมอญจะใช้ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศของอังกฤษไปตกแต่งโลงเหมเท่านั้น ส่วนโลงศพของสามัญชนจะไม่มีการตกแต่งใดๆ

นอกจากนี้พันเอกชาติวัฒน์ งามนิม ผู้สืบทอดศิลปหัตถกรรมประเภทนี้ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากความเชื่อของการสร้างงานดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้สร้างงานประเภทนี้ จะได้รับการอบรมสั่งสอนจากครูผู้ถ่ายทอดให้ประพฤตินให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และอยู่ในศีลธรรมอันดี ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นผู้มีศีลธรรมที่สร้างศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาโดยแท้

4.2.2 ผลสรุปการศึกษาศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด

ศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดที่ชาวไทยเชื้อสายมอญที่อาศัยในเกาะเกร็ดทำกันในสมัยแรกส่วนมากเป็นภาชนะที่ใช้ในครัวเรือน ได้แก่ โอ่ง อ่าง ครก หม้อ เป็นต้นนอกจากเครื่องปั้นดินเผาเหล่านี้แล้วยังได้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่งคือ “หม้อน้ำลายวิจิตร” ซึ่งเป็นหม้อดินเผาที่มีรูปทรงสวยงามมากในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาเฉพาะเครื่องปั้นดินเผาที่มีลักษณะพิเศษเรียกว่า “หม้อน้ำลายวิจิตร”ของชาวมอญ เนื่องจากเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่สามารถแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของชาวมอญได้อย่างดีและเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน จึงมีวัตถุประสงค์ในการทำ “หม้อน้ำลายวิจิตร”เพื่อต้องการให้เป็นหม้อน้ำดินเผาสำหรับใส่น้ำดื่มซึ่งเป็นของใช้ของเจ้าอาวาส พระภิกษุสงฆ์ และคหบดีที่มีสถานภาพทางสังคมสูงโดยได้พัฒนาให้มีรูปแบบพิเศษและตกแต่งลวดลายมีความปราณีตงดงามเพื่อให้เกิดความแตกต่างจากหม้อน้ำดื่มที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไป

แหล่งกำเนิด และแหล่งผลิตของงานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเริ่มจากที่ชาวมอญจากเมืองพะลิมอพยพเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือพระเจ้ากรุงธนบุรีพระองค์จึงพระราชทานที่ดอนบริเวณบ้านตลาดขวัญให้เป็นที่อยู่อาศัย และทำมาหากิน ต่อมาชุมชนนี้เจริญขึ้นจึงยกฐานะขึ้นเป็นเมืองนนทบุรี และโปรดเกล้าให้ขุดคลองลัดคู้้งน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาเรียกว่า คลองรัตเกร็ดน้อย ต่อมาคลองนี้ได้ขยายใหญ่จนทำให้ดินที่เป็นคู้้งน้ำเดิมกลายเป็นเกาะระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองรัตเกร็ดน้อย แต่เดิมเรียกเกาะนี้ว่าเกาะศาลากุล ภายหลังเมื่อตั้งอำเภอเกาะเกร็ดขึ้น ชาวบ้านจึงเรียก “เกาะเกร็ด”มาจนถึงทุกวันนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชาวบ้านที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะเกร็ดแต่เดิมมีอาชีพทำนาทำสวน ต่อมาเมื่อผู้นำดินบนเกาะเกร็ดมาทำเครื่องปั้นดินเผาได้ผลดี จึงทำให้ชาวบ้านบนเกาะเกร็ดหันมาประกอบอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผากันอย่างแพร่หลาย แหล่งเครื่องปั้นดินเผาในเกาะเกร็ดส่วนใหญ่ในปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1, 6 และ 7 ซึ่งเป็นหมู่บ้านมอญ และมีครอบครัวชาวมอญที่ทำเครื่องปั้นดินเผาบางส่วนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ 5

วัตถุดิบที่ใช้ทำเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดในปัจจุบัน เป็นดินเหนียวสีแดงจากท้องนา ปทุมธานี ซึ่งในสมัยก่อนมาใช้ดินที่มีบนเกาะเกร็ด แต่มาในระยะหลังทรัพยากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งยังต้องผ่านกรรมวิธีเตรียมดินอีกหลายขั้นตอน จึงใช้วิธีรับซื้อจากท้องนาปทุมธานีแทน เนื่องจากมีคุณสมบัติของเนื้อดินที่คล้ายกันคือ เมื่อเผาแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงอมส้ม เพราะมีผู้ผลิตวัสดุนำมาส่งในรูปดินหมาด หรือแห้งเป็นก้อนทำให้ลดขั้นตอนในการเตรียมดินลง

เริ่มจากนำดินหมาด หรือดินที่แห้งเป็นก้อนที่รับซื้อมานำมากรอง โดยแช่ไว้ในน้ำให้ยุ่ยอาจทิ้งค้างคืนแล้วคอยกวาดให้เนื้อดินสลายตัวสิ่งสกปรก เช่น ใบไม้ กิ่งไม้ จะลอยอยู่บนผิวน้ำ ส่วนสิ่งสกปรกที่มีน้ำหนักจะตกตะกอนลงอยู่ส่วนล่างของภาชนะใช้สายยางดูดเอาดินที่อยู่ส่วนกลางออกไปกรองอีกครั้งแล้วกรองบนกระเบื้องปูพลาสติกหรือทิ้งไว้ให้เนื้อดินแห้งแล้วเก็บไว้ใช้

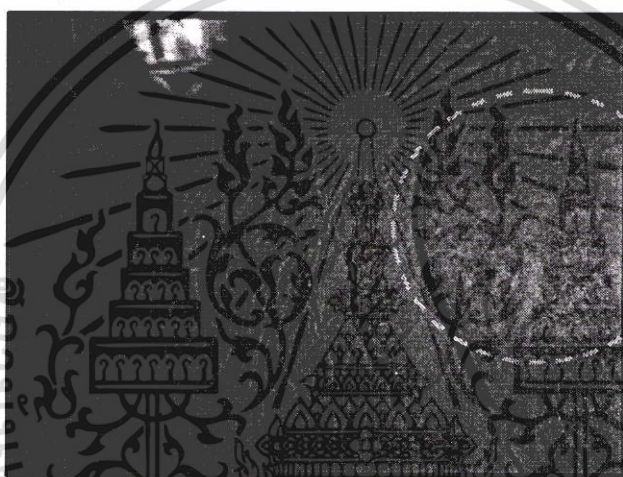
เมื่อจะใช้ให้นำเนื้อดินแห้งที่ผ่านการกรองแล้วมาผสมน้ำในอัตรา น้ำ 1 ส่วน เนื้อดิน 3 ส่วน ผสมกันหมักทิ้งไว้ 1 คืน แล้วนำมานวด พรมน้ำ แล้วนวดจนเนื้อดินนิ่มเก็บเนื้อดินนั้นไว้สำหรับพร้อมใช้ โดยเอาผ้าชุบน้ำหมาดคลุมเนื้อดินไว้แล้วเอาถุงพลาสติกคลุมอีกชั้นกันไม่ให้เนื้อดินขาดความชื้น จากนั้นเมื่อจะใช้แบ่งเนื้อดินออกมานวดก่อนใช้ประมาณ 4-5 ครั้งให้เนื้อดินนิ่ม โดยใช้มีอนวดแบบแบ่งขนมแล้วจึงนำไปปั้นขึ้นรูป

ในส่วนขอเทคนิควิธีการ และขั้นตอนกรรมวิธีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านของชาวมอญเกาะเกร็ดนั้น จะเริ่มจากนำเนื้อดินที่อยู่ในสถานะหมาด คือมีความชื้นพอดีจับแล้วไม่ติดมือ และผ่านการนวดจนเนื้อดินมีความเนียนนุ่ม ทำงานง่าย คงรูปอยู่ได้ด้วยตนเอง มาทำการขึ้นรูปเป็นเครื่องปั้นดินเผา โดยเทคนิคในการขึ้นรูปนั้นจะนำเนื้อดินมาขึ้นรูปด้วยมือ โดยอาศัยเป็นหมุน หากต้องการขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดเล็กจะใช้ลูกตาลหรือก้อนดินที่มีลักษณะแบนกลมเอามาขีดเป็นฐานไว้บนแป้นหมุนนำเนื้อดินมาตั้งให้ได้ศูนย์กลางลูกตาล แล้วจับเป็นขอบดึงเนื้อดินขึ้นให้เป็นรูปร่างต่างๆ ส่วนการขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดกลางไปจนถึงขนาดใหญ่จะนำเนื้อดินมากดบนแป้นหมุนให้ได้ศูนย์กลางแล้วดึงเนื้อดินขึ้นเป็นรูปร่างต่างๆ ได้เลย ช่างผู้ผลิตเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดจะมีความชำนาญในการขึ้นรูปด้วยวิธีรีดดินมาก แต่ในการปั้นขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดใหญ่ชาวมอญจะใช้วิธีทำพิมพ์ที่อ่อนล่างเอาไว้ก่อน เมื่อที่อ่อนล่างแห้งดีแล้วจึงต่อที่บนด้วยการนำเอาดินเส้นยาวที่เรียกว่า กลอนมากดให้เป็นวงต่อขึ้นไปบนพิมพ์เดิมที่ทำไว้ หลังจากนั้นจึงรีดดินให้เป็นรูปตามความต้องการแล้วจึงตกแต่งด้วยการใช้ไม้วงสำหรับการเกลี่ยผิวดินด้านนอกให้เรียบ และจะใช้เปลือกหอยสำหรับอัดเนื้อดินด้านในให้แน่น บางทีก็จะใช้ไม้ปลายแหลมสำหรับแต่งกันภาชนะด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

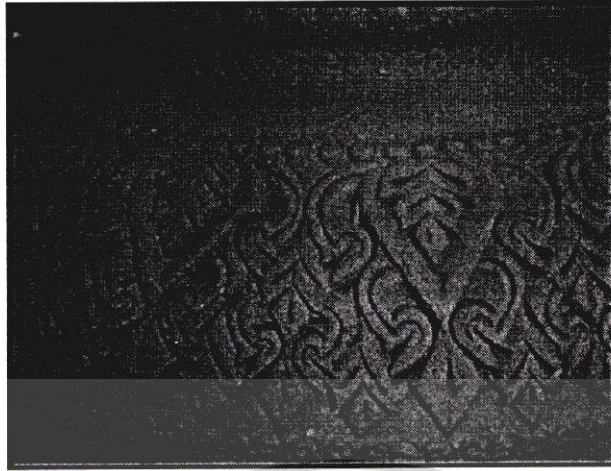
เมื่อขึ้นรูปชิ้นงานได้รูปทรงตามความต้องการแล้วจะนำชิ้นงานนั้นไปฝังให้แห้งพอหมาดแล้วนำไปสู่ขั้นตอนการตกแต่งชิ้นงาน โดยการตกแต่งชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผาหม้อน้ำลายวิจิตรของชาวมอญเกาะเกร็ดนั้นที่ต่างกันมา มี 3 วิธีหลักๆ คือ การกดด้วยแม่พิมพ์ การแกะสลักเป็นลวดลาย และการใช้แม่พิมพ์อัดเนื้อดินให้เป็นชิ้นลายแล้วติดลงบนชิ้นงานด้วยน้ำดิน

วิธีการทำลวดลายด้วยการ “กด” ด้วยแม่พิมพ์ลงบนชิ้นงาน การทำลวดลายวิธีนี้ช่างจะต้องทำแม่พิมพ์ก่อน ส่วนมากจะใช้ไม้เนื้ออ่อนในการทำแม่พิมพ์ เช่น ไม้ทองหลางนำมาเหลาเป็นแท่งเล็กๆ แล้วแกะลวดลายที่ต้องการลงที่ปลายด้านหนึ่งให้เป็นร่องลึก แล้วนำแม่พิมพ์ที่ได้นั้นไปกดลงบนชิ้นงานที่ต้องการตกแต่ง โดยวิธีการกดจะกดเรียงลาย หรือสลับลายกันไปในขณะที่เนื้อดินหมาด ไม้อ่อนหรือแข็งจนเกินไป ลวดลายจากแม่พิมพ์ก็จะปรากฏบนชิ้นงานเป็นรอยนูน และรอยลึกดังภาพที่ 4.15

ภาพที่ 4.15 ลวดลายที่เกิดจากการใช้แม่พิมพ์กด

วิธีการทำลวดลายด้วยการ “แกะสลักหรือคูดลาย” ลงไปในเนื้อดิน การทำลวดลายวิธีนี้ช่างจะใช้เครื่องมือปลายแหลมร่างให้เป็นลวดลายตามที่ต้องการแบบ แล้วแกะสลักให้เป็นลวดลายตามแบบนั้นๆ ด้วยการใช้อุปกรณ์คูด และเซาะเนื้อดินออก หรือบางทีก็จะเจาะเอาเนื้อดินบางส่วนที่ไม่ต้องการให้ทะลุออกไป การทำลวดลายด้วยวิธีนี้ช่างมักจะทำฐานลาย หรือทำดินให้นูนไว้ การแกะสลักจะต้องทำในขณะที่เนื้อดินหมาด ไม้อ่อนหรือแข็งจนเกินไปเช่นกันดังภาพที่ 4.16

ภาพที่ 4.16 ลวดลายที่เกิดจากวิธีการ “แกะสลักหรือดูลาย”

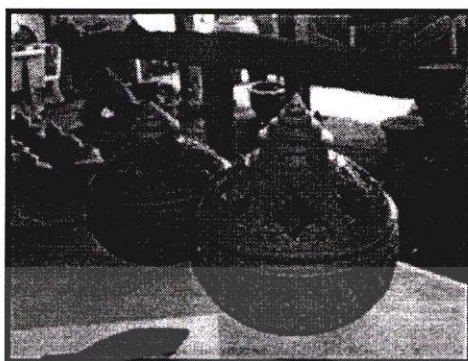
วิธีการทำลวดลายด้วยการ “อัดเนื้อดินกับแม่พิมพ์ให้เป็นชั้นลวดลาย” แล้วติดลงบนชิ้นงานด้วยน้ำดิน โดยช่างจะต้องทำแบบหรือแม่พิมพ์ลายด้วยไม้ทองหลาง หรือหินชนวน เมื่อได้แม่พิมพ์แล้ว จะใช้เนื้อดินอัดลงไปบนแม่พิมพ์แล้วเอาเนื้อดินขึ้นเป็นก้อนให้มีขนาดใหญ่กว่าแม่พิมพ์ลาย แปะลงไปทีเนื้อดินที่อัดกับแม่พิมพ์เพื่อดูเอาเนื้อดินที่อัดลายในแม่พิมพ์ออกมา แล้วนำไปติดลงบนชิ้นงานที่ร่างลายไว้ด้วยน้ำดิน ลักษณะที่ได้จากวิธีการนี้ลวดลายที่เกิดจะเป็นลายนูนต่ำ และนูนสูงออกมาจากชิ้นงาน ซึ่งจะละเอียดปราณีต และงดงามมากทั้งนี้ขึ้นอยู่กับช่างผู้แกะแม่พิมพ์ด้วยว่าสามารถแกะลวดลายบนแม่พิมพ์ให้มีความละเอียดและปราณีตได้มากน้อยเพียงใด ดังภาพที่ 4.17

ภาพที่ 4.17 ลวดลายที่เกิดจากวิธีการ “อัดเนื้อดินกับแม่พิมพ์ให้เป็นชั้นลวดลาย”

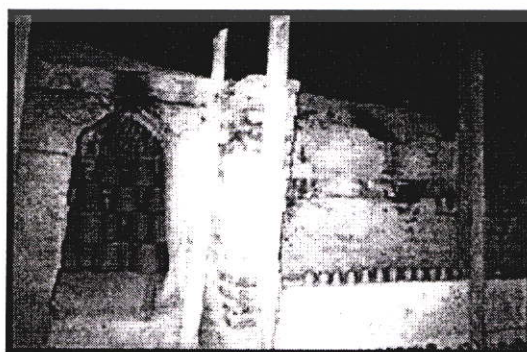
เมื่อตกแต่งลวดลายบนชิ้นงานด้วยวิธีการต่างๆดังกล่าวแล้วช่างจะใช้อุปกรณ์ คือหิน หรือวัสดุที่มีผิวเรียบมัน เช่นพลาสติก มาขัด ขัด ตกแต่งผิวชิ้นงานอีกครั้ง เพื่อให้ผิวชิ้นงานเรียบ เพราะถ้าไม่ขัด ขัด ตกแต่งผิวชิ้นงานจะออกมามีลักษณะหยาบ และเมื่อขัด ขัดผิวชิ้นงานเรียบร้อยแล้วจะต้องใช้ฟองน้ำเอ็กสารเป็นเอ็กสารที่สละมันไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการรักษาเท่านั้น เมื่อนำเอาไปใช้ประดับประดาบนอาคารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประตู หน้าต่าง หรือสิ่งของอื่นๆ ก็มักจะมีการนำเอ็กสารไปใช้ตกแต่งอาคารต่างๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช็ดลُبที่ผิวชิ้นงานเพื่อทำความสะอาดชิ้นงานอีกครั้ง จะทำให้ลายคมชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำไปตากให้แห้งจนชิ้นงานเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเผาดังภาพที่ 4.18

ภาพที่ 4.18 ชิ้นงานที่ตากจนเปลี่ยนเป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเข้าเตาเผา

หลังจากที่สร้างสรรค์จนได้ชิ้นงานที่เป็นสีฟ้าขาวก่อนนำไปเผาแล้วขั้นตอนต่อไปก็จะเป็นขั้นตอนสุดท้ายคือการเผาชิ้นงาน โดยในปัจจุบันเตาที่ใช้เผายังคงเป็นเตาพื้นอยู่แต่จะมีขนาดเล็กลงไม่ใหญ่โตอย่างเตาเผาในสมัยก่อนที่เผาแต่ละครั้งต้องมีชิ้นงานร่อพร้อมนับหมื่นชิ้น ความเสี่ยงที่ชิ้นงานจะเสียหายก็น้อยลงด้วย จำนวนวันที่ชิ้นงานอยู่ในเตาก็ไม่กินเวลานานเหมือนแต่ก่อน ดังภาพที่ 4.19 โดยในการเผาจะเริ่มจากนำชิ้นงานมาวางลงในเตาเรียงๆกันชุดแรกที่เป็นฐานจะวางตรง ชุดที่สองจะวางให้เอียงไปทางหนึ่ง ไหล่ของใบล่างจะรับปากของใบบนเอาไว้ ใบล่างหงาย และใบบนจะคว่ำ สลับกันไปอย่างนี้เรื่อยไปจนกระทั่งของสูงจรดเพดานเตา การวางอย่างนี้จะทำให้ชิ้นงานไม่คลอนจะเกาะกันแน่น ทำให้สามารถรับน้ำหนักได้มาก ที่สำคัญทำให้สามารถบรรจุชิ้นงานในการเผาแต่ละครั้งได้จำนวนมาก และเมื่อเผาไฟจะทำให้ความร้อนกระจายได้ทั่วถึงสีของชิ้นงานจะสม่ำเสมอ ก็จะเปลี่ยนสีเป็นสีแดงอมส้มทำให้ชิ้นงานหลังเผาได้ราคาดี เมื่อวางเรียงชิ้นงานเข้าเตาเผาเรียบร้อยแล้วจากนั้นจะนำฟืนใส่จนไฟแลบไปถึงด้านท้ายของเตาเผา จะมีคนคอยสับเปลี่ยนกันใส่ฟืนและคอยดูระวังไม่ให้ไฟแรงจนเกินไปและอ่อนเกินไป เผาทิ้งไว้เป็นเวลา 2 วัน 3 คืน จนไฟมอดทิ้งไว้ให้เย็นจึงนำชิ้นงานออกจากเตาเผา เป็นอันเสร็จสิ้นกรรมวิธีการผลิต

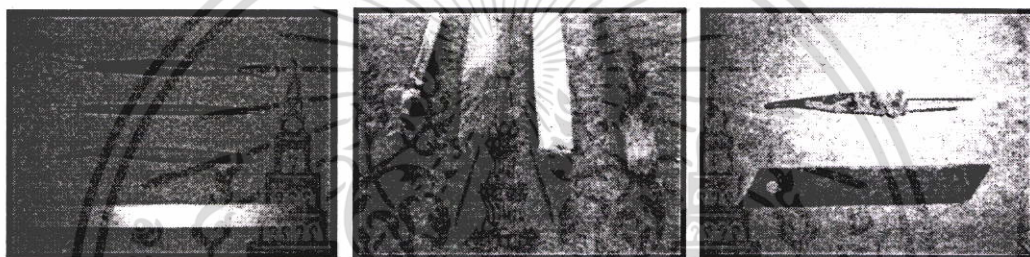

ภาพที่ 4.19 ภาพเตาฟืนที่ใช้ในการเผาชิ้นงาน

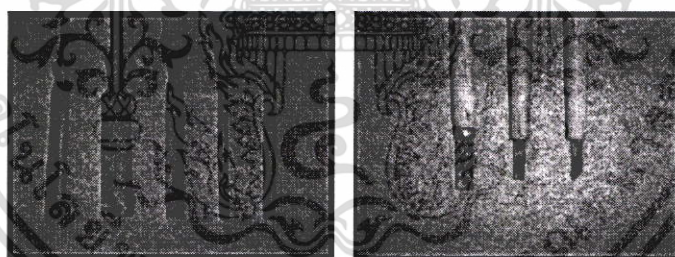
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่นำมาใช้ และเกี่ยวข้องกับขั้นตอนและกระบวนการ ต่าง ๆ ในการสร้าง สรรค์งานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดนั้น มีดังนี้

เป็นหมุนเอาไว้สำหรับขึ้นรูปชิ้นงาน, ลูกตาลหรือก้อนดินที่มีลักษณะแบนกลมเอามายึดเป็น ฐานไว้บนแป้นหมุนเพื่อนำเนื้อดินมาตั้งให้ได้ศูนย์สำหรับขึ้นรูปชิ้นงานที่มีขนาดเล็ก, แม่พิมพ์ที่ใช้กด ลวดลายลงบนชิ้นงานในการตกแต่งแบบต่างๆที่ทำจากไม้ทองหลางนำมาเหลาเป็นแท่งเล็กๆ แล้วแกะ ลวดลายที่ต้องการลงที่ปลายด้านหนึ่งให้เป็นล่องลึก, เครื่องมือปลายแหลมที่ใช้ร่างให้เป็นลวดลายตาม ที่ออกแบบ และเครื่องมือที่ใช้ในการแกะสลักหรือคุลลาลงไปในเนื้อดินบนชิ้นงาน, แม่พิมพ์ที่ใช้อัด เนื้อดินให้เกิดลวดลายเป็นชิ้นๆเพื่อนำไปตกแต่งชิ้นงานแบบต่างๆที่ทำจากไม้ทองหลางหรือหินชนวน, อุปกรณ์ที่ใช้ชูดและขัดสำหรับตกแต่งผิวชิ้นงานให้เรียบมันและลายคมชัดจนยิ่งขึ้นอีกครั้ง และเตาฟืน ที่ใช้เผาชิ้นงานดังภาพที่ 4.20

↑ เครื่องมือสำหรับใช้ทำให้ผิวเรียบ, กดให้เกิดลาย และแกะสลักลายหรือตัดเซาะส่วนที่ไม่ต้องการออก

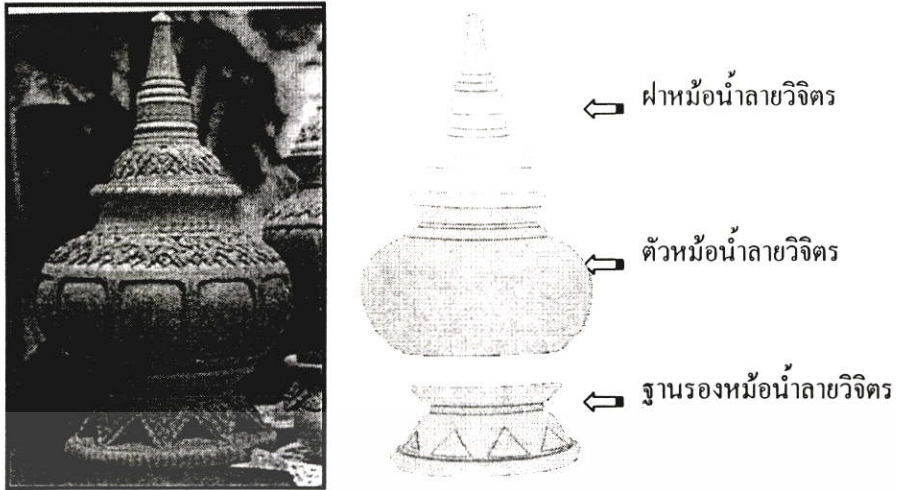
↑ เครื่องมือสำหรับใช้กดนำร่องลายส่วนที่มีลักษณะโค้ง และลักษณะตรง ขนาดต่างๆก่อนการแกะสลัก

ภาพที่ 4.20 เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาหม้อน้ำลายวิจิตรของชาวมอญเกาะเกร็ดสามารถสรุปลักษณะรูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ปรากฏในการตกแต่งดังนี้

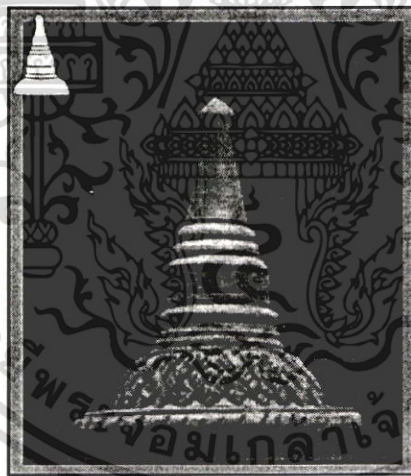
จากภาพที่ 4.21 หม้อน้ำลายวิจิตรของชาวมอญเกาะเกร็ดในแต่ละใบประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนฝาหม้อ ส่วนตัวหม้อ และส่วนเชิงหรือฐานรองหม้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.21 ภาพส่วนประกอบหม้อน้ำลายวิจิตร

ส่วนฝามือน้ำลายวิจิตรนั้นจะมีลักษณะเป็นกรวย โดย 1 ใน 4 ส่วนตั้งแต่ฐานฝามือขึ้นไป จะมีลักษณะคล้ายระฆังคว่ำมีการตกแต่งลวดลายต่างๆที่บริเวณนี้ และ 3 ใน 4 ส่วนขึ้นไปจากฐานฝามือจะมีลักษณะเป็นชั้นๆคล้ายฉัตรลดหลั่นกันขึ้นไปจนถึงปลายยอดของฝามือน้ำลายวิจิตรดังภาพที่ 4.22

ภาพที่ 4.22 ภาพส่วนประกอบของฝามือน้ำ

ส่วนตัวมือน้ำลายวิจิตรนั้นจะมีลักษณะรูปทรงของตัวมือน้ำทั้งหมด 4 รูปทรง คือหม้อน้ำลายวิจิตร ทรงคุ่ม ตัวมือน้ำรูปทรงนี้มีรูปร่างคล้ายคุ่มน้ำค้ำที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไปแตกต่างกันตรงที่หม้อน้ำลายวิจิตรมีการตกแต่งลวดลายให้ปราณีตสวยงามที่บริเวณไหล่หม้อไปจนถึงปากหม้อน้ำ, หม้อน้ำลายวิจิตรทรงฟักทอง ตัวมือน้ำรูปทรงนี้มีรูปร่างเลียนแบบมาจากผลฟักทองคือมีลักษณะเป็นพูนูนน้อยๆ ออกจากตัวมือน้ำคล้ายผลฟักทองโดยจะมีจำนวนพู่ประมาณ 8 - 10 พู่ มีการตกแต่งลวดลายที่บริเวณเหนือพู่จนถึงปากหม้อน้ำ, หม้อน้ำลายวิจิตรทรงมะเฟืองหม้อน้ำรูปทรงนี้มีรูปร่างเป็นกลีบคล้ายลักษณะของผลมะเฟืองยื่นออกมาจากที่ตัวมือน้ำ และมีการตกแต่งลวดลายที่บริเวณช่วงห่างของกลีบแต่ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

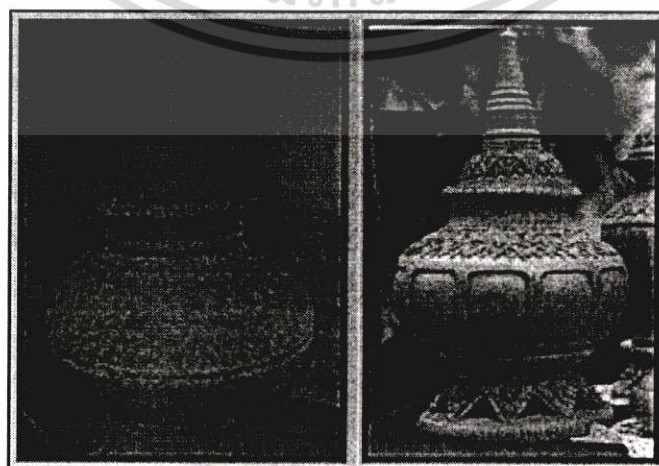
ละกลีบ บริเวณไหล่ไปจนถึงปากหม้อน้ำ โดยจะมีจำนวนกลีบประมาณ 6 - 8 กลีบ และหม้อน้ำลาย
 วิจิตรทรงโกศ ตัวหม้อรูปทรงนี้มีรูปร่างคล้ายโกศ โดยจะมีลักษณะเป็นทรงกระบอกปากบานออกเล็ก
 น้อยสอบลงมาถึงก้นหม้อน้ำมีการตกแต่งลวดลายที่บริเวณปากหม้อและก้นของหม้อน้ำดังภาพที่
 4.23, ภาพที่ 4.24, ภาพที่ 4.25, และภาพที่ 4.26 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.23 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงฟักทอง

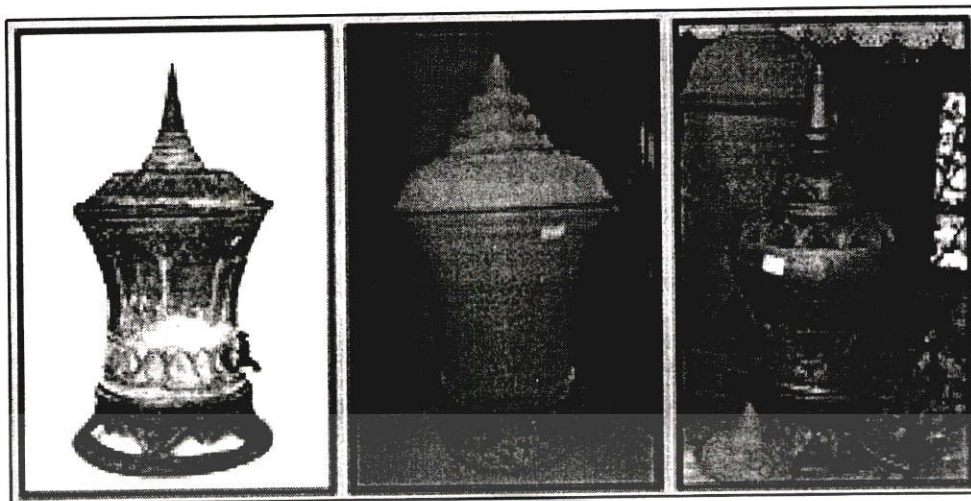

ภาพที่ 4.24 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงมะเฟือง

ภาพที่ 4.25 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงคุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.26 ภาพหม้อน้ำลายวิจิตรทรงโกศ

และส่วนเชิงหรือฐานรองหม้อน้ำจะมีลักษณะคล้ายงานกินข้าวที่มีกันแต่กว่าปากลง ในการตกแต่งที่นิยมทำกันมากบริเวณเชิงหรือฐานรองหม้อน้ำนี้ก็จะมีการตัดเฉือนหรือเจาะเนื้อดินบางส่วนตามลวดลายให้ทะลุออกไปดังภาพที่ 4.27

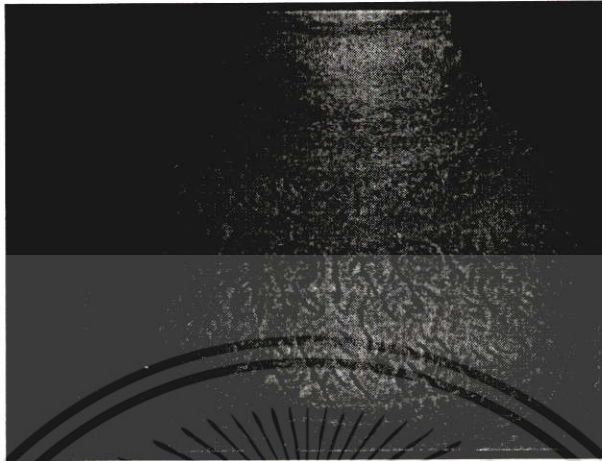

ภาพที่ 4.27 ภาพส่วนเชิงหรือฐานรองหม้อน้ำ

รายละเอียดในการตกแต่งต่างๆที่ปรากฏบนผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านของชาวมอญเกาะเกร็ด ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหม้อน้ำลายวิจิตรนั้น การตกแต่งลวดลายส่วนมากจะเน้นตกแต่งที่ส่วนฝาหม้อน้ำ ตัวหม้อน้ำที่บริเวณไหล่หม้อจนถึงปากหม้อ และฐานรองหม้อน้ำ โดยลวดลายที่ใช้ตกแต่งมักเป็นลายซ้ำๆกัน เช่นลายกระจัง ลายประจายาม ลายดอกลาย ลายเชิง เป็นต้นด้วยวิธีการกดด้วยแม่พิมพ์ การแกะสลักหรือคูลให้เกิดลายที่เนื้อดินเป็นร่องลึก การปั้นแปะให้เกิดลายนูนต่ำโดยใช้แม่พิมพ์อัดดินให้เกิดเป็นชั้นลายลอยตัวแล้วนำมาแปะติดลงบนหม้อน้ำ และการตัดเฉือนหรือเจาะเนื้อดินบางส่วนให้ทะลุออกไปตรงกับลวดลายนั้นๆ การตกแต่งเครื่องปั้นดินเผาด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้หม้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น้ำลายวิจิตรของชาวไทยเชื้อสายมอญที่เกาะเกร็ดมีความสวยงาม เกิดลักษณะเฉพาะถิ่นที่โดดเด่นดังภาพที่ 4.28, ภาพที่ 4.29, และภาพที่ 4.30 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.28 ภาพการตกแต่งที่ส่วนฝ่ามือที่ตกแต่งด้วยการแกะหรือคูลให้เกิดลาย

ภาพที่ 4.29 ภาพการตกแต่งที่ส่วนตัวหม้อที่มีการปั้นแปะให้เกิดลายนูนต่ำ

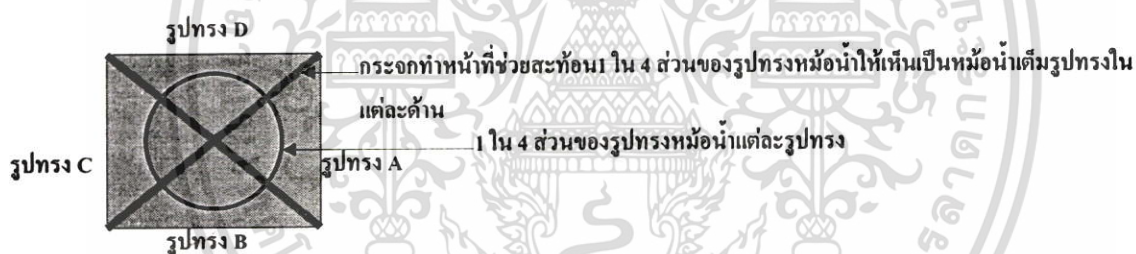
ภาพที่ 4.30 ภาพการตกแต่งที่ส่วนฐานหม้อที่มีการตัดเฉือนเนื้อดินออกไปบางส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

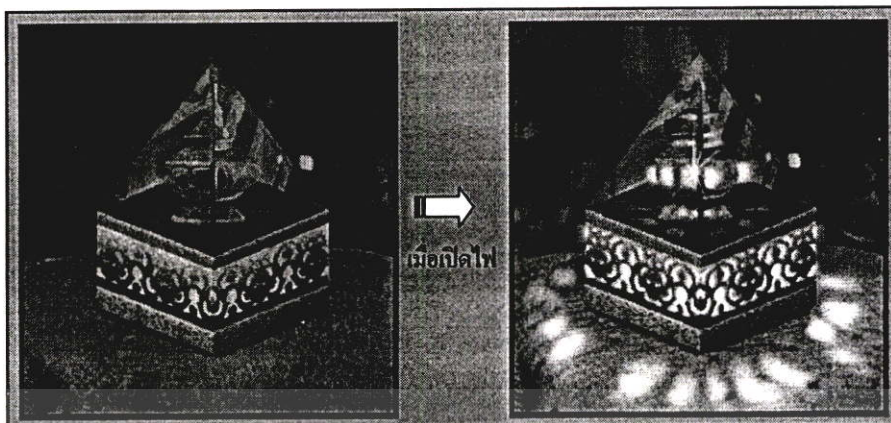
4.3 ผลการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟโดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

จากผลศึกษาความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟของนักท่องเที่ยว และผลการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ผู้วิจัยได้สรุปสู่แนวทางของรูปแบบสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ได้ 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่นำเอารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา “หม้อน้ำลายวิจิตร” ของชาวมอญเกาะเกร็ดดั้งเดิมทั้ง 4 รูปทรง คือทรงฟักทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงค่อม, และทรงโกศ มาไว้เข้าด้วยกันในรูปทรงของหม้อหนึ่งใบ หมายถึงจะใช้ 1 ใน 4 ส่วนของแต่ละรูปทรงมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้เทคนิคการสะท้อนกลับของกระจกทำให้เกิดความแปลกใหม่ในการมองเห็นเป็นหม้อน้ำ 4 ใบ ได้เพื่อช่วยแก้ปัญหาในด้านการสูญหายและทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องของรูปทรง ดังนี้

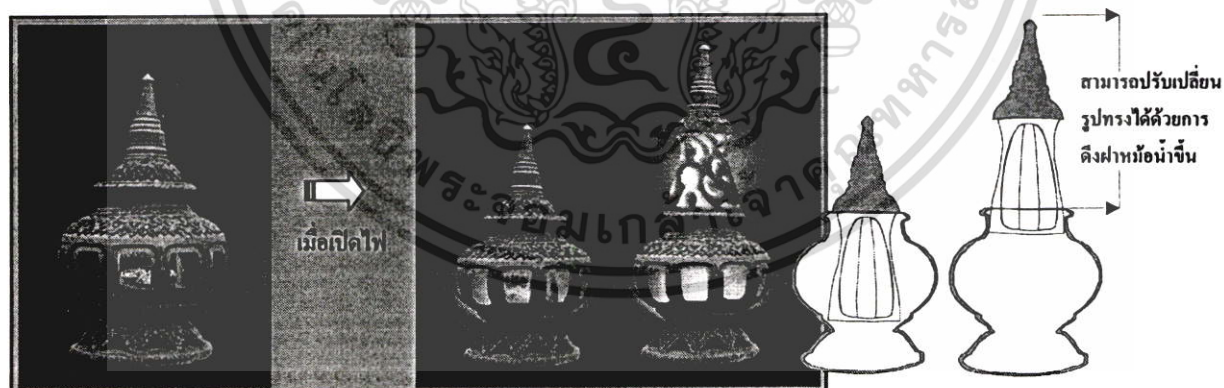

และนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษมาตกแต่ง โคมไฟในลักษณะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ให้ส่วนของการสอดสีโปร่งแสงเพื่อให้แสงลอดผ่านออกมากระทบสภาพแวดล้อมส่งเสริมให้เครื่องปั้นดินเผาโดดเด่น และดูมีราคาสูง โดยในการตกแต่งศิลปะการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษนั้นสามารถทำให้เป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ แบบนูนต่ำก็ได้ ทำให้น้ำหนัก และรูปแบบโดยรวมเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายในการนำพากลับไปลดน้อยลง และเนื่องจากโคมไฟไม่สามารถกำหนดให้มีขนาดตายตัวที่เล็กกว่าหลอดไฟที่ใช้กับไฟบ้านได้ อีกทั้งการใช้หน่วยไฟฟ้าที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในแนวทางนี้ขนาดของรูปแบบจะมีความสะดวกในการนำพากลับไปได้ด้วยการลด หรือยึดออกของฐาน และสามารถถอดเพื่อเปลี่ยนหลอดไฟที่มีขนาดแตกต่างกันได้ ดังตัวอย่างรูปแบบในภาพที่ 4.31

ภาพที่ 4.31 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 1

แนวทางที่ 2 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ยังคงรูปแบบโดยรวมรูปแบบเดิมอยู่แต่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เกิดเป็นรูปทรงที่แตกต่างออกไปได้ โดยจะนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษมาตกแต่งให้เป็นส่วนที่ปรับเปลี่ยนทำให้เกิดรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยการตกแต่งนั้นจะมีโครงสร้างเป็นส่วนหนึ่งของหม้อน้ำดินเผา และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาดทองอังกฤษโปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับสภาพแวดล้อม ทำให้สามารถปรับลดขนาดให้เล็กลงเมื่อนำพากลั้วไป และน้ำหนักของโคมไฟลดลงสามารถนำพากลั้วไปได้สะดวกขึ้น ดังตัวอย่างรูปแบบในภาพที่ 4.32

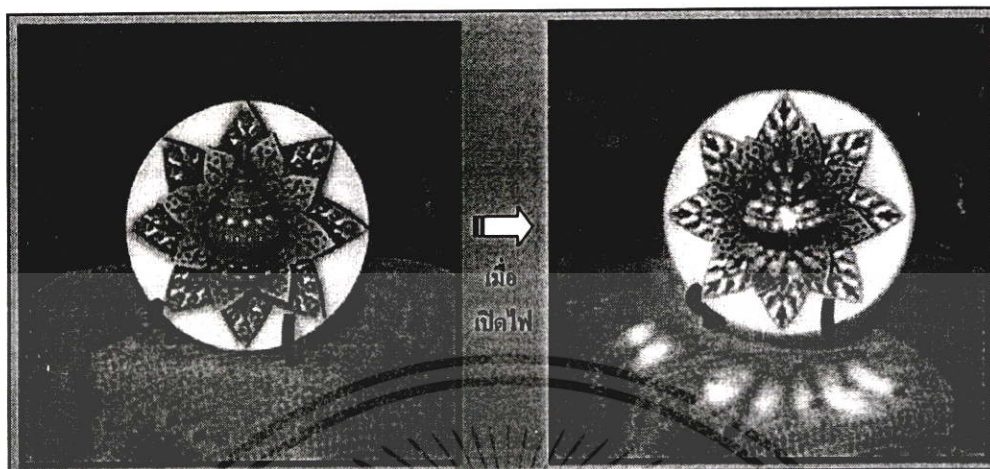

ภาพที่ 4.32 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 2

แนวทางที่ 3 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ประยุกต์รูปแบบร่วมกับศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษให้เกิดเป็นรูปแบบโคมไฟที่ต่างไปจากเดิมสามารถปรับใช้งานได้หลายแบบ คือใช้เป็นโคมไฟตั้งโต๊ะ โดยมีขาตั้งสามเหลี่ยมช่วยในการตั้งโชว์คล้ายกับงานโชว์ และใช้เป็นโคมไฟติดผนังได้ และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาดทองอังกฤษจะทำให้โปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับ

เอกรสารเป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการเผยแพร่เท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นประโยชน์ของการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อม ในการนำกระดาษทองอังกฤษมาตกแต่งนั้นสามารถทำให้เป็น 2 หรือ 3 มิติ หรือมีโครงสร้างที่ลอยตัวก็ได้ดัง ตัวอย่างรูปแบบในภาพที่ 4.33

ภาพที่ 4.33 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 3

จากแนวคิดทั้ง 3 แนวทางผู้วิจัยได้ทำการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบตามแนวทางนั้นๆ ดังภาพที่ 4.31, ภาพที่ 4.32 และภาพที่ 4.33 แล้วนำไปเก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบจากกลุ่มตัวอย่างประชากรนักท่องเที่ยวจำนวน 250 คน สรุปได้ว่า

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นในปัจจุบันด้านต่างๆที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีขายในปัจจุบันเป็นเพศชายร้อยละ 46.8 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 53.2 (จากตารางที่ 6.5 ในภาคผนวก ก) โดยสามารถแบ่งกลุ่มช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วงอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.8 และ 29.6 ตามลำดับ (จากตารางที่ 6.6 ในภาคผนวก ก) และในส่วนของการเดินทางผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยรถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก, เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยพาหนะอื่นๆ เช่น รถตู้โดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก, รถนำเที่ยวในรูปแบบทัวร์แล้วต่อเรือข้ามฟาก และเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 38.0, 30.4 และ 28.4 ตามลำดับ (จากตารางที่ 6.7 ในภาคผนวก ก) ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ในประเด็นปัจจัยต่างๆดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อราคาขายรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ได้ออกแบบตามผลของแนวทางที่วิเคราะห์ได้

รายละเอียด	รูปแบบ	\bar{x}	SD	แปลความ
ความน่าเป็นของราคาขายเมื่อคำนึงถึงรูปแบบ	A	3.91	.755	มาก
	B	3.71	.769	มาก
	C	3.08	.497	ปานกลาง
ความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อเมื่อไม่คำนึงถึงราคาขาย	A	3.94	.577	มาก
	B	3.82	.615	มาก
	C	3.04	.544	ปานกลาง
Valid N (listwise)		250		

ตารางที่ 4.10 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่จะซื้อรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ได้ออกแบบตามผลของแนวทางที่วิเคราะห์ได้

รายละเอียด	รูปแบบ	Frequency	Percent
ต่ำกว่า 200 บาท	A	-	-
	B	5	2.0
	C	27	10.8
200 - 400 บาท	A	99	39.6
	B	129	51.6
	C	165	66.0
400 - 600 บาท	A	120	48.0
	B	97	38.8
	C	57	22.8
600 บาทขึ้นไป	A	31	12.4
	B	19	7.6
	C	1	.4
รวม		250	100.0

4.3.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

จากตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะทั้ง 3 แนวทาง รูปแบบ A และ B สามารถแสดงออกได้อย่างชัดเจนถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ด นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบ และลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟ โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโคมไฟรูปแบบ A เท่ากับ 3.85, 4.02 และ 3.98 ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโคมไฟรูปแบบ B เท่ากับ 3.78, 3.79 และ 3.96 ตามลำดับ และรูปเอกสารเป็นเอกสารที่สวนวโสภาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบ A และ C มีความเสี่ยงน้อยต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลั้บไป โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 2.43 และ 2.49 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.11

ดังนั้นแนวทางจากตัวอย่างรูปแบบ A จึงสามารถตอบสนองปัจจัยที่ทำให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด โดยควรมีขนาดที่สามารถนำพากลั้บไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 11 – 20 ซม. คิดเป็นร้อยละ 57.6 และมีน้ำหนักที่สามารถนำพากลั้บไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ ไม่เกิน 0.6 – 1.0 กิโลกรัม โดยคิดเป็นร้อยละ 47.2 ดังแสดงในตารางที่ 4.12 และ 4.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้ามีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	รูปแบบ	\bar{X}	SD	แปลความ
รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะ เกเร็ด	A	3.85	.641	มาก
	B	3.78	.673	มาก
	C	3.08	.603	ปานกลาง
รูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลั้บไป	A	2.43	.834	น้อย
	B	3.60	.688	มาก
	C	2.49	.772	น้อย
ความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกเร็ด	A	4.02	.697	มาก
	B	3.79	.711	มาก
	C	2.82	.687	ปานกลาง
ความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกเร็ด	A	3.98	.652	มาก
	B	3.96	.630	มาก
	C	3.89	.667	มาก
Valid N (listwise)		250		

ตารางที่ 4.12 ขนาดของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกเร็ด ประเภทโคมไฟที่สามารถนำพากลั้บไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ

รายละเอียด	Frequency	Percent
กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 10 ซม.	79	31.6
กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 11 – 20 ซม.	144	57.6
กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 21 – 30 ซม.	27	10.8
กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 31 – 40 ซม.	-	-
รวม	250	100.0

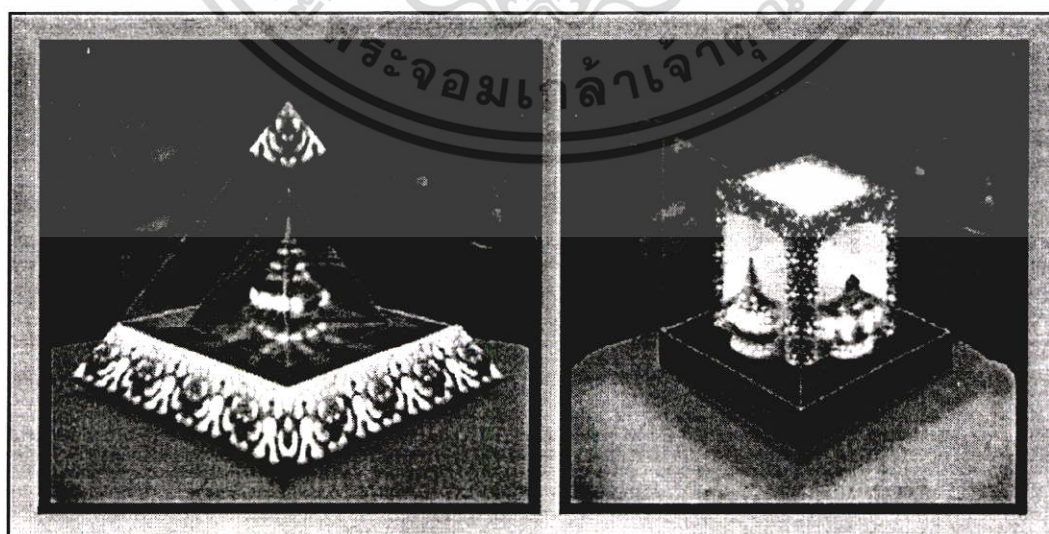
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 น้ำหนักของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ

รายละเอียด	Frequency	Percent
ไม่เกิน 0.5 กก.	124	49.6
0.6 – 1.0 กก.	118	47.2
1.1 – 1.5 กก.	7	2.8
1.6 – 2.0 กก.	1	.4
รวม	250	100.0

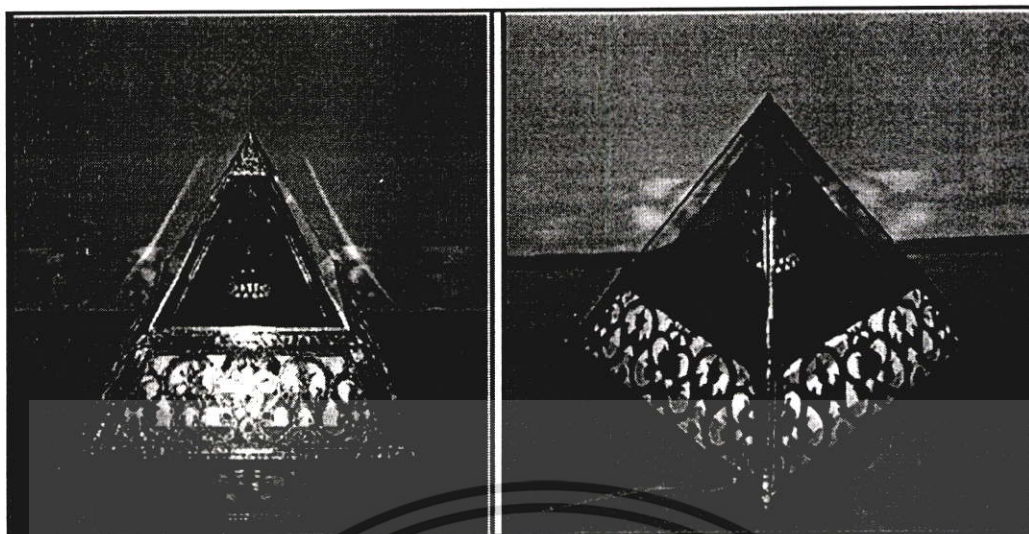
และจากผลการวิเคราะห์แนวทางของรูปแบบทั้ง 3 แนวทางที่ 1 จากตัวอย่างรูปแบบ A เป็นแนวทางเดียวที่สามารถตอบสนองประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบจากแนวทางที่ 1 ให้เหมาะสมกับการผลิต โดยให้ช่างผู้ผลิตที่ดำรงอาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีความเชี่ยวชาญคือ มีประสบการณ์ในการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ปี สามารถทำตามแบบ และกรรมวิธีพื้นฐาน คือ สลักลาย กดลาย ดุลลาย และปั้นแปะลายได้ รวมถึงสามารถออกแบบและดัดแปลงสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมได้ เป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำในการผลิตตามรูปแบบที่ออกแบบว่าสามารถผลิตได้หรือไม่ และเป็นผู้ผลิตต้นแบบจากรูปแบบที่พัฒนาตามแนวทางที่ 1 โดยมีตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 1 ที่ได้ผลิตต้นแบบจริง ดังภาพที่ 4.34 และ ภาพที่ 4.35 ตามลำดับ ซึ่งกรรมวิธีการผลิตต้นแบบตามแนวทางการพัฒนาที่ 1 ดังกล่าวได้ในภาคผนวก ข

ภาพที่ 4.34 ตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางการพัฒนาที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.35 ต้นแบบจริงตามแนวทางการพัฒนาที่ 1

4.4 ผลการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

หลังจากนำผลสรุปแนวทางการพัฒนาที่ 1 มาทำการพัฒนารูปแบบ และทดลองให้ช่างผู้ผลิตสร้างต้นแบบจริงแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามประกอบต้นแบบจริงที่สร้างขึ้น ไปทำการเก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่เพื่อประเมินผลแนวทางการออกแบบจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจำนวน 250 คน สรุปได้ว่า

จากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นในปัจจุบันด้านต่างๆที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟที่มีขายในปัจจุบันเป็นเพศชายร้อยละ 34.4 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 35.6 (จากตารางที่ 6.9 ในภาคผนวก ก) โดยสามารถแบ่งกลุ่มช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ช่วงอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.0 และ 33.2 ตามลำดับ(จากตารางที่ 6.10 ในภาคผนวก ก) และในส่วนของการเดินทางผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยรถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก, เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะเกร็ดด้วยพาหนะอื่นๆ เช่น รถตู้โดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก, รถนำเที่ยวในรูปแบบทัวร์แล้วต่อเรือข้ามฟาก และเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 34.4, 34.8 และ 25.6 ตามลำดับ (จากตารางที่ 6.11 ในภาคผนวก ก) ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ในประเด็นปัจจัยต่างๆดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

ผลของการเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านสรุปได้ว่า

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่สามารถสื่อให้ผู้ซื้อกลับไปแล้วหวนกลับนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอมฤเกาะเกร็ด, นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ดได้ชัดเจนมากไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95% แต่ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่สามารถสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวอมฤได้ชัดเจนมากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบใหม่เท่ากับ 4.03 และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบเดิมเท่ากับ 3.75 ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ดังนั้นรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบใหม่ จึงสามารถส่งเสริมให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้านได้ดีกว่ารูปแบบเดิม

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อรูปแบบระหว่างผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่

รายละเอียด	รูปแบบเดิม		รูปแบบใหม่		Mean different	Std. Error Mean	t.
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.			
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้นึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอมฤเกาะเกร็ดได้	3.90	.673	3.99	.640	-.09	.077	-1.211
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ดได้	3.95	.722	4.07	.696	-.13	.104	-1.216
รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวอมฤได้	3.75	.697	4.03	.670	-.29	.093	-3.087*

Valid N (listwise) = 150

* P < 0.05

4.4.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

ผลของการเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการค้าสรุปได้ว่า

ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ ในเรื่องของความน่าจะมีคาราขายตามท้องตลาดสูง, ดัดสนใจซื้อหากไม่คำนึงถึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาขาย และมีความพึงพอใจมากที่สุดซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟ เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบต่อราคาขาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบเดิมเท่ากับ 3.80, 3.88 และ 3.15 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบใหม่เท่ากับ 3.97, 4.00 และ 3.84 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ดังนั้นรูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบใหม่ จึงสามารถส่งเสริมให้เกิดการค้าได้ดีกว่ารูปแบบเดิม

ตารางที่ 4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อราคาขายผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่

รายละเอียด	รูปแบบเดิม		รูปแบบใหม่		Mean different	Std. Error Mean	t.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
ความน่าเป็นของราคาขายเมื่อคำนึงถึงรูปแบบ	3.80	.552	3.97	.577	-.17	.050	-3.418*
ความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อเมื่อไม่คำนึงถึงราคาขาย	3.88	.648	4.00	.634	-.12	.060	-2.017*
ความพึงพอใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟ เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบต่อราคาขาย	3.15	.832	3.84	.626	-.69	.065	-10.653*

Valid N (listwise) = 250

* P < 0.05

4.4.3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

ผลของการเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ที่สามารถส่งเสริมให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวสรุปได้ว่า ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ ในด้านรูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ด ได้อย่างชัดเจน, ขนาดของรูปแบบโคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ, น้ำหนักของรูปแบบโคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ, รูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป และความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบเดิมเท่ากับ 3.85, 2.30, 2.14, 4.16 และ 3.59 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในโคมไฟรูปแบบใหม่เท่ากับ 4.06, 3.80, 3.91, 2.12 และ 4.08 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.16 และผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบเดิม และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบใหม่ ในด้านความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ดังนั้นรูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟรูปแบบใหม่ จึงสามารถสามารถส่งเสริมให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ดีกว่ารูปแบบเดิม

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในปัจจัยด้านต่างๆที่ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกรูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่มีผลต่อการดึงดูดนักท่องเที่ยว

รายละเอียด	รูปแบบเดิม		รูปแบบใหม่		Mean different	Std. Error Mean	t.
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ด	3.85	.645	4.06	.608	-21	.053	-3.899*
ขนาดของรูปแบบโคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ	2.30	.852	3.80	.698	-1.50	.072	-20.905*
น้ำหนักของรูปแบบโคมไฟที่สามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ	2.14	.669	3.91	.563	-1.77	.057	-30.954*
รูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป	4.16	.673	2.12	.539	2.04	.050	40.327*
ความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกร็ด	3.59	.547	4.08	.497	-.48	.047	-10.338*
ความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟ	3.84	.630	3.85	.609	.00	.058	-.069

Valid N (listwise) = 250

* $P < 0.05$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดครั้งนี้ ได้เลือกผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟมาเป็นกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟในปัจจุบัน, ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ, ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเกาะเกร็ดชาวไทยและชาวตะวันตก จำนวน 250 คน แบ่งเป็นชาวไทย 150 คน และชาวตะวันตก 100 คน, ช่างผู้ผลิตงานศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ ได้แก่ พันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม และช่างผู้ที่ดำรงวิชาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามประกอบภาพจำลอง และต้นแบบ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการบรรยาย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ Paired Samples T-test

จากการศึกษาตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

5.1.1 ผลสรุปจากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน

5.1.2 ผลสรุปจากการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ

5.1.3 ผลสรุปจากการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาดของอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

5.1.4 ผลสรุปจากการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

5.1.1 ผลสรุปจากการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบที่ศึกษาจากรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน โดยรวมแล้วสามารถคงคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านไว้ได้ดี เนื่องจากรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ผู้ที่ซื้อกลับไปแล้วหวนกลับนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอมญเกาะเกร็ด, นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ด และสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวอมญเมื่อครั้งที่ได้มาท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน

ผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายในเกาะเกร็ดปัจจุบันมีรูปแบบเป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาก แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์โคมไฟส่วนมากมีราคาแพงจึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่ค่อยตัดสินใจที่จะซื้อกลับไป ซึ่งควรมีราคาขายอันเป็นที่พึงพอใจในการตัดสินใจซื้ออยู่ในช่วง 200 – 400 บาทและไม่ควรเกิน 600 บาท

รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายในเกาะเกร็ดปัจจุบันสามารถแสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ดได้ดี นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากในความสวยงามโดยรวมและลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่วางขายบนเกาะเกร็ด แต่ขนาด, น้ำหนัก ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่เห็นวางขายในเกาะเกร็ดนั้น ควรมีความสะดวกในการนำพากลับไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่าที่เป็นอยู่ และรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟควรมีความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพวกกลับไปให้น้อยที่สุด

5.1.2 ผลสรุปจากการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ

ศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด มีแหล่งกำเนิดมาจากสกุลช่างชาวมอญ ซึ่งเป็นชนชาติดั้งเดิมที่อพยพเข้ามาในไทย ที่ยังคงสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมักจะเกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมทางพุทธศาสนา ดังจะเห็นได้ว่าศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ตกแต่งงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ อันได้แก่ โลงเหมมอญ ปราสาทปลงศพพระสงฆ์ และธงตะขาบ ส่วนศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด มีวัตถุประสงค์ในการทำ “หม้อน้ำลายวิจิตร” เพื่อต้องการให้เป็นหม้อน้ำดินเผาสำหรับใส่น้ำคั้นซึ่งเป็นของใช้ของเจ้าอาวาส พระภิกษุสงฆ์ และคหบดีที่มีสถานภาพทางสังคมสูง โดยได้พัฒนาให้มีรูปแบบพิเศษและตกแต่งลวดลายมีความปราณีตงดงามเพื่อให้เกิดความแตกต่างจากหม้อน้ำคั้นที่ชาวบ้านใช้กันทั่วไป

ส่วนแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดของชาวมอญ เนื่องจากชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญจะมีความผูกพันกับวัดมาก ดังจะเห็นได้ว่าวัดปรมัยยิกาวาส เป็นวัดสำคัญที่เป็นศูนย์รวม และสืบทอดงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาทุกประเภทของชาวมอญเกาะเกร็ด รวมถึงงานศิลปหัตถกรรมทั้งสองด้วย โดยผู้ที่ถ่ายทอดศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษ ของชาวมอญก็มักจะเป็นพระภิกษุที่มีความชำนาญในเชิงช่าง ส่วนแหล่งเครื่องปั้นดินเผาในเกาะเกร็ดส่วนใหญ่ในปัจจุบันอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1,6 และ 7 ซึ่งเป็นหมู่บ้านมอญ และเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่รอบๆบริเวณวัดปรมัยยิกาวาส

และจากการที่ชาวมอญได้กลายมาเป็นราษฎรที่อยู่ท่ามกลางชนชาติไทยดั่งนั้นศิลปะของมอญจึงเกิดการผสมผสานกับศิลปะของไทย เช่น การผสมผสานระหว่างลวดลายมอญ และลวดลายไทย โดยลวดลายที่ออกแบบบนศิลปหัตถกรรมทั้งสองนั้นมักจะมีความต่อเนื่อง ช้าแบบเดิมๆ

เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการผลิตศิลปหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาศทองอังกฤษเป็นกระดาศ และต้องใช้ตัวประสาน ไม่ว่าจะเป็นกาว หรือจะใช้การยึดเกาะศิลปหัตถกรรมประเภทอื่นๆ ด้วยการตอกติด การเย็บ หรือวิธีอื่นๆที่นอกเหนือจากนั้นก็สามารทำได้ นั้น จึงมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปตกแต่ง หรือทำให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ร่วมกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาได้ ส่วนลักษณะวิธีการทำนั้นศิลปหัตถกรรมทั้งสองก็มีส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือจะมีลักษณะการแกะสลักลายให้ชัดเจน ลวดลายให้เกิดมิติหมุนต่ำ เจาะทะลุลายส่วนที่ไม่ต้องการออก โดยเฉพาะศิลปหัตถกรรม

การแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้นจะสามารถทำได้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากในการดอกลายครั้งหนึ่งๆช่างจะซ้อนทับกระดาษราว 15-30 แผ่น ในการแกะลาย หรือดอกลายแต่ละครั้ง

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในงานศิลป์หัตถกรรมทั้งสอง ช่างก็จะสร้างเครื่องมือขึ้นมาเองเหมือนกัน เป็นเพราะช่างแต่ละคนจะมีความถนัดในน้ำหนัก และขนาดของลวดลายที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องทำเครื่องมือให้เหมาะกับความถนัดของช่างแต่ละคน

จากสิ่งที่วิเคราะห์ได้ข้างต้น ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ช่างผู้ผลิตศิลป์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาจะสามารถสืบทอด และผลิตงานศิลป์หัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษร่วมกันกับผลิตศิลป์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านของชาวมอญได้

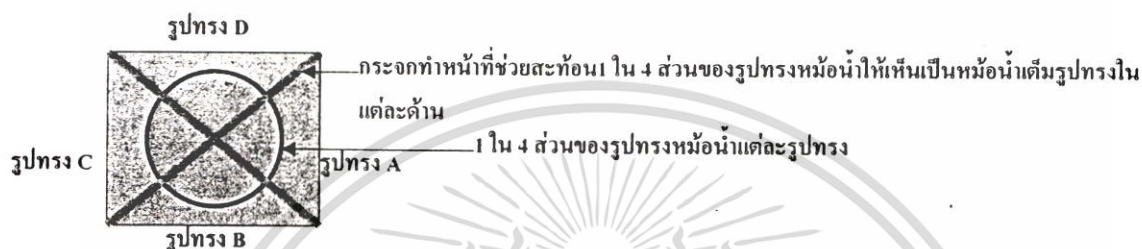
5.1.3 ผลสรุปจากการออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟโดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

แนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบ รูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟจะต้องสามารถสื่อให้ผู้ที่ซื้อกลับไปแล้วหวนกลับนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ด, นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ด และสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญเมื่อครั้งที่ได้มาท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน โดยแนวทางการพัฒนารูปแบบใหม่ควรจะนำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดดั้งเดิมที่เรียกว่า “หม้อน้ำลายวิจิตร” มาเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผา ประเภทโคมไฟโดยมีลักษณะของรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะที่มีรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านดั้งเดิม(หม้อน้ำลายวิจิตร)ของชาวมอญเกาะเกร็ดแฝงอยู่ รวมถึงผลิตภัณฑ์โคมไฟจะต้องคงรายละเอียดของลวดลาย ลักษณะเฉพาะของกรรมวิธีที่ตกแต่งแบบเดิมอยู่ และคงลักษณะการให้แสงสว่างที่แสงสามารถลอดผ่านออกมากระทบกับสภาพแวดล้อมได้ แต่จะต้องแก้ไขในเรื่องของขนาด น้ำหนัก ของรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความเหมาะสมสะดวกในการนำพากลับไป และรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่จะต้องมีความเสี่ยงน้อยต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป คือรูปแบบควรจะต้องประกอบ หรือพับเก็บเพื่อลดขนาดให้เล็กลงเมื่อนำพากลับไปได้ ใช้วัสดุอื่น เช่นกระดาษ พลาสติก ที่มีน้ำหนักเบาาร่วมเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของน้ำหนัก และโครงสร้างควรมีส่วนที่สามารถปกป้องรายละเอียดต่างๆได้

จากผลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ และผลการศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลป์หัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลป์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ผู้

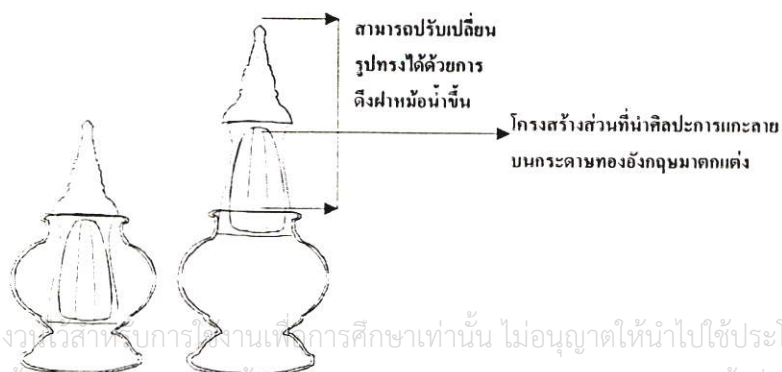
วิจัยได้สรุปสู่แนวทางของรูปแบบสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ ได้ 3 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่นำเอารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา “หม้อน้ำลายวิจิตร” ของชาวมอญเกาะเกร็ดดั้งเดิมทั้ง 4 รูปทรง คือทรงพีกทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงคุ่ม, และทรงโกศ มาไว้เข้าด้วยกันในรูปทรงของหม้อหนึ่งใบ หมายถึงจะใช้ 1 ใน 4 ส่วนของแต่ละรูปทรงมาประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้เทคนิคการสะท้อนกลับของกระจกทำให้เกิดความแปลกใหม่ในการมองเห็นเป็นหม้อน้ำ 4 ใบ ได้เพื่อช่วยแก้ปัญหาในด้านการสูญหายและทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องของรูปทรง ดังนี้

และนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษมาตกแต่งโคมไฟในลักษณะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ให้ส่วนของการสอดสีโปร่งแสงเพื่อให้แสงลอดผ่านออกมากระทบสภาพแวดล้อมส่งเสริมให้เครื่องปั้นดินเผาโดดเด่น และดูมีราคาสูง โดยในการตกแต่งศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษนั้นสามารถทำให้เป็น 2 มิติ หรือ 3 มิติ แบบนูนต่ำก็ได้ ทำให้น่าหนัก และรูปแบบโดยรวมเกิดความเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายในการนำพากลับไปลดน้อยลง และเนื่องจากโคมไฟไม่สามารถกำหนดให้มีขนาดตายตัวที่เล็กกว่าหลอดไฟที่ใช้กับไฟบ้านได้ อีกทั้งการใช้หน่วยไฟฟ้าที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้นในแนวทางนี้ขนาดของรูปแบบจะมีความสะดวกในการนำพากลับไปได้ด้วยการลด หรือยึดออกของฐาน และสามารถถอดเพื่อเปลี่ยนหลอดไฟที่มีขนาดแตกต่างกันได้ดังภาพที่ 4.31

แนวทางที่ 2 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ยังคงรูปแบบโดยรวมรูปแบบเดิมอยู่แต่สามารถปรับเปลี่ยนรูปทรงให้เกิดเป็นรูปทรงที่แตกต่างออกไปได้ โดยจะนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษมาตกแต่งให้เป็นส่วนที่ปรับเปลี่ยนทำให้เกิดรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยการตกแต่งนั้นจะมีโครงสร้างเป็นส่วนหนึ่งของหม้อน้ำดินเผา และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาดทองอังกฤษโปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับสภาพแวดล้อม ทำให้สามารถปรับลดขนาดให้เล็กลงเมื่อนำพากลับไป และน้ำหนักของโคมไฟลดลงสามารถนำพากลับไปได้สะดวกขึ้น ดังภาพที่ 4.32

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการเรียนการสอนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางที่ 3 เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ประยุกต์รูปแบบร่วมกับศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษให้เกิดเป็นรูปแบบโคมไฟที่ต่างไปจากเดิมสามารถปรับใช้งานได้หลายแบบ คือใช้เป็นโคมไฟตั้งโต๊ะ โดยมีขาตั้งสามเหลี่ยมช่วยในการตั้งโชว์คล้ายกับงานโชว์ และใช้เป็นโคมไฟติดผนังได้ และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาษทองอังกฤษจะทำให้โปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับสภาพแวดล้อม ในการนำกระดาษทองอังกฤษมาตกแต่งนั้นสามารถทำให้เป็น 2 หรือ 3 มิติ หรือมีโครงสร้างที่ลอยตัวก็ได้ดังภาพที่ 4.33

และจากผลการวิเคราะห์แนวทางของรูปแบบทั้ง 3 แนวทางที่ 1 จากตัวอย่างรูปแบบ A เป็นแนวทางเดียวที่สามารถตอบสนอง ประเด็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบมากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบจากแนวทางที่ 1. ให้เหมาะสมกับการผลิต โดยให้ช่างผู้ผลิตที่ดำรงวิชาชีพทำผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ที่ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ที่มีความเชี่ยวชาญคือ มีประสบการณ์ในการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ปี สามารถทำตามแบบ และกรรมวิธีพื้นฐาน คือ สลักลาย กดลาย ดุลลาย และปั้นแปะลายได้ รวมถึงสามารถออกแบบและคัดแปลงสร้างสรรค์งานเครื่องปั้นดินเผาที่มีรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมได้ เป็นผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำในการออกแบบว่าสามารถผลิตได้หรือไม่ และเป็นผู้ผลิตต้นแบบจากรูปแบบที่พัฒนาตามแนวทางที่ 1 โดยมีตัวอย่างรูปแบบตามแนวทางที่ 1 ที่ได้ผลิตต้นแบบจริง ดังภาพที่ 4.34 และ 4.35 ตามลำดับ

5.1.4 ผลสรุปจากการประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

ผลการวิจัยสรุปว่า รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ ที่ออกแบบตามแนวทางการพัฒนารูปแบบที่ 1 โดยรวมสามารถส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ตรงตามความต้องการ แตกต่างกับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟรูปแบบเดิมที่มีขายในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ.05 และช่างผู้ผลิตสามารถนำตัวอย่างรูปแบบที่ได้จากแนวทางการพัฒนา (ดูตัวอย่างรูปแบบ และกรรมวิธีการผลิตตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย ในภาคผนวก ข) หรือนำแนวทางการพัฒนาไปใช้ประโยชน์ในการสร้างสรรค์รูปแบบได้

5.2 อภิปรายผล

จากผลสรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษนั้น สามารถนำไปประยุกต์ หรือนำไปพัฒนาตกแต่งร่วมกับศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านประเภทอื่นๆ นอกเหนือจากนั้น เอกสารที่ส่งให้กรมศิลปากรเพื่อขอรับการพิจารณาเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นเอกสารศิลปกรรมพื้นบ้านนั้น เนื่องจากผู้เขียนยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการค้า ไม่ว่าจะเป็นใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญเกาะเกร็ด ให้มีรูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกได้

โดยผลแนวทางของรูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปประยุกต์หรือนำไปตกแต่งจากการวิจัยนั้น โดยรวมสามารถส่งเสริมปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้ตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยว กล่าวคือ

ในด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านนั้น รูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก ที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปประยุกต์หรือนำไปตกแต่ง สามารถสื่อให้ผู้ที่ซื้อกลับไปแล้วหวนกลับนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ด, นึกถึงสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเกร็ด และสื่อให้รับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญเมื่อครั้งที่ได้มาท่องเที่ยวได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลจากการนำเอารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ดทั้ง 4 รูปทรงมารวมกันให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟ 1 ชิ้น

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้ารูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก ที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปประยุกต์หรือนำไปตกแต่ง มีราคาขายอันเป็นที่พึงพอใจในการตัดสินใจซื้อของนักท่องเที่ยว เหมาะสมกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ อาจเนื่องมาจากลักษณะเฉพาะของศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษที่มีสีทอง และเมื่อแกะลวดลาย คุลลลาย และติดแวแล้วทำให้ชิ้นงานดูคล้ายกับแผ่นโลหะสีทองฉลุลาย ซึ่งส่งเสริมให้ผลิตภัณฑ์โคมไฟมีคุณค่าและมีราคาสูงกว่าราคาขายจริง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว รูปแบบของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก ที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปประยุกต์หรือนำไปตกแต่งนั้น มี ขนาด น้ำหนัก ของรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมสะดวกในการนำพากลับไป และรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์ จะต้องมีความเสี่ยงน้อยต่อการเกิดความเสียหายเมื่อนำพากลับไป เป็นเพราะรูปแบบถึงจะมีขนาดใหญ่แต่สามารถถอดประกอบ พับเก็บเพื่อลดขนาดให้เล็กลงเพื่อการนำพากลับไปได้ และโครงสร้างโดยรวมสามารถปกป้องรายละเอียดต่างๆของผลิตภัณฑ์ไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือเกิดความเสียหายได้น้อยที่สุด เพราะวัสดุที่ใช้ทำโครงสร้างเป็นกระดาด และเมื่อนำพากลับไปตัวโครงสร้างกระดาดก็จะทำหน้าที่คล้ายกับบรรจุภัณฑ์ปกป้องส่วนที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาได้ในระดับหนึ่งด้วยลักษณะของการเก็บแบบถือคิ้วเครื่องปั้นดินเผาไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้ และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

ในการตกแต่งส่วนโครงสร้างที่ทำหน้าที่เป็นบรรจุภัณฑ์ของโคมไฟตามตัวอย่างรูปแบบในภาคผนวก ข จะเป็นชิ้นส่วน B อาจจะใช้วัสดุอื่นๆแทนกระดาษทองอังกฤษในการผลิตที่มีความคงทนได้ เช่น พลาสติก ผ้า ไม้ เป็นต้น แต่คงลักษณะเฉพาะของศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษไว้ คือ คงลวดลายแบบมอญ และวิธีการผลิตด้วยการแกะลายหรือดอกลายส่วนที่ไม่ใช่ให้ขาด การดูแลรักษาให้ดูใหม่มาด้วยจุดไข่วปลา การสอดสี และการติดแวว

ช่างผู้ผลิตสามารถกำหนดขนาดของผลิตภัณฑ์ตามตัวอย่างรูปแบบจากแนวทางที่วิจัยให้มีรูปแบบที่เล็ก หรือใหญ่ได้โดยกำหนดจากหลอดไฟที่ใช้เป็นหลัก และหากตัวผลิตภัณฑ์มีขนาดที่ใหญ่เกินกว่าที่จะสะดวกในการนำพากลับไป ช่างผู้ผลิตสามารถลดขนาดให้เล็กลงด้วยการพับเก็บ หรือถอดประกอบชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์

อาจพัฒนาแสงที่ส่องออกมาจากจุดกำเนิด และตกกระทบกับสภาพแวดล้อมให้สามารถเคลื่อนไหวหมุนไปรอบๆทำให้เกิดความน่าสนใจมากขึ้นกว่าเดิมได้ แต่ยังคงลักษณะของการให้แสงส่องผ่านลวดลายที่แกะทะลุบนตัวผลิตภัณฑ์ออกมาตกกระทบกับสภาพแวดล้อมแบบเดิมอยู่

รูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางทางที่ได้จากการวิจัย อาจพัฒนาผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละชิ้นที่มีรูปแบบเหมือนกัน ให้มีลวดลายของเครื่องปั้นดินเผาหม้อน้ำลายวิจิตรเหมือนกันเป็นชุด คือในหนึ่งผลิตภัณฑ์โคมไฟจะมีหม้อน้ำที่แตกต่างกัน 4 รูปทรง คือทรงฟักทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงตุ่ม, และทรงโกศตามรูปทรงดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ด เพื่อให้เกิดความแตกต่างในการเลือก และตัดสินใจซื้อมากขึ้น เนื่องจากรูปแบบที่เหมือนกัน หากมีการตกแต่งลวดลายที่แตกต่างกัน ก็จะสามารถทำให้เกิดความรู้สึกที่แตกต่างกันในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละใบได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องมาจากการที่สภาพสังคม และเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีผลทำให้การสืบทอดงานศิลปหัตถกรรมดั้งเดิมต่างๆของชาวมอญเปลี่ยนแปลง และอาจถึงขั้นทำให้งานศิลปหัตถกรรมเหล่านั้นเกิดการสูญหายตามไปด้วยนั้น

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ผู้ทำวิจัยอาจจะศึกษาหาแนวทางในการนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษไปประยุกต์ และพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกประเภทอื่นๆ หรือหาแนวทางในการนำรูปทรงของงานศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญ คือ โลงเหมมมอญ ปราสาทปรองศพ พระสงค์ และธงตะขาบ มาพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก คล้ายกับการที่นำบ้านทรงไทยมาทำเป็นสินค้าของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยวซื้อกลับไปเมื่อมาเที่ยวประเทศไทย โดยไม่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรซื้อ เพราะหน้าที่การใช้งานจริงของงานศิลปกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะเนื่องจากงานศิลปกรรมเหล่านี้ เป็นศิลปกรรมที่ต้องนำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปใช้ตกแต่ง ซึ่งจะส่งผลให้ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษดำรงอยู่สืบไป และส่งเสริมให้ศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาของชาวมอญให้เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวมากขึ้นในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- คณะช่าง. 2538. ภาพลายไทยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : คอมม่า ดีไซน์ แอนด์ พรินต์.
- จรูญ โกมุทร์ตันานนท์. 2539. สารานุกรมเครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพฯ : เลิฟ แอนด์ เฟลส.
- จิรพันธ์ สมประสงค์. 2535. เทคนิคการสร้างสรรค์ศิลปะเครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพฯ : โอเอส พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- ชนิดา ตั้งถาวรศิริกุล. 2538. สวดลายผ้า : สื่อสัญลักษณ์ของลาวเวียง (จันท). วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยา และมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขี้เหล็ก สาขามนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาติวัฒน์ งามนิยม. พิธีเผาศพพระสงฆ์มอญและการทำปราสาท 5 ยอด พระราชทานเพลิงศพอดีตเจ้าอาวาสวัดปรมัยยิกาวาส. (อัครสำเนา)
- ชูศักดิ์ เพรสคอตท์ และคณะ. 2533. การพัฒนางานหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อการสร้างงานและรายได้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- คารนี เหล่าสุนทร. 2529. การศึกษาเพื่อประยุกต์ผลิตภัณฑ์จักสานไม้ อำเภอพนัสนิคม จ.ชลบุรี มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- นิสาพร วัฒนศัพท์. 2542. วัตถุประสงค์การดำเนินงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นवलลอ ทินานนท์. 2543. “การเปลี่ยนแปลงและสถานภาพของศิลปะพื้นบ้านไทย”. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 8 (1) มกราคม – มิถุนายน.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. 2524. ศิลปะพื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์.
- ปราณี วงศ์เทศ. 2525. พื้นบ้านพื้นเมือง. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา.
- มารุต อัมรานนท์. 2533. ศิลปะพื้นบ้าน. ชลบุรี : ภาควิชาศิลปะ และวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- “ ———— “. 2543. “แนวทางในการศึกษาศิลปะพื้นบ้าน”. วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 1 (2) มกราคม – มิถุนายน .
- “ ———— “. 2544. “การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะพื้นบ้าน”. วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 2 (2) มกราคม – มิถุนายน .
- ไมตรี เกตุขาว. 2542. “การศึกษาสวดลายผ้าตีนจกในภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย” วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 1 (1) กรกฎาคม – ธันวาคม.
- วรรณรัตน์ อินทร์อ่ำตั้งเจริญ. 2532. “ศิลปะพื้นบ้าน”. วารสารโลกศิลปะฉบับทอสนะ. ปีที่ 1(1): มกราคม- เมษายน.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วรรณิ วิบูลย์สวัสดิ์. 2531. พื้นถิ่นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
- วิฒนะ จุฑะวิภาต. 2517. หัตถกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : การศาสนา
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2532. ศิลปหัตถกรรมไทย : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ปีศิลปหัตถกรรมไทย พ.ศ. 2531 – 2531.
- “_____”. 2535. ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรู๊ป.
- “_____”. 2540.” เครื่องปั้นดินเผาอมฤ ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา”. อนุสาร อสท. ปีที่ 38 (4) พ.ย. หน้า 84 – 86.
- “_____”. 2540. มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.
- วิมลศรี ลิ้มธนากุล. 2535. เครื่องปั้นดินเผาสกุลช่างอมฤเกาะเกร็ด. วารสารเมืองโบราณ ปีที่ 18 (3) : หน้า 30 – 43.
- “_____”. 2537. เครื่องปั้นดินเผาฝีมืออมฤแท้. วารสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 7 (97) (15 มิ.ย.37) ; หน้า 14 – 18.
- วิรัตน์ พงษ์ทอง. 2538. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการค้าอยู่และ การเสื่อมสลายของศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ไทย. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สกนธ์ ภู่งามดี. 2543. “ศิลปกรรมเพื่อพุทธศาสนาในเกาะเกร็ด. วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 1 (2) มกราคม – มิถุนายน.
- เสฐียร โกเศศ (นามแฝง). 2515. เรื่องของวัฒนธรรม. นครหลวง : บรรณาการ.
- สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. 2534. การเปลี่ยนแปลงของการผลิตผ้าพื้นเมืองชุมชนบ้านหาดเสี้ยว อำเภอสรี สักนาลัย จังหวัดสุโขทัย, วิทยานิพนธ์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุฒิ สาขามนุษย วิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภรณ์ โอเจริญ. 2519. ชาวมอญในประเทศไทย : วิเคราะห์ฐานะและบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่สมัย อยุธยาตอนกลางถึงสมัยรัตน โกสินทร์ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารี สุทธิพันธุ์. 2528. ศิลปนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กระดาศา.
- เอ็ด ภิรมย์. 2542. เกาะเกร็ด. เอ็น : พี สกรีนพริ้นติ้ง จำกัด : กรุงเทพฯ.
- เอี่ยมพร จิรกาลวิศัลย์. 2531. “ปีศิลปหัตถกรรมไทย 2531 – 2532”. อนุสาร อ.ส.ท. ปีที่ 29 (1) สิงหาคม. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- Thelma R. Newman. 1977. Contemporary Southeast Asian Arts and Crafts. New York : Crown Publishers, Inc.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 1)

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟในปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรม การแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ
3. ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
4. ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด โคมไฟก่อนปรับปรุงรูปแบบ

แบบสอบถามที่ท่านตอบมาผู้วิจัยถือว่าเป็นความลับจะไม่กระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงาน หรืออย่างอื่นต่อตัวท่านแต่ประการใด

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสายสมร ศรีสวัสดิ์)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 1)

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติม
ข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี
 21 – 30 ปี
 31 – 40 ปี
 41 ปีขึ้นไป

3. ท่านเดินทางมาเกาะเกร็ดโดยพาหนะชนิดใด

- รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 เรือโดยสารประจำทาง
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก

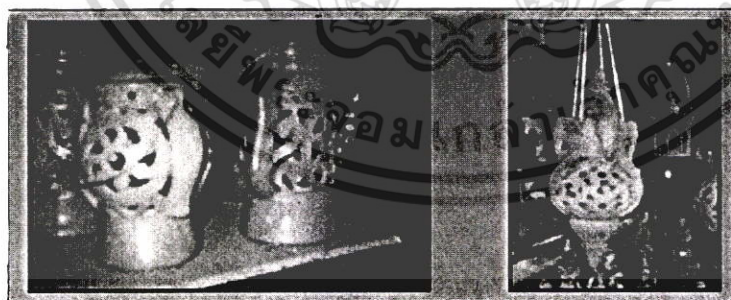
เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภท โคมไฟ

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

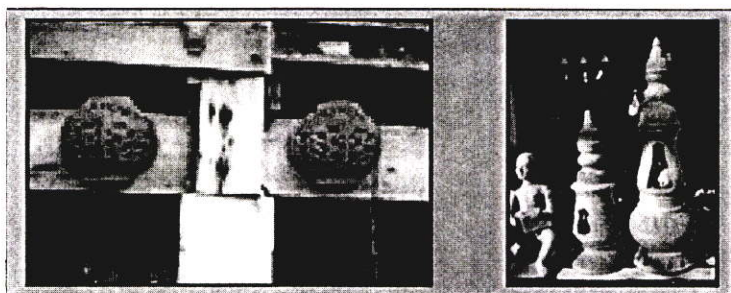
ภาพต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 1.1 – 1.3 เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก ประเภท โคมไฟเครื่องปั้นดินเผาที่มีขายในเกาะเกร็ดในปัจจุบัน แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ โคมไฟตั้งโต๊ะ โคมไฟแบบแขวน โคมไฟติดผนัง และโคมไฟสนาม

โคมไฟตั้งโต๊ะ

โคมไฟแบบแขวน

โคมไฟติดผนัง
และโคมไฟสนาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ การค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

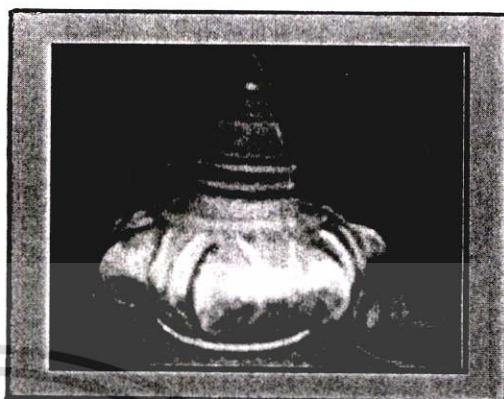
ข้อ ที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.1	จากภาพผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายบนเกาะเกร็ด ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอมญเกาะเกร็ดได้ในระดับใด					
1.2	จากภาพผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายบนเกาะเกร็ด ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงสถานที่เกาะเกร็ดได้ในระดับใด					
1.3	จากภาพผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ขายบนเกาะเกร็ด ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้วรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านรับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวอมญได้ในระดับใด					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 1.4 เป็นรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา “หม้อน้ำลายวิจิตร” ดั้งเดิมของชาวมอญเกาะเกร็ด มีทั้งหมด 4 รูปทรง อันได้แก่ ทรงฟักทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงค่อม, และทรงโกศ

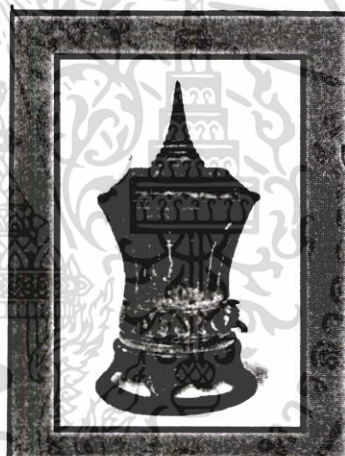
A หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงฟักทอง”

B หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงมะเฟือง”

C หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงค่อม”

D หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงโกศ”

1.4 จากภาพท่านรู้จักหรือเคยเห็นรูปทรงของเครื่องปั้นดินเผาดั้งเดิม (หม้อน้ำลายวิจิตร) ของชาวมอญเกาะเกร็ดทั้ง 4 รูปทรงนี้หรือไม่

รู้จัก

ไม่รู้จัก

และรูปทรงไหนบ้างที่ท่านรู้จักหรือเคยเห็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

รูปทรง A

รูปทรง C

รูปทรง B

รูปทรง D

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

ภาพต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 2.1 – 2.3 เป็นราคาขายผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผา โคมไฟที่มีขายบนเกาะเกร็ด โดยจะมีราคาขายแตกต่างกัน ตามความละเอียดของชิ้นงาน ความประณีตของฝีมือ และขนาดของชิ้นงาน

2.1 ราคาขายต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ ท่านมีความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อในระดับใด

☐ ตัดสินใจซื้อมากที่สุด	☐ ตัดสินใจซื้อน้อย
☐ ตัดสินใจซื้อมาก	☐ ตัดสินใจซื้อน้อยที่สุด
☐ ตัดสินใจซื้อปานกลาง	

2.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่มีขายในปัจจุบัน หากไม่คำนึงถึงราคาขายท่านมีความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อในระดับใด

☐ พึงพอใจที่จะซื้อมากที่สุด	☐ พึงพอใจที่จะซื้อน้อย
☐ พึงพอใจที่จะซื้อมาก	☐ พึงพอใจที่จะซื้อน้อยที่สุด
☐ พึงพอใจที่จะซื้อปานกลาง	

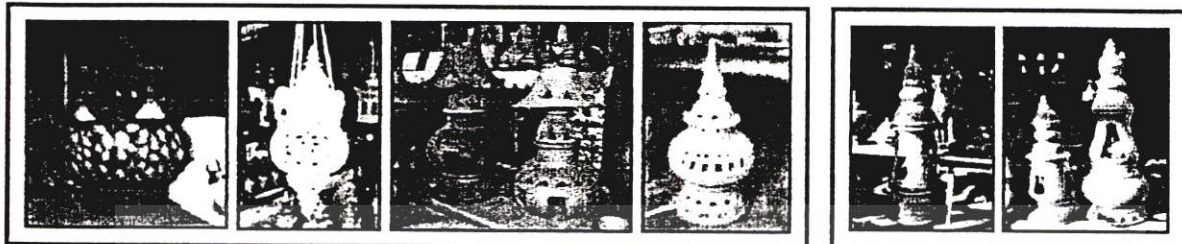
2.3 ท่านมีความพึงพอใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบที่ท่านเห็นวางขายในปัจจุบันในช่วงราคาเท่าใดโดยไม่คำนึงถึงกลุ่มราคาขายข้างต้น

☐ ต่ำกว่า 200 บาท	☐ 200 – 400 บาท
☐ 400 – 600 บาท	☐ 600 บาทขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูตนักท่องเที่ยว

ภาพต่อไปนี้ใช้ตอบคำถามข้อ 3.1 – 3.5 เป็นตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ที่จะช่วยย้ำความทรงจำในประเด็นต่างๆในคำถามต่อไปนี้

โคมไฟที่ขายในเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะ, โคมไฟแบบแขวน และโคมไฟติดผนัง

จะมี : ขนาด กว้าง x ยาว x สูง ประมาณ 30 – 40 ซม.

: น้ำหนัก ประมาณ 1 – 2 กก.

โคมไฟสนามจะมี

: ขนาด กว้าง x ยาว x สูง ประมาณ 30 – 80 ซม.

: น้ำหนัก ประมาณไม่ต่ำกว่า 2 กก.

3.1 รูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นวางขายในเกาะเกร็ด แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ดในระดับใด

☐ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นมากที่สุด	☐ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นน้อย
☐ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นมาก	☐ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นน้อยที่สุด
☐ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นปานกลาง	

3.2 ท่านคิดว่า ขนาด ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นวางขายในเกาะเกร็ด มีความสะดวกในการนำพากลับไปในระดับใด

☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้มากที่สุด	☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้น้อย
☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้มาก	☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้น้อยที่สุด
☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้ปานกลาง	

3.3 ท่านคิดว่า น้ำหนัก ของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นวางขายในเกาะเกร็ด มีความสะดวกในการนำพากลับไปในระดับใด

☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้มากที่สุด	☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้น้อย
☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้มาก	☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้น้อยที่สุด
☐ มีความสะดวกนำพากลับไปได้ปานกลาง	

3.4 ท่านคิดว่ารูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นวางขายในเกาะเกร็ด จะเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อท่านนำพากลับไปในระดับใด

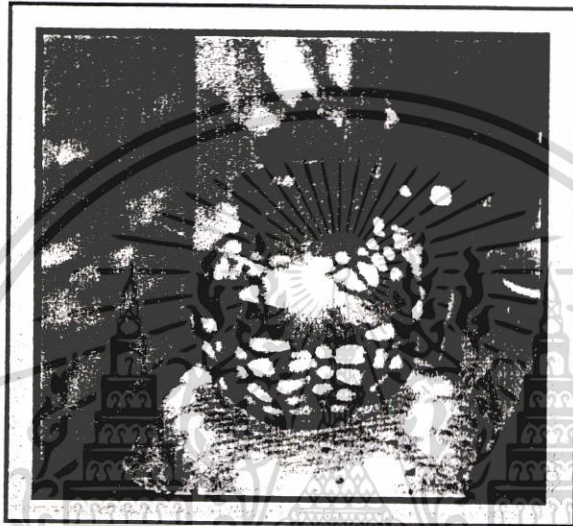
☐ เกิดความเสียหายได้มากที่สุด	☐ เกิดความเสียหายได้น้อย
☐ เกิดความเสียหายได้มาก	☐ เกิดความเสียหายได้น้อยที่สุด
☐ เกิดความเสียหายได้ปานกลาง	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 ท่านมีความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นวางขาย
ในเกาะเกร็ด ในระดับใด

☐ พึงพอใจมากที่สุด	☐ พึงพอใจน้อย
☐ พึงพอใจมาก	☐ พึงพอใจน้อยที่สุด
☐ พึงพอใจปานกลาง	

3.6 ท่านมีความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ท่านเห็นในระดับใด

การให้แสงของสินค้าที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาโคมไฟเกาะเกร็ด จะมีลักษณะเป็น
แสงที่ส่องออกมาผ่านร่องลายเป็นเงาดกกระทบกับสภาพแวดล้อมดังกล่าว

☐ พึงพอใจมากที่สุด	☐ พึงพอใจน้อย
☐ พึงพอใจมาก	☐ พึงพอใจน้อยที่สุด
☐ พึงพอใจปานกลาง	

3.7 ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่มีขายมี 4 ชนิด
ท่านชอบลักษณะของโคมไฟชนิดใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- โคมไฟสนาม
- โคมไฟตั้งโต๊ะ
- โคมไฟติดผนัง
- โคมไฟแบบแขวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tourist's attitudes of original artifact handicraft souvenir questionnaire.

For searching I project of

THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE ON KOH KRED HANDICRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

Introduction:

This research is purported to study tourists' demand on Koh Kred handicraft lampshade earthenware souvenir products, the artistic uniqueness of the local handicrafts, the application of English-paper craving technique on the local handicraft and earthenware products in order to improve Koh Kred lampshade product designs, to serve the need of the tourist target group better with English-paper craving technique applied on the local lampshade designs, to get customer feedbacks and to map out conceptual guidelines for the local manufacturers.

The questionnaire is in 2 parts:

Part 1: General information of the informant

Part 2: Opinions on Koh Kred handicraft earthenware lampshade souvenir designs under this research and development period.

Your information given through to this questionnaire is to be held confidential, in case you may feel doubt that it might be negatively affecting your professional or personal status. So, please feel free to say what you really think. Your answers are great for further use under the above-mentioned purposes.

Miss Saisamorn Srisawat

The Division of Industrial Design Technology

Faculty of Industrial Education

King Mongkut's Institute of Technology Latkrabang

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tourist's attitudes of original artifact handicraft souvenir questionnaire.

For researching I project of

**“The application of English paper carving technique on Koh Kred
handicraft : A case study on lampshade artifact.”**

Part 1 : General information of the informant

Instruction: Please mark in front of any choices agreeable to you, or fill the given blanks.

1. Gender

- male
 female

2. Age

- Under 20 years old
 21 – 30 years old
 31 - 40 years old
 Over 41 years old

3. How did you get here?

- By personal car then crossed the river by public boat.
 By public bus then crossed the river by public boat.
 By public boat.
 Other, please identify.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Part 2 : Opinions on Koh Kred handicraft earthenware lampshade souvenir designs under this research and development period.

Instruction: Please take a look at the following pictures and mark on any given choices Reflecting your opinions.

Factors influencing value of handicraft

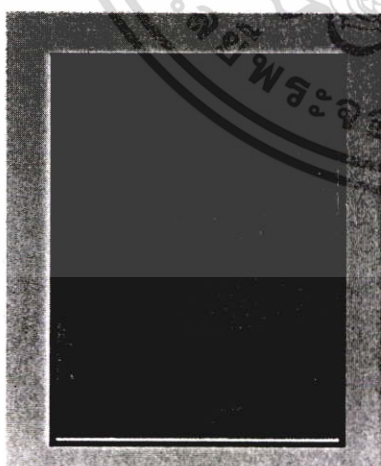
Please use the following pictures to answer the question no. 1.4 These are pictures of the original หม้อน้ำลายวิจิตร earthenware of Morn People, Koh Kred. There are four shapes: ทรงฟักทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงตุ่ม, and ทรงโกศ

A หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงฟักทอง”

B หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงมะเฟือง”

C หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงตุ่ม”

D หม้อน้ำลายวิจิตร “ทรงโกศ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. (1.4) From the above pictures, have you ever seen these earthenware (หม้อน้ำลายวิจิตร) of Morn people, Koh Kred before?

Yes No

And which shapes have you seen?

- Shape A
 Shape B
 Shape C
 Shape D

Commercial Factor

The following picture is used to answer question no. 2.1-2.3 It shows the price, classified by the detail and the size of the earthenware lampshades sold on Koh Kred.

Less than 400 Baht

400-1,000 Baht

1,000 Baht up

2. (2.1) What's your idea price given for Lampshades, in the market ?
- extremely reasonable unreasonable
 very reasonable completely unreasonable
 just ok
3. (2.2) Regardless of the selling price, what's your level of "satisfactory decision to buy" the souvenir of here?
- extremely reasonable unreasonable
 very reasonable completely unreasonable
 just ok

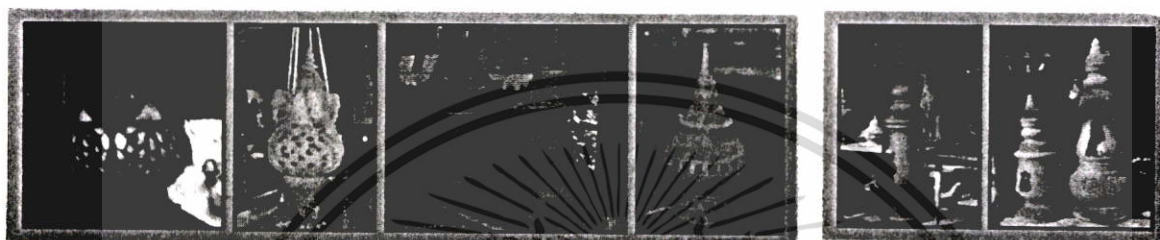
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. (2.3) How much would you afford to buy lampshades, just weigh against your own satisfaction ?

- Less than 100 bath 250 – 400 bath
 100 – 250 bath More than 400 bath

Tourist Attraction Factor

The following picture is used to answer question no. 3.1-3.5. It shows the example style of the Koh Kred lampshade souvenir to remind you in each issue in the following questions.

Lampshade sold on Koh Kred: Table Lampshade, Hanging Lampshade, and Wall lampshade.

: Width x Height approximately 30 – 40 Cm.

: Weight approximately 1 – 2 kg.

Yard Lampshade

: Width x Height approximately 30 – 80 cm.

: Weight approximately 2 kg.

5. (3.1) How do these lamps express the characteristics of this place (Koh Kred) ?

- extremely expressive unexpressive
 very expressive completely unexpressive
 normally expressive

6. (3.2) How portable are these lamps for you to bring back home?

- very high low
 high very low
 intermediate

7. (3.3) How portable in terms of weight are these lamps?

- very high low
 high very low
 intermediate

8. (3.4) How are you durability of these lamps?

- Extremely expressive Little
 Expressive Very little

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. (3.4) How are you durability of these lamps?

☐ Extremely expressive	☐ Little
☐ Expressive	☐ Very little
☐ Average	

9. (3.5) How are you satisfied in the beauty of these lamps?

☐ Extremely satisfied	☐ Little
☐ Very satisfied	☐ Very little
☐ Satisfied	

10. (3.6) How are you satisfied in the illumination of these lamps?

The light coming out from the lampshade is from the carving and it impacts the surroundings, like in the picture.

☐ Extremely satisfied	☐ Little
☐ Very satisfied	☐ Very little
☐ Satisfied	

11. (3.8) Refer to pictures in following page, there are four type of lamp sold in Koh Kred, which type do you like? (you can answer more than one type)

- Out door lamp
- Table lamp
- Wall mounted lamp
- Hanging lamp

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 2)

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปหัตถกรรม การแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ
3. ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
4. ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นขณะปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก
เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ

แบบสอบถามที่ท่านตอบมาผู้วิจัยถือว่าเป็นความลับจะไม่กระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงาน หรืออย่างอื่นต่อตัวท่านแต่ประการใด

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสายสมร ศรีสวัสดิ์)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวยุคใหม่
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 2)

เรื่อง

แนวทางการประยุกต์ศิลปกรรมและลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติม
ข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี
 21 – 30 ปี
 31 – 40 ปี
 41 ปีขึ้นไป

3. ท่านเดินทางมาเกาะเกร็ดโดยพาหนะชนิดใด

- รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 เรือโดยสารประจำทาง
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นขณะปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟ

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพ และอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

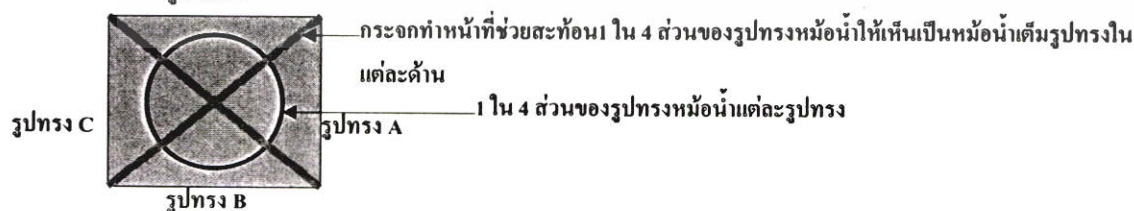
ภาพต่อไปนี้เป็นแนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะ โดยพัฒนารูปแบบและนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์ตกแต่งลงบนรูปแบบโคมไฟนั้นๆ 3 แนวทาง ดังนี้

รูปแบบโคมไฟ แนวทาง

(A)

แนวคิดของรูปแบบโคมไฟแนวทาง A : เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่นำเอารูปทรงของเครื่องปั้นดินเผา “หม้อน้ำลายวิจิตร” ของชาวมอญเกาะเกร็ดดั้งเดิมทั้ง 4 รูปทรง คือทรงฟักทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงตุ่ม, และทรงโกศ มาไว้เข้าด้วยกันในรูปทรงของหม้อหนึ่งใบ โดยจะใช้เทคนิคการสะท้อนกลับของกระจกมาทำให้เกิดความแปลกใหม่ในการมองเห็นเป็นหม้อน้ำ 4 ใบ ได้ ดังนี้

และนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาตกแต่งโคมไฟในลักษณะเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ให้ส่วนของการสอดสี โปรงแสงเพื่อให้แสงลอดผ่านออกมากระทบสภาพแวดล้อมส่งเสริมให้เครื่องปั้นดินเผาโดดเด่น และดูมีราคาสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบโคมไฟ แนวทาง B

แนวคิดของรูปแบบโคมไฟแนวทาง B : เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ยังคงรูปแบบ โดยรวมรูปแบบเดิมอยู่ แต่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เกิดเป็นรูปทรงที่แตกต่างออกไปได้ โดยจะนำเอาศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาตกแต่งให้เป็นส่วนที่ปรับเปลี่ยนทำให้เกิดรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยมีโครงสร้างเป็นส่วนหนึ่งของหม้อน้ำดินเผา และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาษทองอังกฤษโปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับสภาพแวดล้อม

รูปแบบโคมไฟ แนวทาง C

แนวคิดของรูปแบบโคมไฟแนวทาง C : เป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟที่ประยุกต์รูปแบบร่วมกับศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษให้เกิดเป็นรูปแบบโคมไฟที่ต่างไปจากเดิมสามารถปรับใช้งานได้หลายแบบ คือใช้เป็นโคมไฟตั้งโต๊ะ โดยมีขาตั้งสามเหลี่ยมช่วยในการตั้งโชว์คล้ายกับงานโชว์ และใช้เป็นโคมไฟติดผนังได้ และให้ส่วนที่ต้องสอดสีของกระดาษทองอังกฤษโปร่งแสง เพื่อให้แสงไฟลอดผ่านไปกระทบกับสภาพแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะทัศนกรรมพื้นบ้าน

- 1.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C แต่ละรูปแบบ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ดได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	นึกถึงมากที่สุด	นึกถึงมาก	นึกถึงปานกลาง	นึกถึงน้อย	นึกถึงน้อยที่สุด
A					
B					
C					

- 1.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C แต่ละรูปแบบ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงสถานที่เกาะเกร็ดได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	นึกถึงมากที่สุด	นึกถึงมาก	นึกถึงปานกลาง	นึกถึงน้อย	นึกถึงน้อยที่สุด
A					
B					
C					

- 1.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C แต่ละรูปแบบ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้ว รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านรับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	รับรู้มากที่สุด	รับรู้มาก	รับรู้ปานกลาง	รับรู้น้อย	รับรู้น้อยที่สุด
A					
B					
C					

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

- 2.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าแต่ละรูปแบบ น่าจะมีราคาขายตามท้องตลาดในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	ราคาสูงมาก	ราคาสูง	ราคาปานกลาง	ราคาต่ำ	ราคาต่ำมาก
A					
B					
C					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าท่านมีความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบในระดับใด โดยไม่คำนึงถึงราคาขาย

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ				
	ตัดสินใจซื้อมากที่สุด	ตัดสินใจซื้อ มาก	ตัดสินใจซื้อ ปานกลาง	ตัดสินใจซื้อ น้อย	ตัดสินใจซื้อ น้อยที่สุด
A					
B					
C					

- 2.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าท่านมีความพึงพอใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบในช่วงราคาเท่าใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น			
	ต่ำกว่า 100 บาท	100 – 250 บาท	250 – 400 บาท	400 บาทขึ้นไป
A				
B				
C				

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูดนักท่องเที่ยว

- 3.1 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่ารูปทรงและรายละเอียดต่างๆที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบ แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะ เกเร็ดในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ มากที่สุด	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ มาก	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ ปานกลาง	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ น้อย	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ น้อยที่สุด
A					
B					
C					

- 3.2 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าควรมี ขนาดใหญ่ที่สุด อยู่ในช่วงใดที่ท่านจะสามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ

- กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 10 ซม.
 กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 11 – 20 ซม.
 กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 21 – 30 ซม.
 กว้าง x ยาว x สูงแล้วไม่เกิน 31 – 40 ซม.

3.3 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าควรมีน้ำหนักมากที่สุด อยู่ในช่วงใดที่ท่านจะสามารถนำพากลับไปได้สะดวกเมื่อตัดสินใจซื้อ

- ไม่เกิน 0.5 กก.
 0.6 – 1.0 กก.
 1.1 – 1.5 กก.
 1.6 – 2.0 กก.

3.4 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่ารูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบ จะเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อท่านนำพากลับไปในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	เกิดความเสียหายมากที่สุด	เกิดความเสียหายมาก	เกิดความเสียหายปานกลาง	เกิดความเสียหายน้อย	เกิดความเสียหายน้อยที่สุด
A					
B					
C					

3.5 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่าท่านมีความพึงพอใจความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละแบบที่ท่านเห็นในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
A					
B					
C					

3.6 รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟจากภาพ 3 แนวทาง A, B และ C ท่านคิดว่า ท่านมีความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟ แต่ละรูปแบบในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
A					
B					
C					

2nd Random Sampling on Tourists' Opinions
Towards the Improvement of Hand-made Souvenir Product Designs,
Part of a Research on
THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE
ON KOH KRED HANDICRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

Introduction:

This research is purported to study tourists' demand on Koh Kred handicraft lampshade earthenware souvenir products, the artistic uniqueness of the local handicrafts, the application of English-paper craving technique on the local handicraft and earthenware products in order to improve Koh Kred lampshade product designs, to serve the need of the tourist target group better with English-paper craving technique applied on the local lampshade designs, to get customer feedbacks and to map out conceptual guidelines for the local manufacturers.

The questionnaire is in 2 parts:

Part 1: General information of the informant

Part 2: Opinions on Koh Kred handicraft earthenware lampshade souvenir designs under this research and development period.

Your information given through to this questionnaire is to be held confidential, in case you may feel doubt that it might be negatively affecting your professional or personal status. So, please feel free to say what you really think. Your answers are great for further use under the above-mentioned purposes.

Miss Saisamorn Srisawat

The Division of Industrial Design Technology

Faculty of Industrial Education

King Mongkut's Institute of Technology Latkrabang

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2nd Random Sampling on Tourists' Opinions
Towards the Improvement of Hand-made Souvenir Product Designs,
Part of a Research on
THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE
ON KOH KRED HANDICRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

Part 1 : General information of the informant

Instruction: Please mark in front of any choices agreeable to you, or fill the given blanks.

1. Gender

- male
 female

2. Age

- Under 20 years old
 21 – 30 years old
 31 - 40 years old
 Over 41 years old

3. How did you get here?

- By personal car then crossed the river by public boat.
 By public bus then crossed the river by public boat.
 By public boat.
 Other, please identify.....

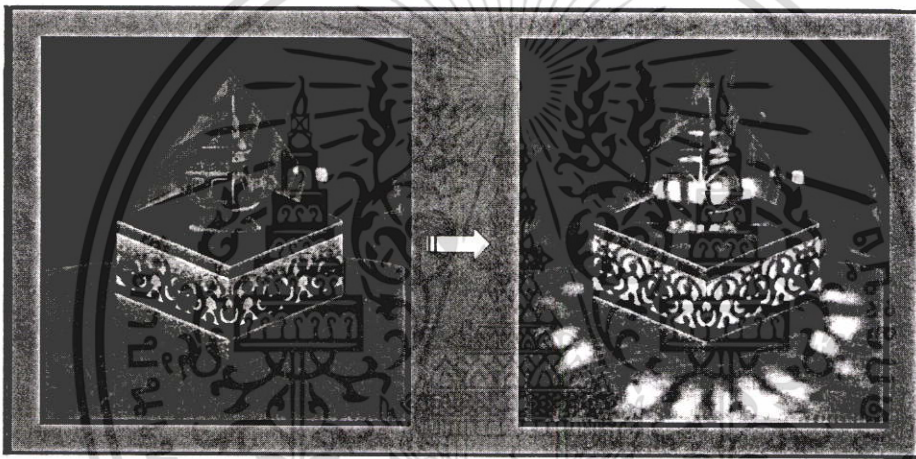
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Part 2 : Opinions on Koh Kred handicraft earthenware lampshade souvenir designs under this research and development period.

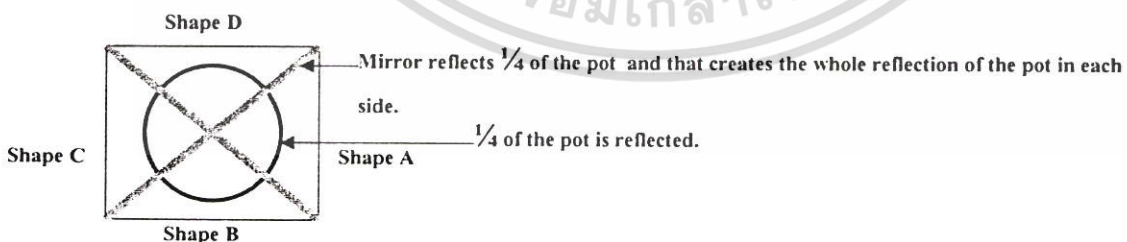
Instruction: Please take a look at the following pictures and mark on any given choices
Reflecting your opinions.

The followings are pictures of three earthenware lampshade souvenir designs, which are applied from English paper craving technique.

Design A

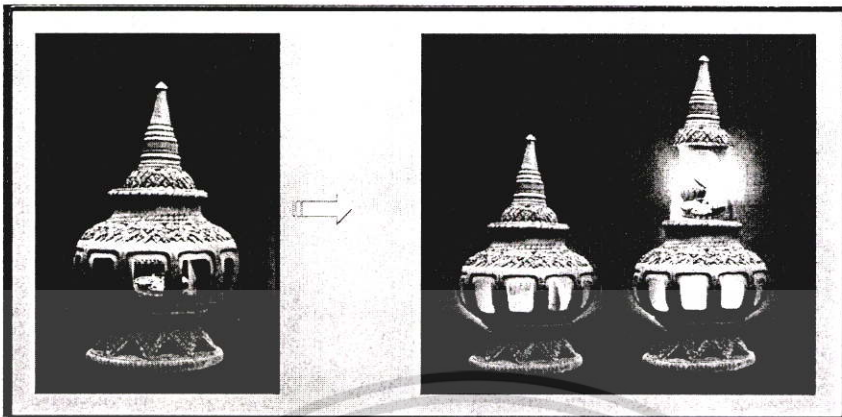
Concept A: This concept uses ลายวิจิตร Pot's shape of Morn People in Koh Kred. By combing all four shapes of ทรงปีกทอง, ทรงมะเฟือง, ทรงตุ้ม and ทรงโกศ together in one lampshade and using the reflection of the mirror technique to create another four pots as demonstrated.

Using the English paper craving technique to decorate the lampshade creates color transparency for the light to come out and to impact the surroundings making it more distinguishable and valuable.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Design B

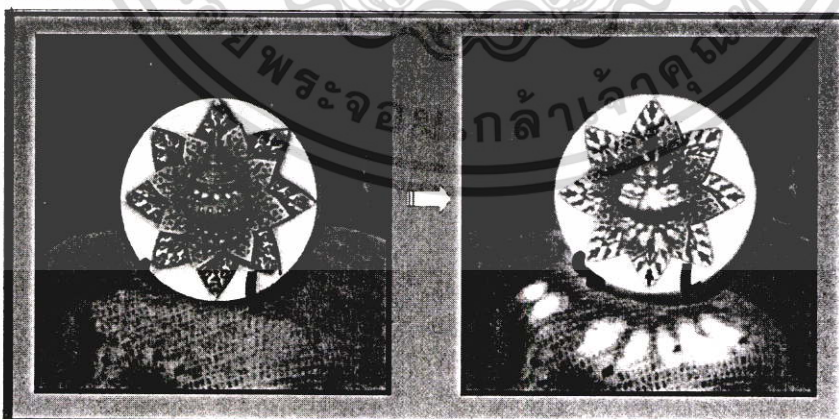

Concept B : This design is in its original form but can be modified to be in other form

by using the English paper craving technique. This technique creates a new look with some structures that are in the part of the pot. Moreover, it creates color transparency for the light to come out to impact the surrounding.

Design C

Concept C: This lampshade is the application of English paper craving technique. It creates a new look lampshade, which can be used in many different ways: table lampshade with three-angle leg, and wall lampshade. Moreover, the English paper craving creates color transparency letting the light to come out and impact surroundings.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Commercial Factor

1. (2.1) What's your idea price given for each product of the 3 lampshades design concepts- A, B, and C, in the market ?

Design	Opinions level				
	Very expensive	Expensive	Average	Cheap	Very cheap
A					
B					
C					

2. (2.2) Regardless of the selling price, what's your level of "satisfactory decision to buy" each product of the 3 design concepts- A, B, and C ?

Design	Opinions level				
	Very expensive	Expensive	Average	Cheap	Very cheap
A					
B					
C					

3. (2.3) How much would you afford to buy each product of the 3 design concepts- A, B, and C, just weigh against your own satisfaction ?

Design	Opinions level			
	Less than 100 bath	100 – 250 bath	250 – 400 bath	More than 400 bath
A				
B				
C				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tourist Attraction Factor

4. (3.1) At what level do you think that the shape and details of the 3 design concepts-- A, B, and C—reflect the Koh Kred unique folklore identity?

Design	Opinions level				
	Extremely expressive	Very expressive	Average	Little	Very little
A					
B					
C					

5. (3.2) From 3 design concepts – A, B, and C – at what length and height would you think you could carry it back home?

- Width x Height approximately 10 cm.
 Width x Height approximately 11 – 20 cm.
 Width x Height approximately 21 – 30 cm.
 Width x Height approximately 31 – 40 cm.

6. (3.3) From 3 design concepts – A, B, and C – at what weight would you think you could carry it back home?

- approximately 0.5 kg.
 0.6 – 1.0 kg.
 1.1 – 1.5 kg.
 1.6 – 2.0 kg.

7. (3.4) At what level of durability do you think the design of each product of the 3 design concepts-- A, B, and C – gives you ?

Design	Opinions level				
	Extremely expressive	Very expressive	Average	Little	Very little
A					
B					
C					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. (3.5) At what level of satisfaction in the beauty do you think the design of each product of the 3 design concepts-- A, B, and C – gives you ?

Design	Opinions level				
	Extremely satisfied	Very satisfied	Satisfied	Little	Very little
A					
B					
C					

9. (3.6) At what level of satisfaction do you think the developed lighting aspect of each product of the 3 design concepts-- A, B, and C –gives you ?

Design	Opinions level				
	Extremely satisfied	Very satisfied	Satisfied	Little	Very little
A					
B					
C					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุโรปแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 3)
เรื่อง**

**แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ**

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวก่อนปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟในปัจจุบัน
2. ศึกษาลักษณะเฉพาะถิ่น ของศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ และศิลปะหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ดเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูล ในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ
3. ออกแบบปรับปรุงพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟ โดยนำศิลปะหัตถกรรมการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
4. ประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ดประเภทโคมไฟที่ออกแบบปรับปรุงพัฒนาแล้ว เพื่อเป็นแนวทางให้ช่างผู้ผลิตนำไปใช้ประโยชน์ได้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึก เครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้านเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟระหว่างผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่

แบบสอบถามที่ท่านตอบมาผู้วิจัยถือว่าเป็นความลับจะไม่กระทบกระเทือนต่อหน้าที่การงาน หรืออย่างอื่นต่อตัวท่านแต่ประการใด

ขอความกรุณาท่านได้พิจารณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง เพื่อจะได้ นำข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวสายสมร ศรีสวัสดิ์)

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบสอบถามความคิดเห็นนักท่องเที่ยวยุโรปแบบ
ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเพื่อการวิจัย (ครั้งที่ 3)**

เรื่อง

**แนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ
เพื่อพัฒนารูปแบบเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ด
: กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาประเภทโคมไฟ**

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (โปรดตอบทุกข้อ)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน หรือเติม
ข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 20 ปี
 21 – 30 ปี
 31 – 40 ปี
 41 ปีขึ้นไป

3. ท่านเดินทางมาเกาะเกร็ดโดยพาหนะชนิดใด

- รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก
 เรือโดยสารประจำทาง
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

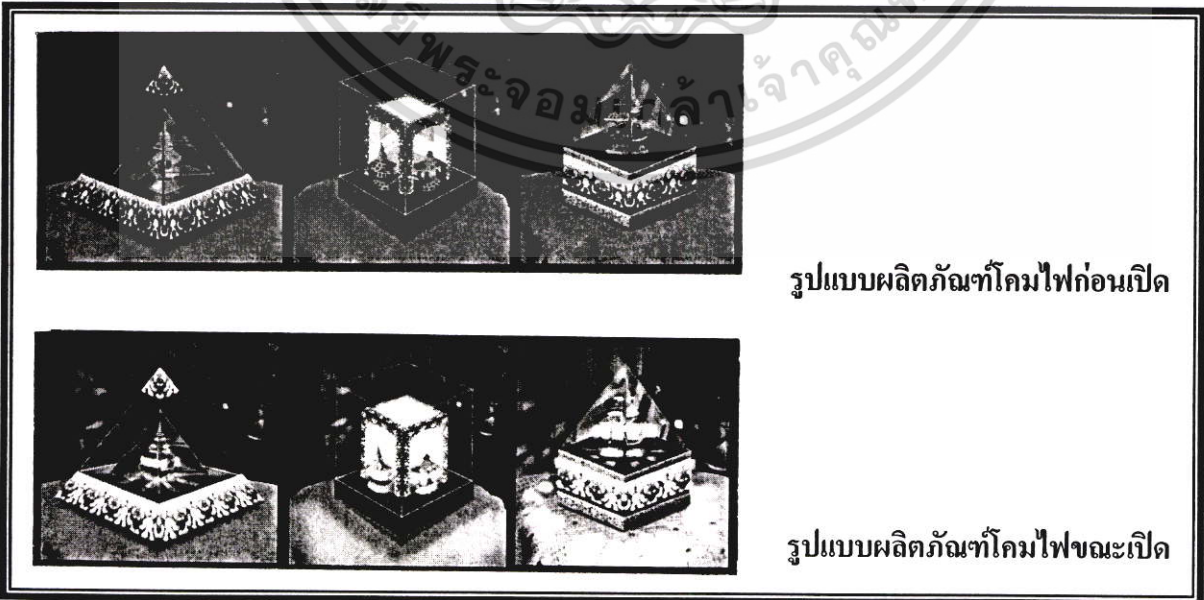
ตอนที่ 2 : ข้อมูลความคิดเห็นประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟระหว่างผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาภาพ และอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ภาพต่อไปนี้เป็นรูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบเดิมที่มีขายบนเกาะเกร็ด และแนวทางของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบใหม่ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลครั้งที่ 2

ผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบเดิม

ผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบใหม่ อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งขอสงวนสิทธิ์ให้คำปรึกษาแนะนำ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดคุณค่าของงานศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน

1.1 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้วผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวมอญเกาะเกร็ดได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	นึกถึงมากที่สุด	นึกถึงมาก	นึกถึงปานกลาง	นึกถึงน้อย	นึกถึงน้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

1.2 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้วผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านนึกถึงสถานที่เกาะเกร็ดได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	นึกถึงมากที่สุด	นึกถึงมาก	นึกถึงปานกลาง	นึกถึงน้อย	นึกถึงน้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

1.3 เมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าเมื่อซื้อกลับไปแล้วผลิตภัณฑ์โคมไฟสามารถสื่อให้ท่านรับรู้ถึงความเชื่อความศรัทธาในพุทธศาสนาของชาวมอญได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	รับรู้มากที่สุด	รับรู้มาก	รับรู้ปานกลาง	รับรู้น้อย	รับรู้น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการค้า

2.1 ผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้ง 2 รูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกันน่าจะมีราคาขายตามท้องตลาดในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	ราคาสูงมาก	ราคาสูง	ราคาปานกลาง	ราคาต่ำ	ราคาต่ำมาก
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้ง 2 รูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกันท่านมีความพึงพอใจที่จะตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบในระดับใด โดยไม่คำนึงถึงราคาขาย

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจในการตัดสินใจซื้อ				
	ตัดสินใจซื้อ มากที่สุด	ตัดสินใจซื้อ มาก	ตัดสินใจซื้อ ปานกลาง	ตัดสินใจซื้อ น้อย	ตัดสินใจซื้อ น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

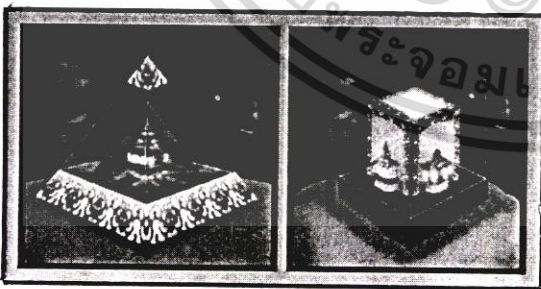
2.3 ผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้ง 2 รูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบรูปแบบต่อราคาขาย ท่านมีความพึงพอใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบในระดับใด

รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟ

- ราคาขาย 400 บาท
 ราคาขาย 600 บาท
 ราคาขาย 900-1,000 บาท
 ราคาขาย 1,000 บาท

รูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟ

- ราคาขายประมาณ 450-500 บาท

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	พึงพอใจซื้อ มากที่สุด	พึงพอใจซื้อ มาก	พึงพอใจซื้อ ปานกลาง	พึงพอใจซื้อ น้อย	พึงพอใจซื้อ น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรแข่งขันเพื่อกรรทกษเท่นั้น ไม่นุญเตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดึงดูนักท่องเที่ยวน

ภาพต่อไปนี้จะใช้ตอบคำถามข้อ 3.1 – 3.5 เป็นตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะ รูปแบบเดิม และรูปแบบใหม่ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในประเด็นต่างๆจากคำถามต่อไป

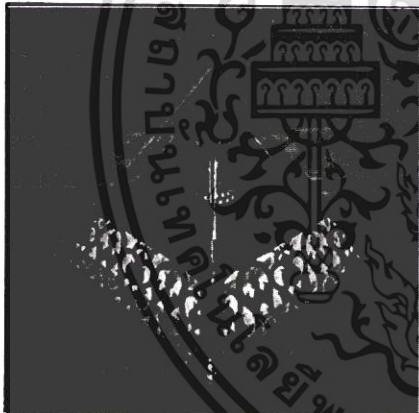

ผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบเดิม

ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด
ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบเดิมมี

: ขนาด กว้าง x ยาว x สูง ประมาณ 30 – 40 ซม.

: น้ำหนัก ประมาณ 1 – 2 กก.

ผลิตภัณฑ์โคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบใหม่

ผลิตภัณฑ์สินค้าของที่ระลึกเครื่องปั้นดินเผาเกาะเกร็ด
ประเภทโคมไฟตั้งโต๊ะรูปแบบใหม่มี

: ขนาด กว้าง 18 ซม. ยาว 18 ซม. สูง 22 ซม.

: น้ำหนัก ประมาณ 0.5 กก.

3.1 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่ารูปทรงและรายละเอียดต่างๆ ที่ตกแต่งบนผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบเมื่อเปรียบเทียบกัน แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะถิ่นของเกาะเกร็ดในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ มากที่สุด	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ มาก	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ ปานกลาง	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ น้อย	แสดงถึง ลักษณะเฉพาะ น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3.2 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่า ขนาดของผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบเมื่อเปรียบเทียบกัน มีความสะดวกในการนำพากลับไปได้ในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	สะดวกมาก ไปมากที่สุด	สะดวกมาก ไปมาก	สะดวกมาก ไปปานกลาง	สะดวกมาก ไปน้อย	สะดวกมาก ไปน้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

- 3.3 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าน้ำหนักของผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบเมื่อเปรียบเทียบกัน มีความสะดวกในการนำพากลับไปในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	สะดวกมาก ไปมากที่สุด	สะดวกมาก ไปมาก	สะดวกมาก ไปปานกลาง	สะดวกมาก ไปน้อย	สะดวกมาก ไปน้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

- 3.4 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่ารูปแบบโดยรวมของผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบเมื่อเปรียบเทียบกัน จะเสี่ยงต่อการเกิดความเสียหายเมื่อท่านนำพากลับไปในระดับใด

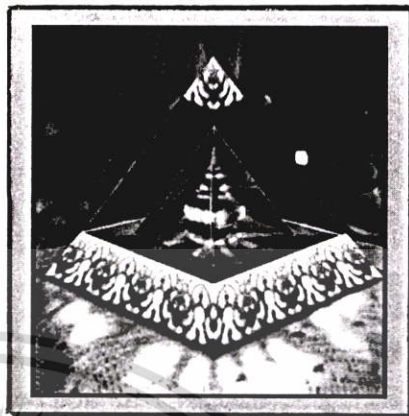
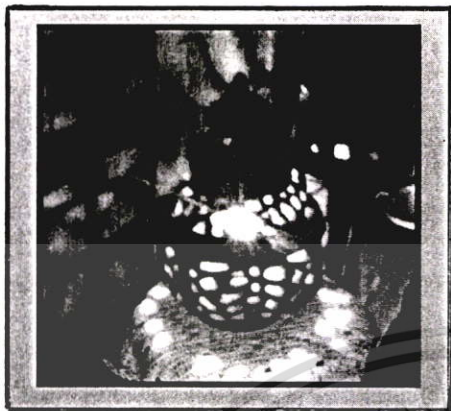
รูปแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	เกิดความเสียหาย มากที่สุด	เกิดความเสียหาย มาก	เกิดความเสียหาย ปานกลาง	เกิดความเสียหาย น้อย	เกิดความเสียหาย น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

- 3.5 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกัน ท่านมีความพึงพอใจในความสวยงามโดยรวมของรูปแบบผลิตภัณฑ์โคมไฟแต่ละรูปแบบในระดับใด

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจ มากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจ ปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจ น้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6 ระหว่างผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบเดิม และผลิตภัณฑ์โคมไฟรูปแบบใหม่ ท่านคิดว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟทั้งสองรูปแบบ เมื่อเปรียบเทียบกัน ท่านมีความพึงพอใจลักษณะการให้แสงสว่างของผลิตภัณฑ์โคมไฟ แต่ละรูปแบบในระดับใด

ลักษณะแสงที่ส่องออกมาจากผลิตภัณฑ์โคมไฟดั้งเดิม รูปแบบเดิม

ลักษณะแสงที่ส่องออกมาจากผลิตภัณฑ์โคมไฟดั้งเดิม รูปแบบใหม่

รูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ				
	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	พึงพอใจน้อยที่สุด
รูปแบบเดิม					
รูปแบบใหม่					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3rd Random Sampling on Tourists' Opinions
On the comparison of Handicraft Souvenir Product Designs
Part of a Research on
THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE
ON KOH KRED HANDICRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

Introduction:

This research is purported to study tourists' demand on Koh Kred handicraft lampshade earthenware souvenir products, the artistic uniqueness of the local handicrafts, the application of English-paper craving technique on the local handicraft and earthenware products in order to improve Koh Kred lampshade product designs, to serve the need of the tourist target group better with English-paper craving technique applied on the local lampshade designs, to get customer feedbacks and to map out conceptual guidelines for the local manufacturers.

The questionnaire is in 2 parts:

Part 1: General information of the informant

Part 2: Opinion on the comparison of Koh Kred lampshade earthenware souvenir original and improved designs

Your information given through to this questionnaire is to be held confidential, in case you may feel doubt that it might be negatively affecting your professional or personal status. So, please feel free to say what you really think. Your answers are great for further use under the above-mentioned purposes.

Miss Saisamorn Srisawat

The Division of Industrial Design Technology

Faculty of Industrial Education

King Mongkut's Institute of Technology Latkrabang

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3rd Random Sampling on Tourists' Opinions
On the comparison of Handicraft Souvenir Product Designs
Part of a Research on
THE APPLICATION OF ENGLISH PAPER CRAVING TECHNIQUE
ON KOH KRED HANDICRAFT: A CASE STUDY ON LAMPSHADE

Part 1 : General information of the informant

Instruction: Please mark in front of any choices agreeable to you, or fill the given blanks.

4. Gender

- male
 female

5. Age

- Under 20 years old
 21 – 30 years old
 31 - 40 years old
 Over 41 years old

6. How did you get here?

- By personal car then crossed the river by public boat.
 By public bus then crossed the river by public boat.
 By public boat.
 Other, please identify.....

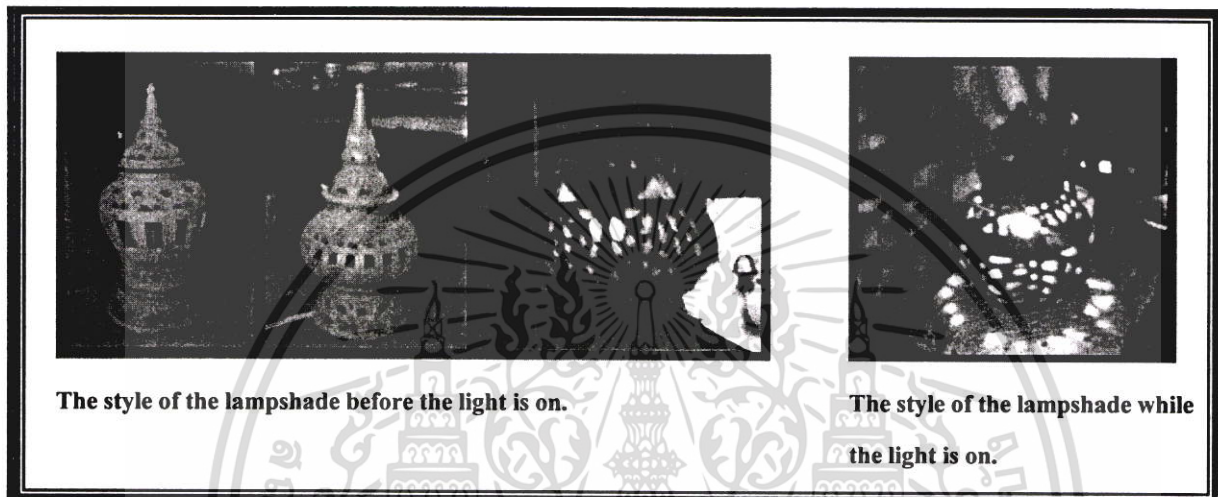
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

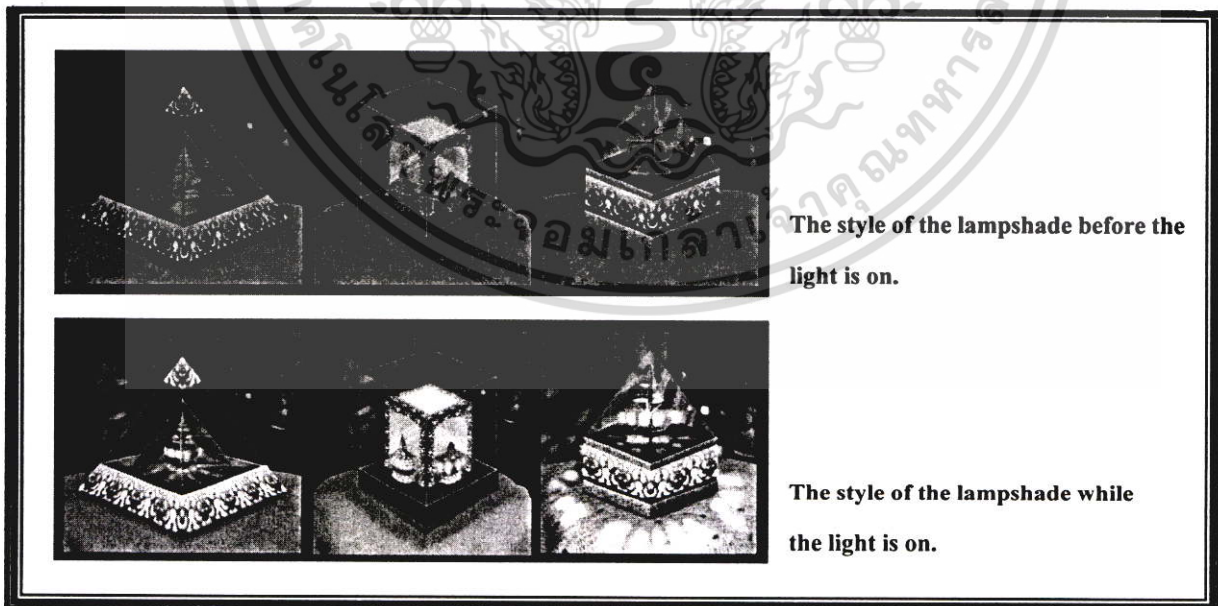
Part 2 : Opinion on the comparison of Koh Kred lampshade earthenware souvenir original and improved designs.

Instruction: Please read the followings and mark any choices agreeable with your opinion.

The followings are comparing pictures of the original design and the improved one, based on analyzed information compiled in the 2nd random sampling.

The old – fashioned lampshade

The new designed lampshade

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Commercial Factor

1. (2.1) What's your idea price given for each product of the 2 lampshades design, in the market?

Design	Opinions level				
	Very expensive	Expensive	Average	Cheap	Very cheap
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

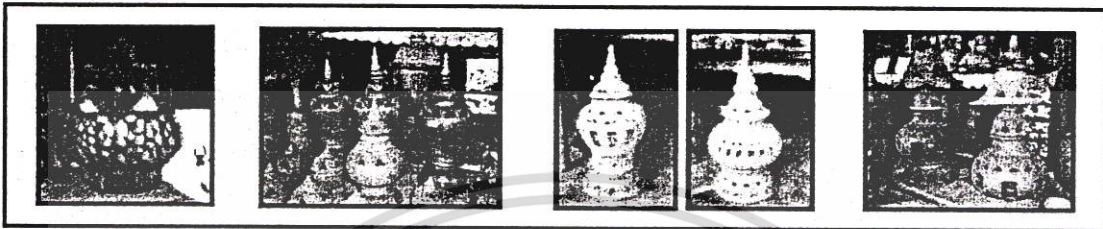
2. (2.2) Regardless of the selling price, what's your level of "satisfactory decision to buy" each product of the 2 designs?

Design	Opinions level				
	Very expensive	Expensive	Average	Cheap	Very cheap
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. (2.3) At what level of satisfaction would you prefer to buy the lampshade comparing between the price of the two styles lampshades?

Original Lampshade

- 400 baht
 600 baht
 900-1,000 baht
 1,000 baht

New-designed Lampshade

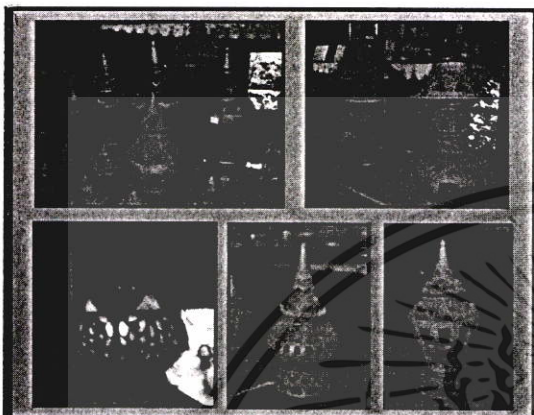
- 450-500 baht

Design	Opinions level				
	Extremely satisfied	Very satisfied	Average	Less satisfied	Least satisfied
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Tourist Attraction Factor

The following pictures are used to answer question no. 3.1-3.5. It shows lampshade earthenware souvenir on Koh Kred: Table lampshade both the original one and the new-designed one to be compared.

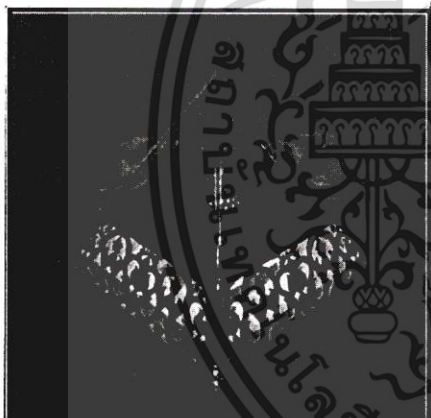

The old – fashioned lampshade

Original table lampshade:

: Width x Height approximately 30 – 40 cm.

: Weight approximately 1 – 2 kg.

The new designed lampshade

New-designed table lampshade :

: 27 cm. x 27 cm. x 25 cm. and 27 cm. x 27 cm. x 16 cm.

: Weight 0.5 kg.

4. (3.1) At what level do you think that the shape and details of both original lampshade reflect the Koh Kred unique folklore identity?

Design	Opinions level				
	Extremely expressive	Very expressive	Average	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. (3.2) At what level of convenience do you think the size of each product of the 2 designs is to you, to carry back home ?

Design	Opinions level				
	Very convenient	Convenient	Average	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

6. (3.3) At what level of convenience do you think the weight of each product of the 2 designs is to you, to carry back home ?

Design	Opinions level				
	Very convenient	Convenient	Average	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

7. (3.4) At what level of durability do you think the design of each product of the 2 designs gives you ?

Design	Opinions level				
	Extremely expressive	Very expressive	Average	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. (3.5) At what level of satisfaction in the beauty do you think the design of each product of the 2 designs gives you?

Design	Opinions level				
	Extremely satisfied	Very satisfied	Satisfied	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

9. (3.6) At what level of satisfaction do you think the developed lighting aspect of each product of the 2 designs gives you ?

Light coming out from the original table lampshade

Light coming out from the new-designed table lampshade

Design	Opinions level				
	Extremely satisfied	Very satisfied	Satisfied	Little	Very little
The old – fashioned lampshade					
The new designed lampshade					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

ตาราง 6.1 เพศ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชาย	98	39.2	39.2	39.2
หญิง	152	60.8	60.8	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตาราง 6.2 อายุ

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 20 ปี	11	4.4	4.4	4.4
21-30 ปี	96	38.4	38.4	42.8
31-40 ปี	91	36.4	36.4	79.2
41 ปีขึ้นไป	52	20.8	20.8	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตาราง 6.3 การเดินทาง

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก	85	34	34	34
รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก	99	39.6	39.6	73.6
เรือโดยสารประจำทาง	14	5.6	5.6	79.2
อื่นๆ	52	20.8	20.8	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตาราง 6.4 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid คนไทย	150	60.0	60.0	60.0
คนต่างประเทศ	100	40.0	40.0	100.0
Total	250	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งที่ 2

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

ตารางที่ 6.5 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชาย	117	46.8	46.8	46.8
หญิง	133	53.2	53.2	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.6 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 20 ปี	57	22.8	22.8	22.8
21-30 ปี	82	32.8	32.8	55.6
31-40 ปี	74	29.6	29.6	85.2
41 ปีขึ้นไป	37	14.8	14.8	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.7 การวิเคราะห์ลักษณะการเดินทางของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก	95	38.0	38.0	38.0
รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก	71	28.4	28.4	66.4
เรือโดยสารประจำทาง	8	3.2	3.2	69.6
อื่นๆ	76	30.4	30.4	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.8 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid คนไทย	150	60.0	60.0	60.0
คนต่างประเทศ	100	40.0	40.0	100.0
Total	250	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งที่ 3

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

ตารางที่ 6.9 การวิเคราะห์เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ชาย	86	34.4	34.4	34.4
หญิง	164	65.6	65.6	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.10 การวิเคราะห์อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ต่ำกว่า 20 ปี	43	17.2	17.2	17.2
21-30 ปี	90	36.0	36.0	53.2
31-40 ปี	83	33.2	33.2	86.4
41 ปีขึ้นไป	34	13.6	13.6	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.11 การวิเคราะห์ลักษณะการเดินทางของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีผลต่อความคิดเห็น

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid รถยนต์ส่วนตัวแล้วต่อเรือข้ามฟาก	86	34.4	34.4	34.4
รถโดยสารประจำทางแล้วต่อเรือข้ามฟาก	64	25.6	25.6	60.0
เรือโดยสารประจำทาง	13	5.2	5.2	65.2
อื่นๆ	87	34.8	34.8	100.0
Total	250	100.0	100.0	

ตารางที่ 6.12 ประเภทกลุ่มตัวอย่างประชากร

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid คนไทย	150	60.0	60.0	60.0
คนต่างประเทศ	100	40.0	40.0	100.0
Total	250	100.0	100.0	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

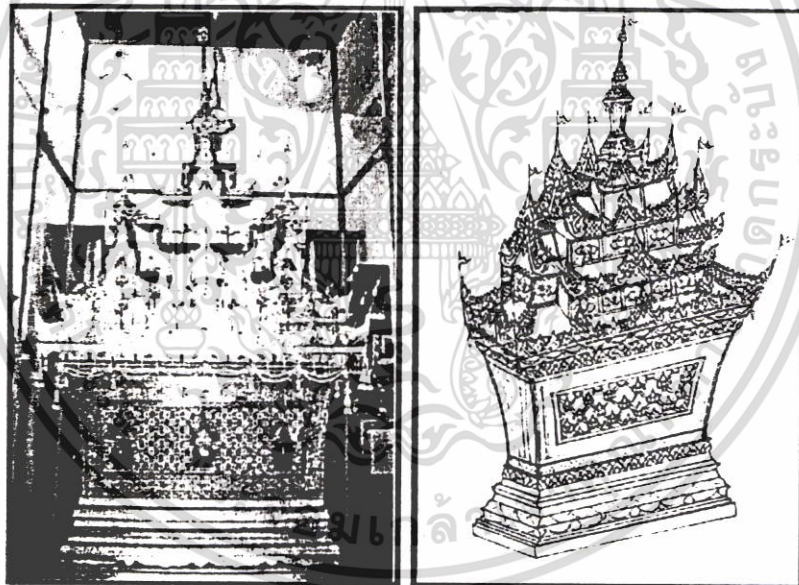
เนื้อหาเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาแนวทางการประยุกต์ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ เพื่อพัฒนารูปแบบ เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมสินค้าของที่ระลึกเกาะเกร็ดครั้งนี้ เนื้อหาต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อให้เข้าใจในงานวิจัยได้อย่างชัดเจน คือ ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษที่นำไปใช้ในการตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่นๆของชาวมอญ. ตัวอย่างกระดาดทองอังกฤษที่แกะลาย และตอกลายแล้ว, ตัวอย่างลวดลายมอญจากผลงานของพันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม และตัวอย่างรูปแบบ ต้นแบบ และกรรมวิธีการผลิตตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย

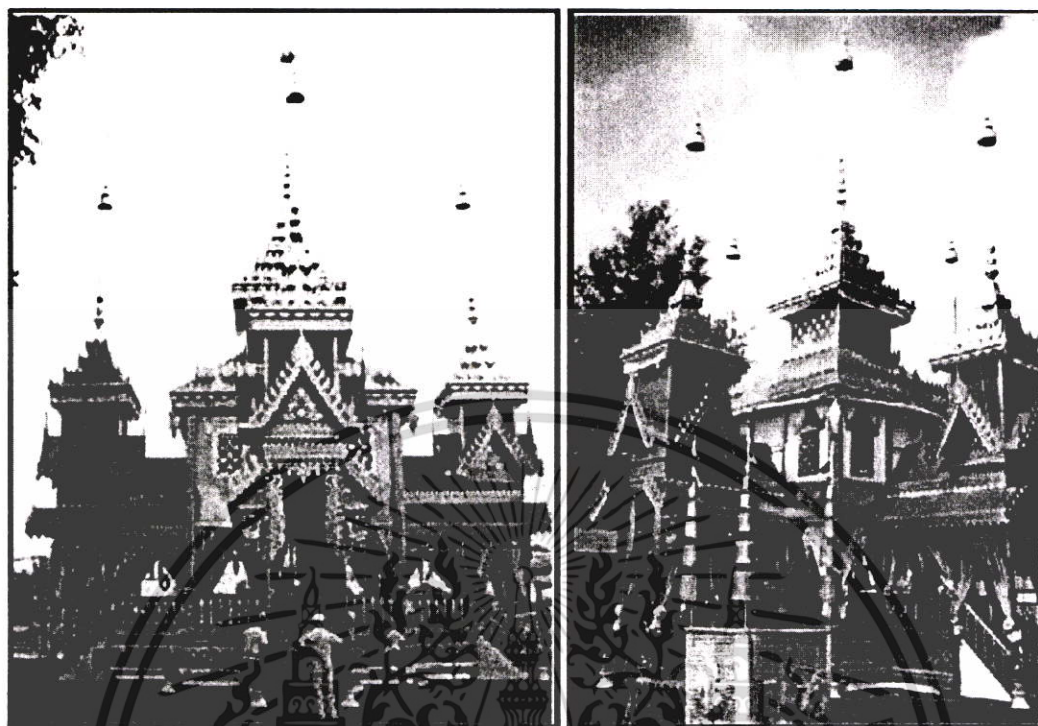
ศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษที่นำไปใช้ในการตกแต่งงานศิลปกรรมประเภทอื่นๆของชาวมอญ

งานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาที่นำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษไปตกแต่ง ได้แก่ โลงเหมมอญ, ปราสาทปรังศพพระภิกษุสงฆ์, ธงตะขาบ และ โคมแขวนดังภาพที่ 6.1, ภาพที่ 6.2, ภาพที่ 6.3 และภาพที่ 6.4 ตามลำดับ

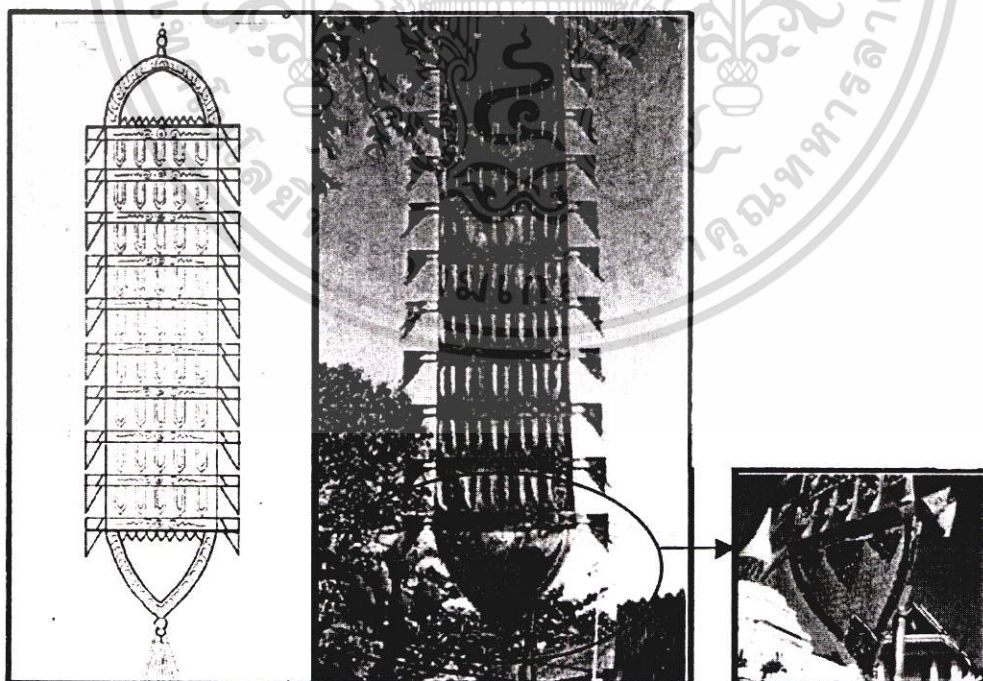

ภาพที่ 6.1 โลงเหมมอญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

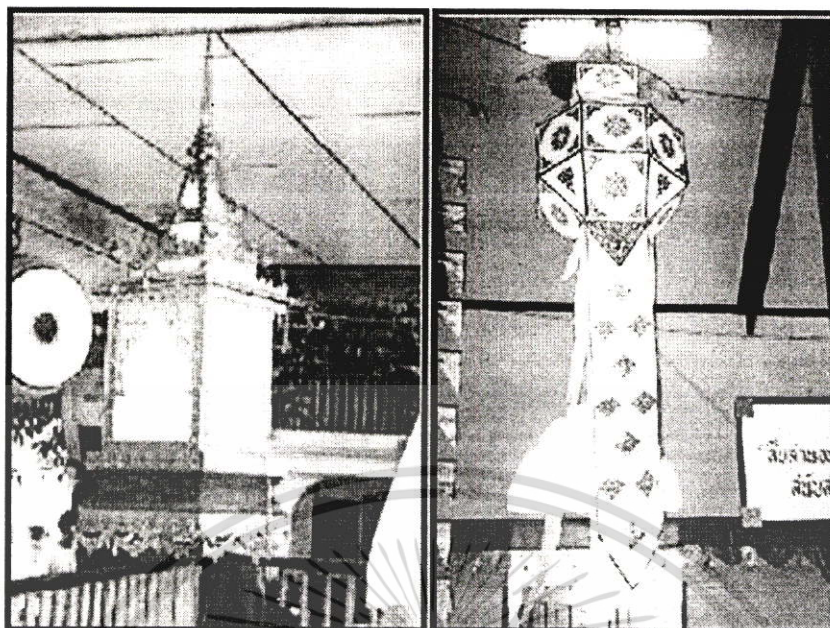

ภาพที่ 6.2 ปราสาทปรังศพพระภิกษุสงฆ์

ภาพที่ 6.3 ธงตะขาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

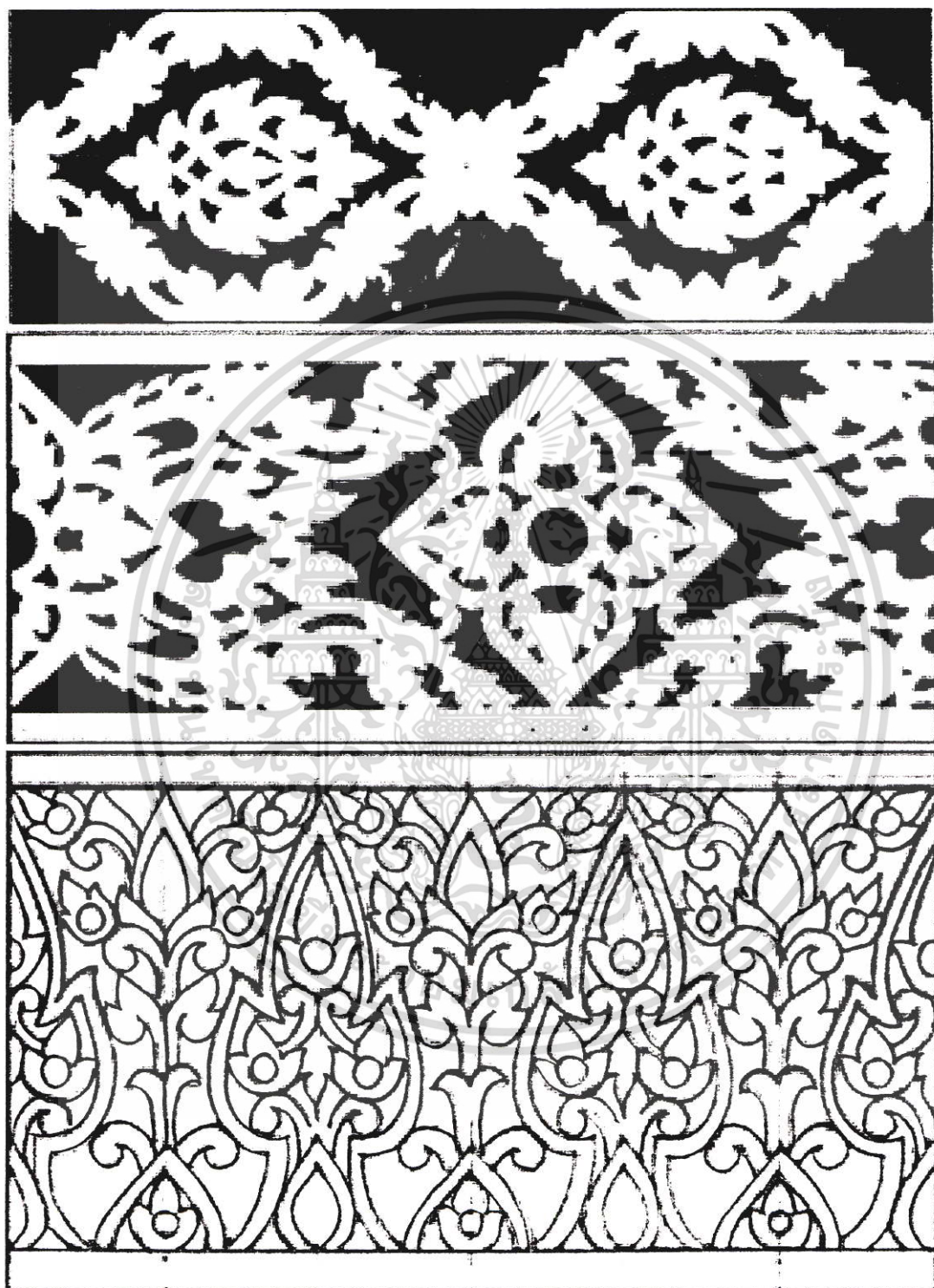
ภาพที่ 6.4 โคมแขวน

ตัวอย่างกระดาษทองอังกฤษที่แกะลาย และตอกลายแล้ว

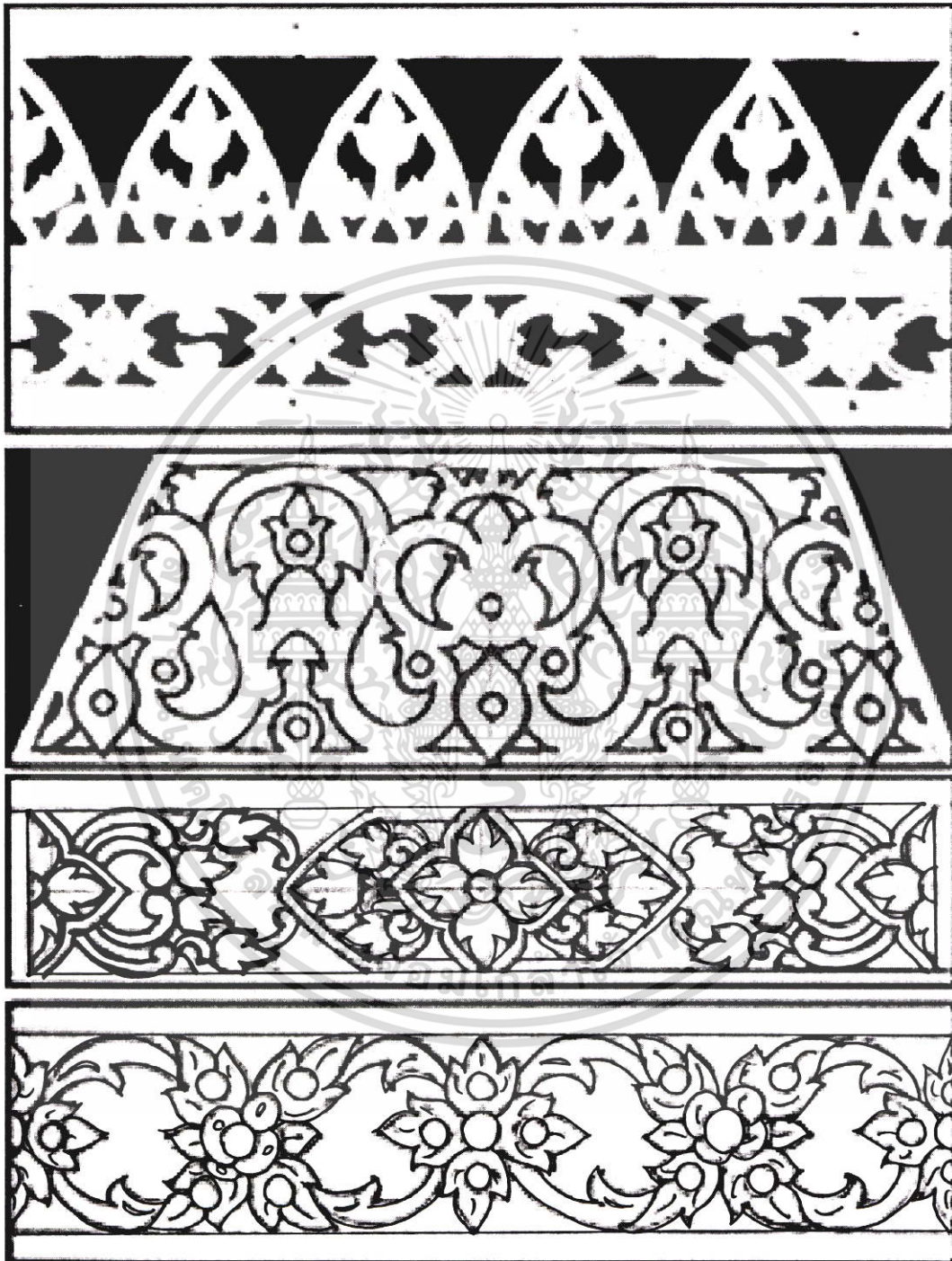
ภาพที่ 6.5 ตัวอย่างกระดาษทองอังกฤษที่แกะลาย และตอกลายแล้ว
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างลวดลายมอญจากผลงานของพันเอกชาติวัฒน์ งามนิยม

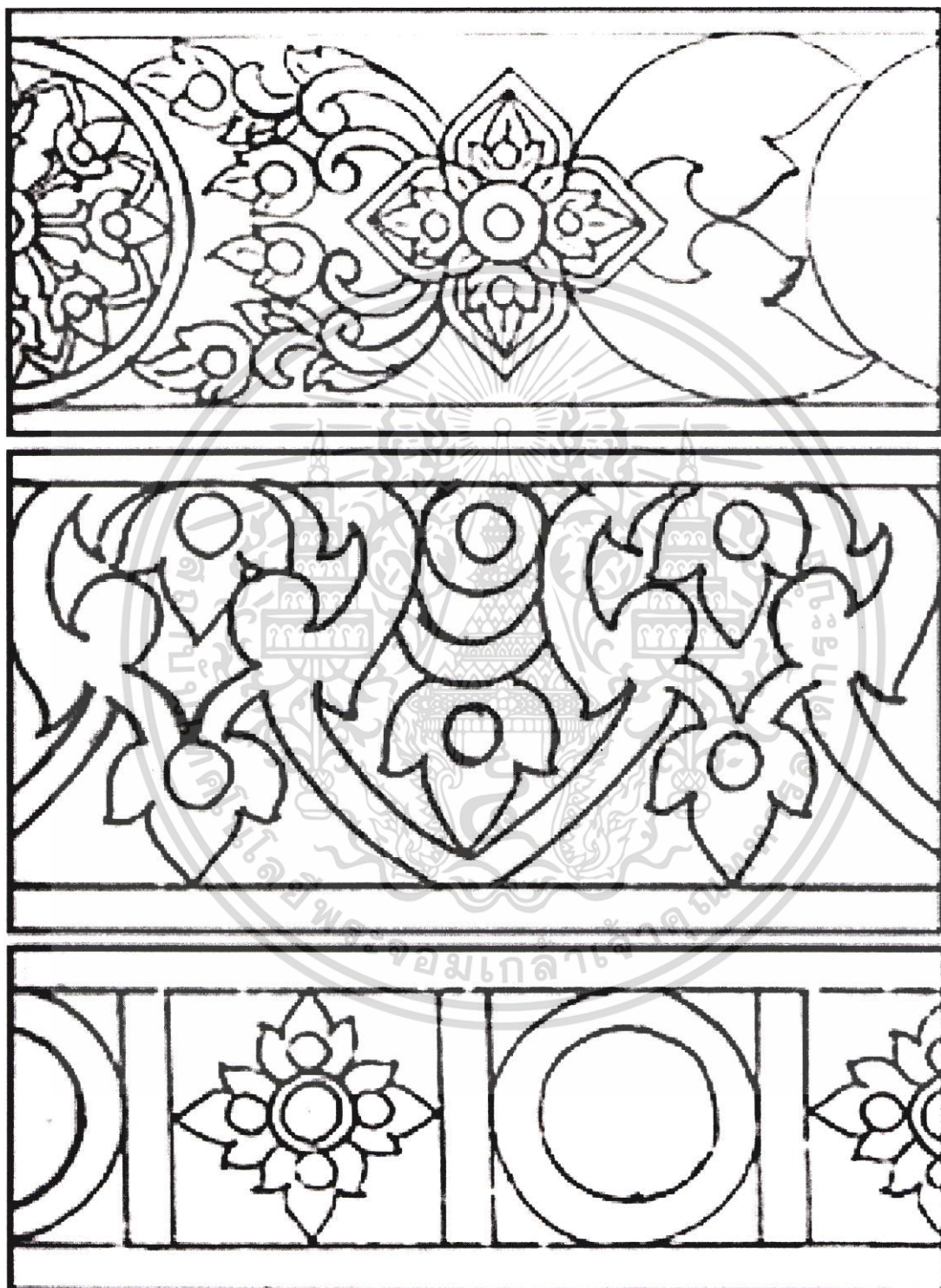
ภาพที่ 6.6 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

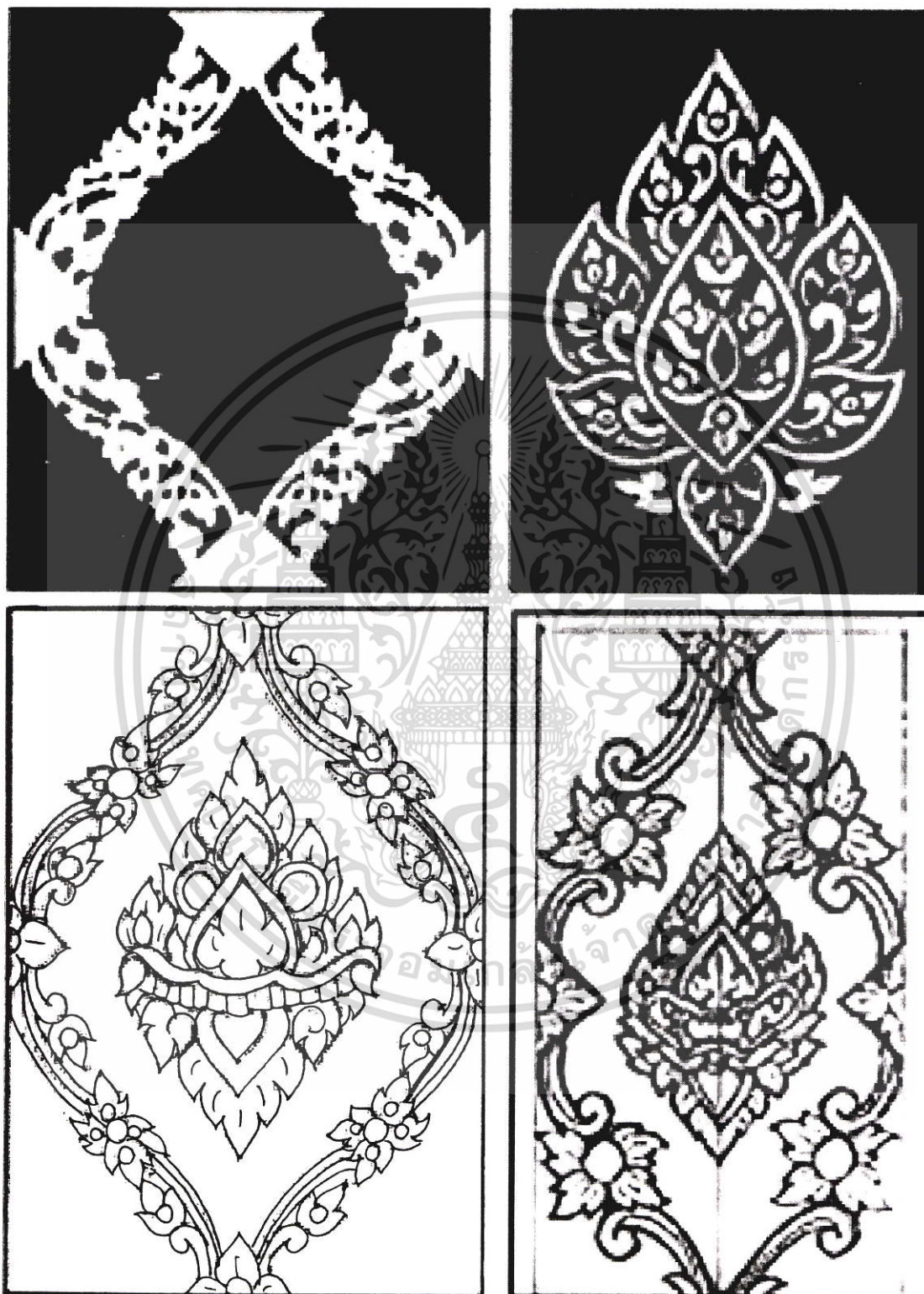

ภาพที่ 6.7 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ

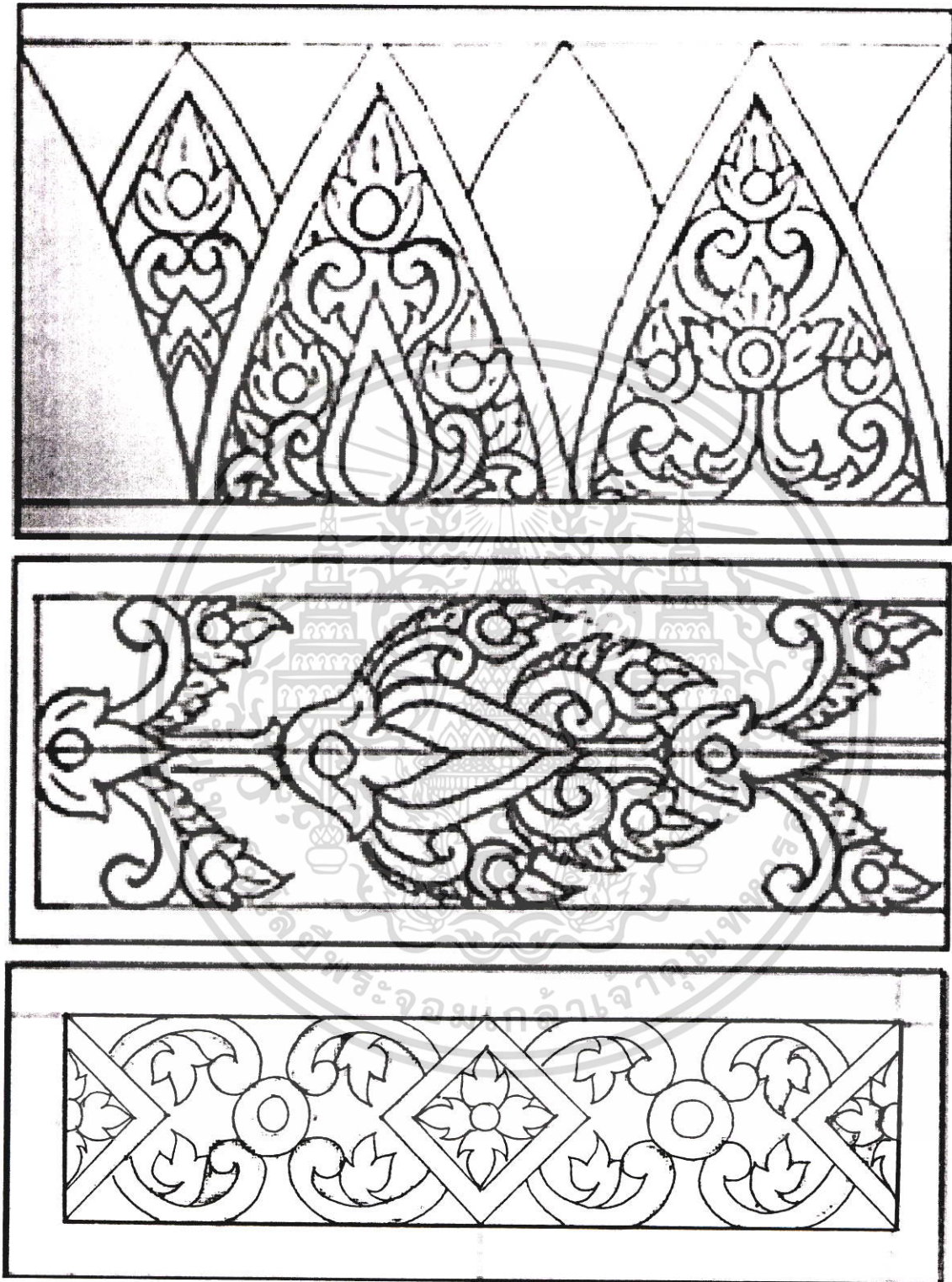
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.8 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดานทองอังกฤษ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

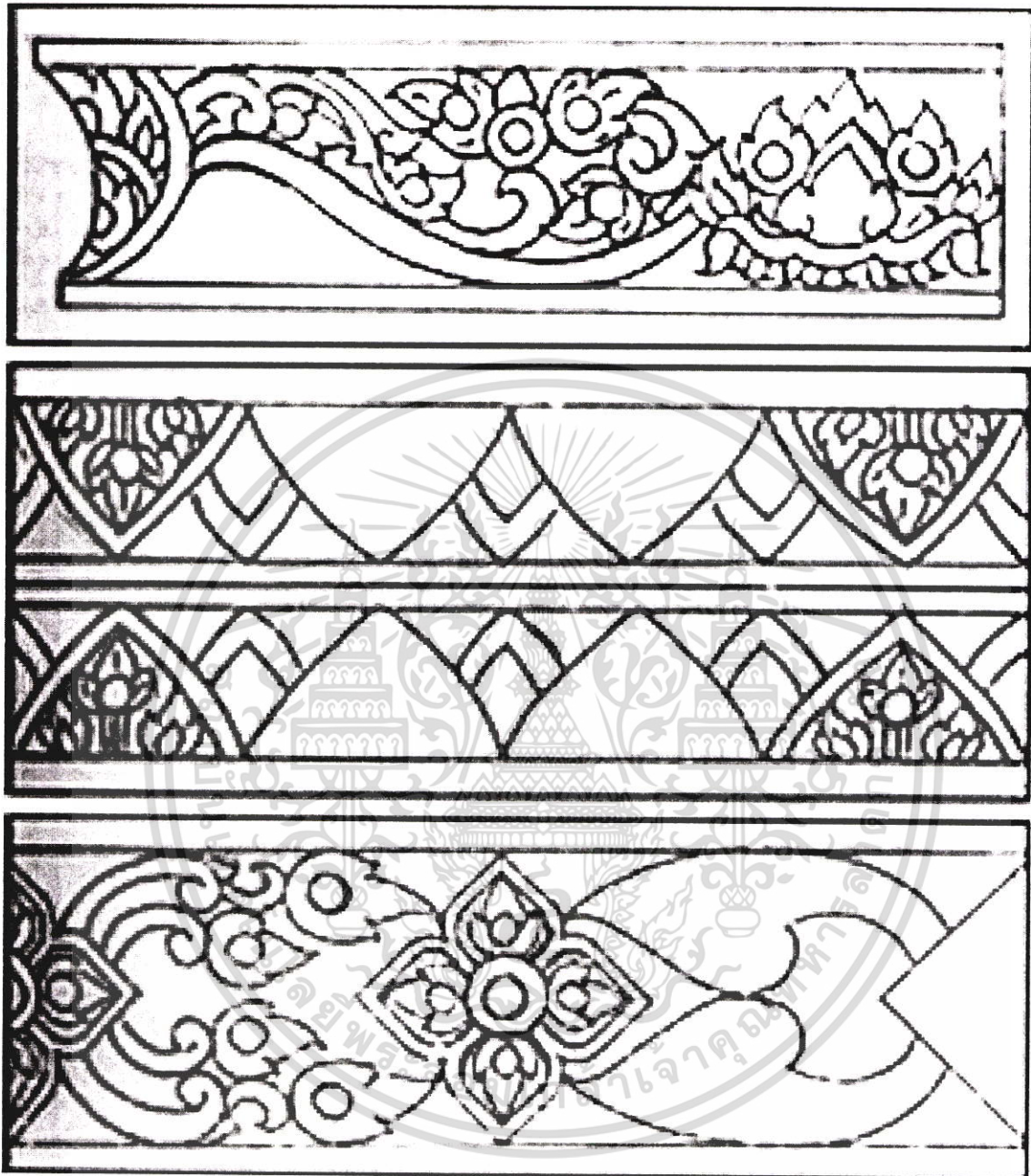

ภาพที่ 6.9 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

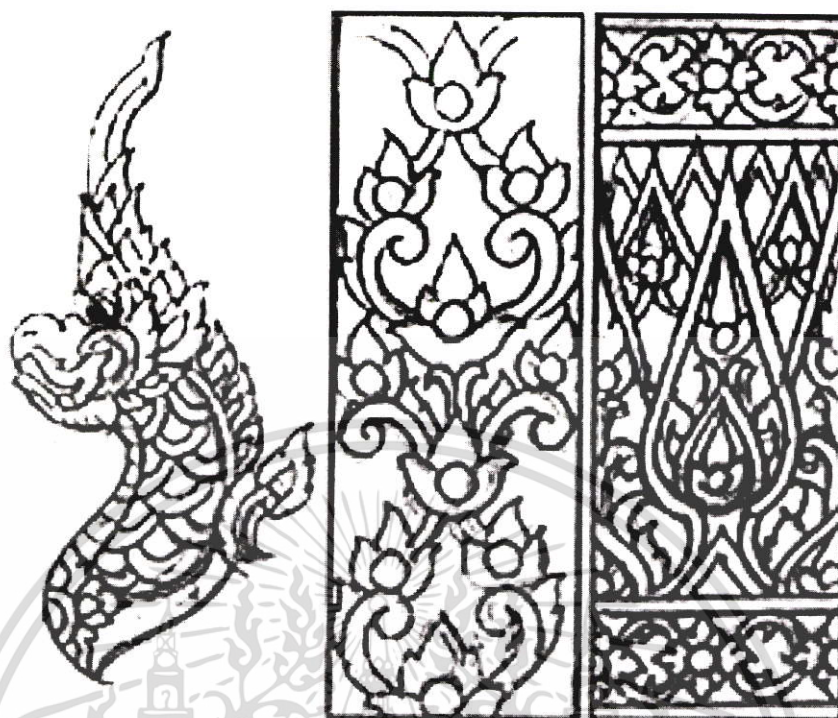
ภาพที่ 6.10 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาดทองอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

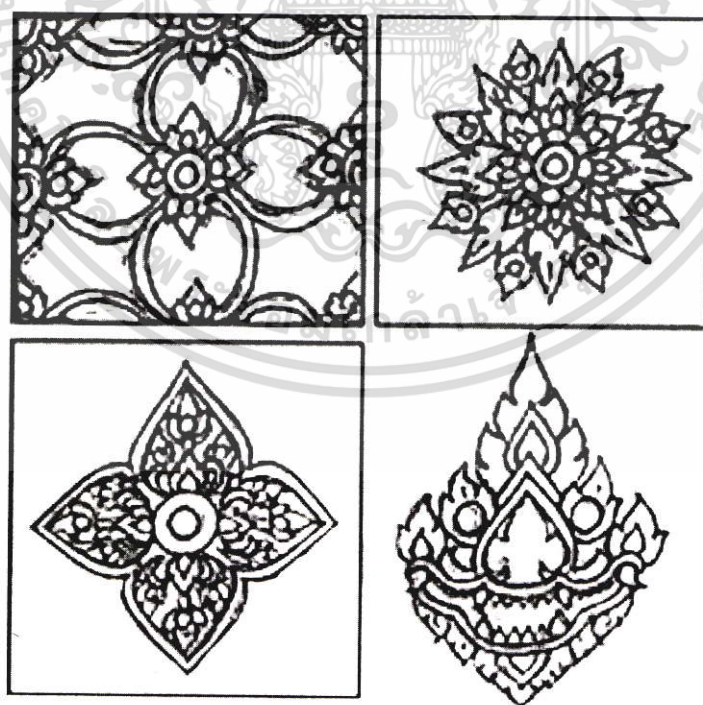

ภาพที่ 6.11 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดาษทองอังกฤษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

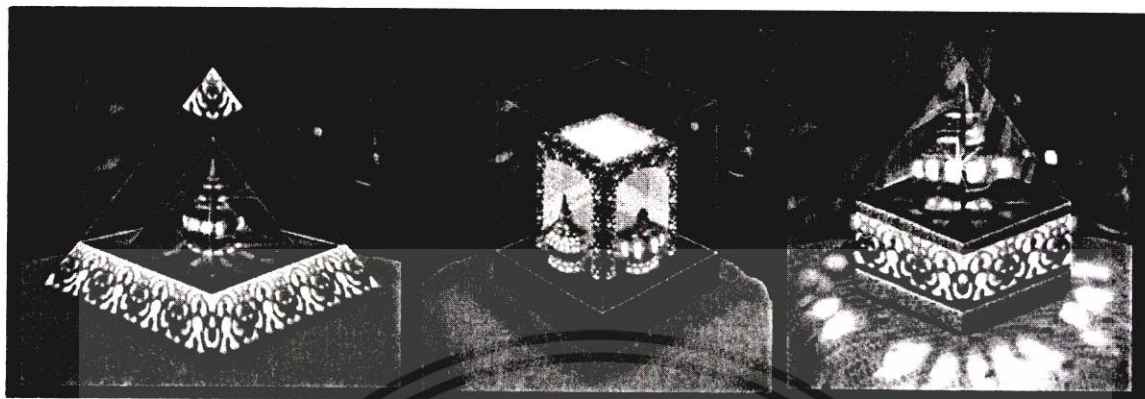
ภาพที่ 6.12 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดานทองอังกฤษ

ภาพที่ 6.13 ลวดลายมอญที่สามารถนำไปใช้ทำศิลปะการแกะลายบนกระดานทองอังกฤษ

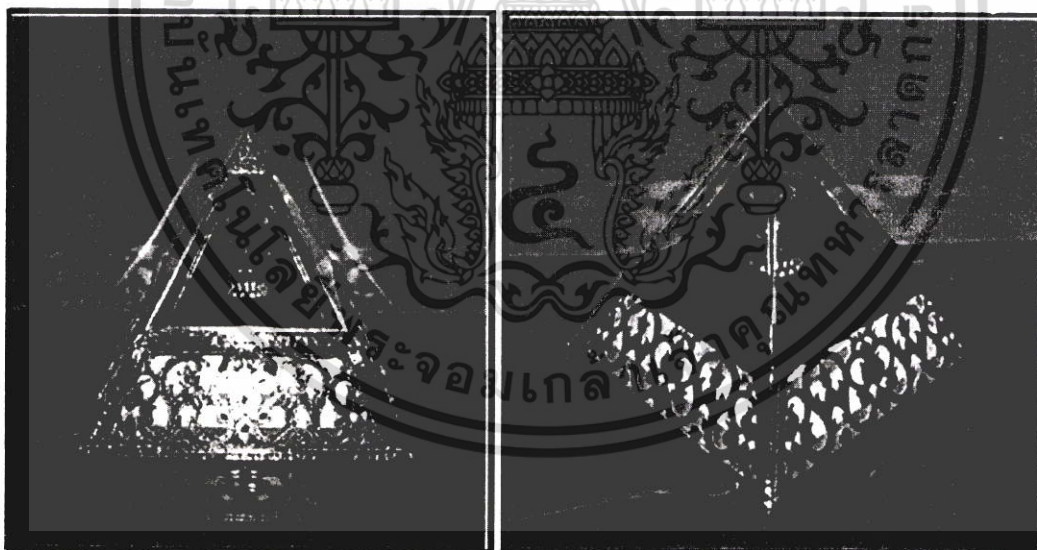
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างรูปแบบ ต้นแบบ วัสดุและกรรมวิธีการผลิตตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย

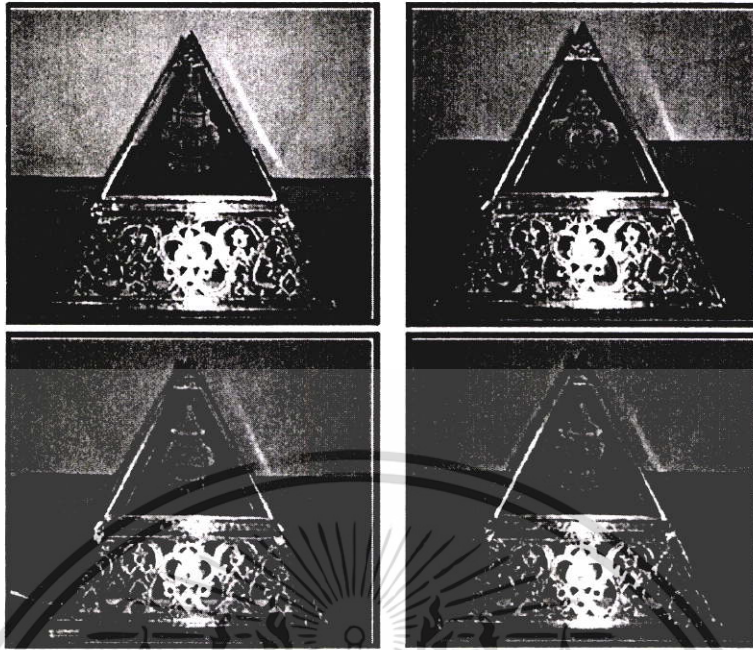
ภาพที่ 6.14 ภาพจำลองตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย

เมื่อพัฒนารูปแบบด้วยการสร้างภาพจำลองดังภาพที่ 6.14 แล้ว ผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบดังกล่าว มาทำการสร้างต้นแบบขนาดเท่าจริง 1 รูปแบบ ในภาพที่ 6.15 ซึ่งสามารถนำไปใช้งานจริง และมี ลักษณะของการให้แสงที่ตกกระทบกับสภาพแวดล้อมเป็นดังภาพที่ 6.16 และภาพที่ 6.17

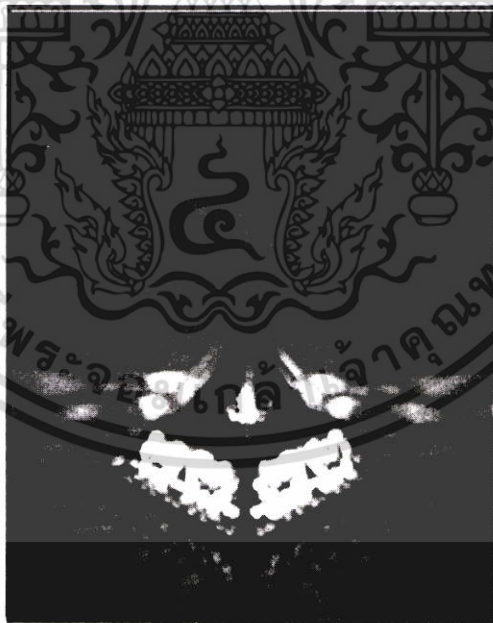

ภาพที่ 6.15 ต้นแบบขนาดเท่าจริงที่สร้างจากตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

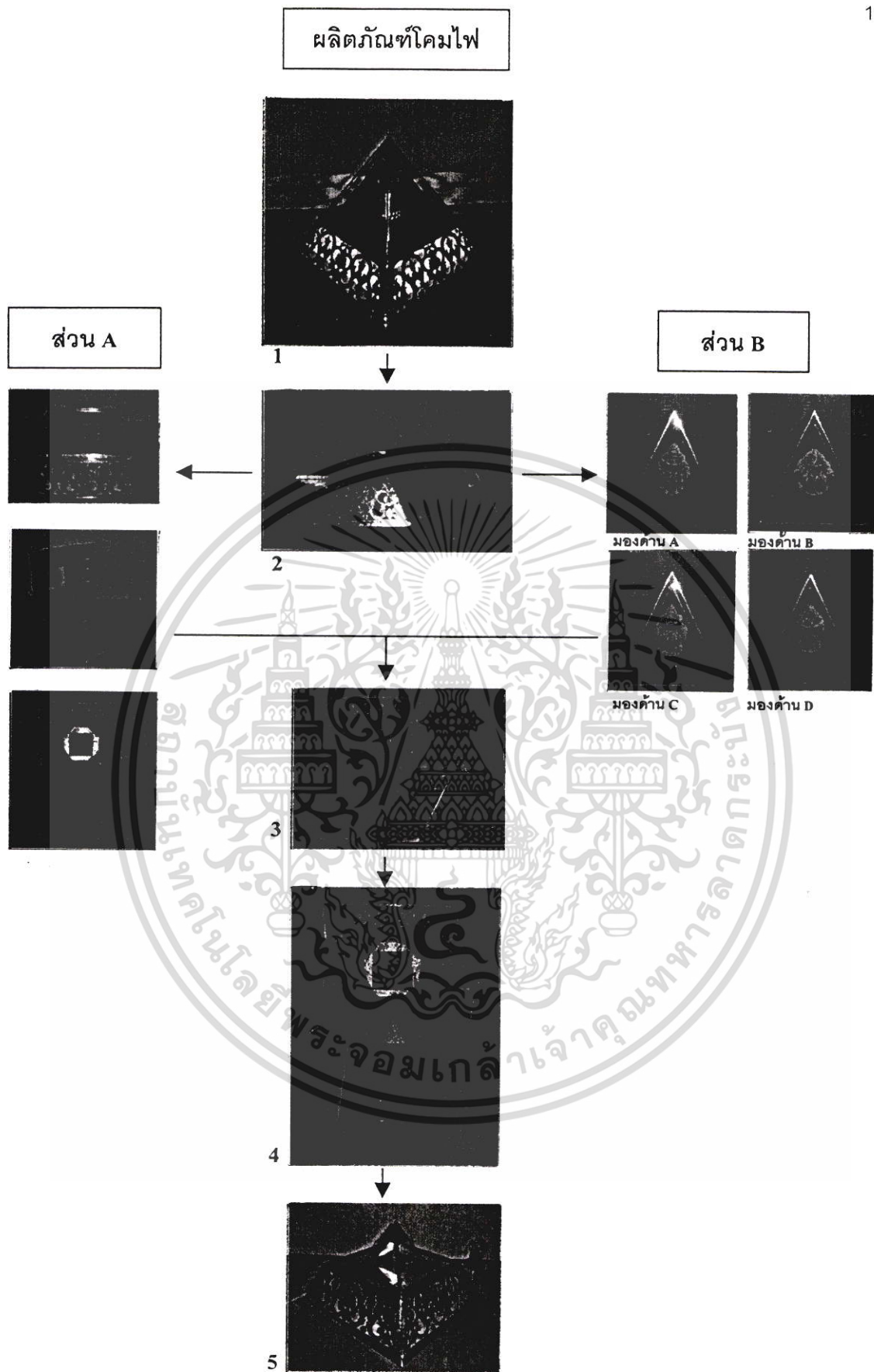

ภาพที่ 6.16 เมื่อมองในแต่ละด้าน (ทั้ง 4 ด้าน) ของโคมไฟ โดยด้าน A จะมองเห็นหม้อน้ำลายวิจิตรเป็น ทรงฟักทอง, ด้าน B จะมองเห็นหม้อน้ำลายวิจิตรเป็นทรงมะเฟือง, ด้าน C จะมองเห็นหม้อ น้ำลายวิจิตรเป็นทรงตุ้ม และด้าน D จะมองเห็นหม้อน้ำลายวิจิตรเป็นทรง โกศ

ภาพที่ 6.17 เมื่อเปิดไฟจะมีแสงส่องออกมาตกกระทบกับสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.18 แผนภาพการถอดประกอบเก็บผลิตภัณ์ท์คอมพิวเตอร์ให้มีขนาดเล็กลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแผนภาพการถอดประกอบเก็บผลิตภัณฑ์โคมไฟให้มีขนาดเล็กลง เพื่อให้สะดวกต่อการนำพากลับไปของนักท่องเที่ยวในภาพที่ 6.18 นั้น ในขั้นที่ 1 ผลิตภัณฑ์โคมไฟในสภาพปกติที่พร้อมสำหรับการใช้งานโดยการเสียบปลั๊กแล้วเปิดไฟ - ปิดไฟตามความต้องการ เมื่อต้องการลดขนาดโคมไฟให้มีขนาดเล็กลงสามารถทำได้โดยในขั้นที่ 2 แยกผลิตภัณฑ์โคมไฟส่วน A และส่วน B ออกจากกัน โดยในส่วน A นั้นจะทำหน้าที่เป็นเสมือนฐานรองรับส่วน B, เป็นส่วนที่วางหลอดไฟ และเป็นส่วนสำหรับเก็บส่วน B ไว้ภายในเมื่อต้องการลดขนาดให้เล็กลง โดยจะเปิดส่วน A เพื่อเอาหลอดไฟที่อยู่ภายในจากตำแหน่งล๊อคหลอดออกมาก่อน จากนั้นในขั้นที่ 3, 4 และ 5 จะนำส่วน B วางเก็บภายในส่วน A บริเวณตำแหน่งล๊อคส่วน B แล้วปิดฝาส่วน A ลงจะมีลักษณะดังแผนภาพ

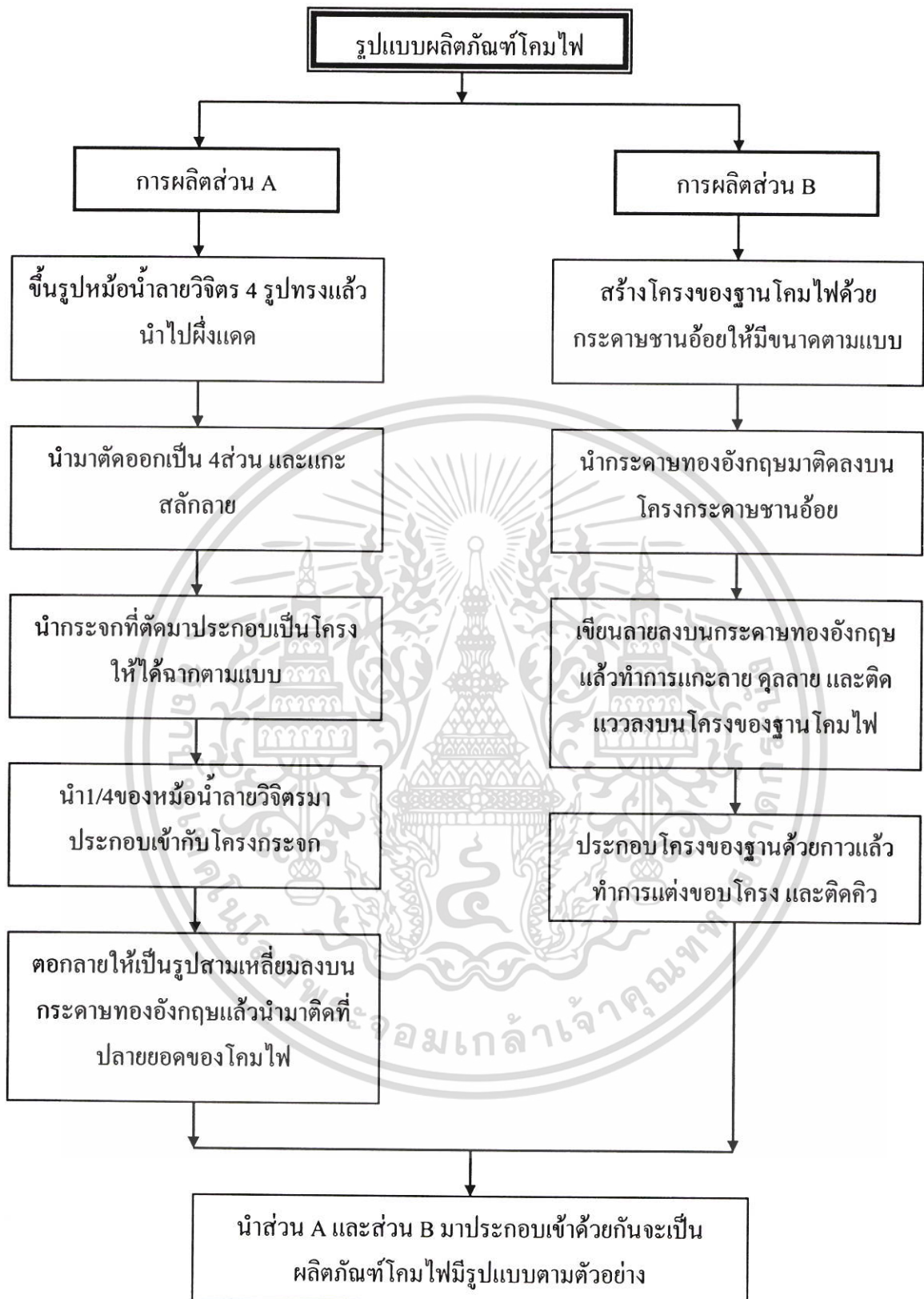
วัสดุ และราคาของวัสดุที่ใช้ผลิตตัวอย่างผลิตภัณฑ์โคมไฟ ประกอบด้วย

1. ชิ้นงานเครื่องปั้นดินเผาหม้อน้ำลายวิจิตรขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตัวหม้อน้ำ 7 ซม. และ ความสูงโดยรวมของฝาหม้อ ตัวหม้อ และฐานรองหม้อรวมกันประมาณ 9 ซม. จำนวน 4 แบบ(จะใช้ 1 ใน 4 ส่วนของแต่ละแบบ ดังนั้นหม้อน้ำ 1 ชุดสามารถใช้ทำผลิตภัณฑ์โคมไฟได้ 4 ชิ้น)
 2. กระจกตัดเป็นรูป จำนวนอย่างละ 4 ชิ้น รวมเป็น 8 ชิ้น
กระจกตัดตามแบบราคาชิ้นละ 5 บาท คิดเป็นเงิน 40 บาท
 3. พลาสติกใส หนา 1 มม. ขนาด 30 ซม. x 30 ซม. คิดเป็นเงิน 30 บาท
 4. กระจกชาวนอ้อย 1 แผ่นหนา 1.5 มม. คิดเป็นเงิน 14 บาท
 5. กระจกกาบสองหน้าชนิดบาง 1 ม้วน (18 บาทใช้ประมาณ 1/2 ของม้วน)
คิดเป็นเงิน 9 บาท
 6. กาวยูยู (UHU) ขนาด 20 ml 1 หลอด (33 บาทใช้ประมาณ 1/2 ของหลอด)
คิดเป็นเงิน 17 บาท
 7. สติกเกอร์กำมะหยี่สีแดง 1 แผ่น (42 บาทใช้ประมาณ 1/2 ของแผ่น)
คิดเป็นเงิน 21 บาท
 8. กระจกทองอังกฤษรีดบาง 1 ปีก 100 แผ่น(26x13 ซม.) (100 บาท ใช้จำนวน 7 แผ่น)
คิดเป็นเงิน 7 บาท
 9. เทปกาบตะกั่ว 1 ม้วน (19 บาท ใช้ได้ประมาณ 4 ครั้ง) คิดเป็นเงิน 5 บาท
- รวมเป็นเงินค่าวัสดุที่ใช้ในการผลิตต่อผลิตภัณฑ์โคมไฟ 1 ชิ้นคิดเป็นเงิน 143 บาท

กรรมวิธีการผลิตตัวอย่างรูปแบบที่พัฒนาจากแนวทางที่ได้จากการวิจัย

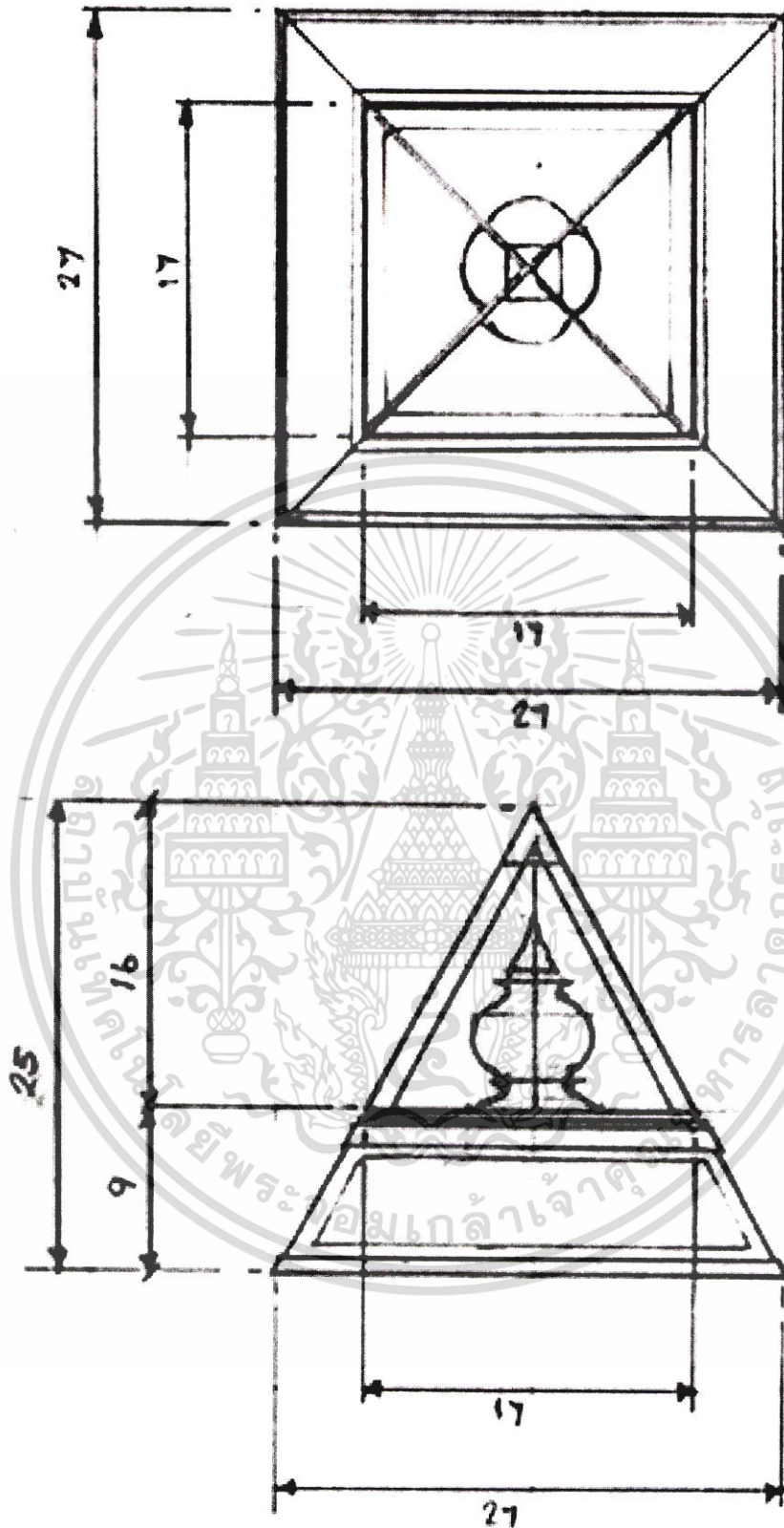
จากแผนภาพที่ 6.18 จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์โคมไฟประกอบด้วย 2 ชิ้นส่วน คือ ส่วนที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาหม้อน้ำลายวิจิตร และส่วนที่เป็นฐานรองโคมไฟซึ่งสามารถสรุปแผนภูมิขั้นตอนการผลิต และอธิบายถึงรายละเอียดในขั้นตอนการผลิตต่างๆ ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.19 แผนภูมิขั้นตอนในการผลิตผลิตภัณฑ์โคมไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สัดส่วน 1 : 5
หน่วย ซม.

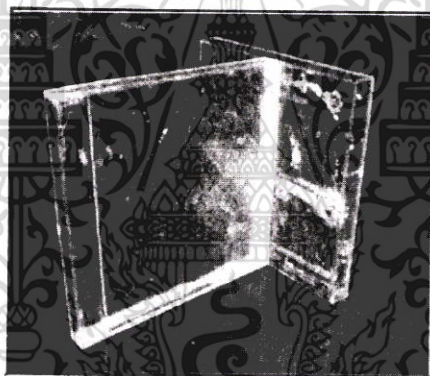
ภาพที่ 6.20 ขนาดของตัวอย่างผลิตภัณฑ์โคมไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

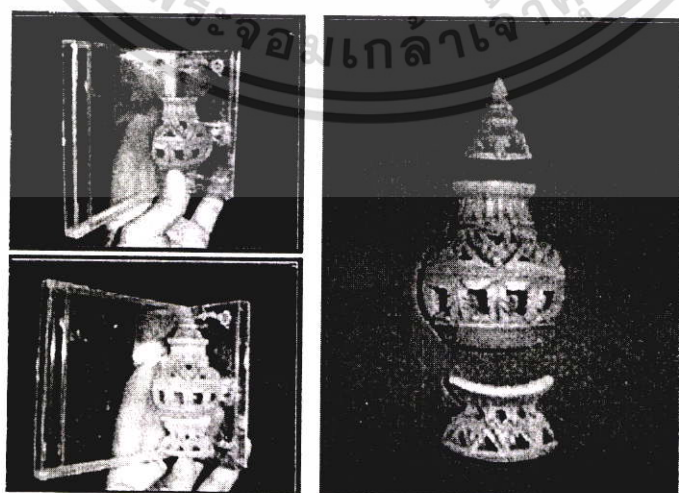
วิธีการผลิตส่วน A ที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาหม้อน้ำลายวิจิตร

เริ่มจากขึ้นรูปทรงหม้อน้ำลายวิจิตร 4 รูปทรง คือรูปทรงฟักทอง รูปทรงมะเฟือง รูปทรงตุ่ม และรูปทรงโกศ ด้วยแป้นหมุนขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตัวหม้อ 7 ซม. และความสูงรวมของฝาหม้อ ตัวหม้อ และฐานรองหม้อ ไม่เกิน 9 ซม. เสร็จแล้วนำไปผึ่งแดดให้ดินหมาด คือจับไม่ติดมือ

จากนั้นนำดินที่ขึ้นรูปเป็นฝาหม้อ ตัวหม้อ และฐานรองหม้อน้ำที่หมาดแล้วมาตัดออกเป็น 4 ส่วนโดยในขั้นตอนนี้จะต้องทำฉากดังภาพที่ 6.21 เพื่อเอาไว้วัดเมื่อตัดชิ้นงานแต่ละส่วนออกว่าตรงได้ ระบายแล้วหรือไม่ หากยังไม่ได้ก็สามารถตัดแต่งดินให้ได้สัดส่วนในขั้นตอนนี้ดังภาพที่ 6.22 เพราะเนื้อดินยังสามารถประสานกันได้อยู่ ตัดแต่งชิ้นงานทั้งฝาหม้อ ตัวหม้อ และฐานรองหม้อออกเป็น 4 ส่วนทั้งหมดแล้วนำผ้าชุบน้ำหมาด และถุงพลาสติกคลุมไว้เพื่อไม่ให้เนื้อดินแห้ง แล้วนำออกมาแกะสลักลาย คุลลายทีละชิ้น เมื่อเสร็จแล้วให้นำชิ้นส่วนเหล่านั้นไปวัดกับฉากอีกครั้ง (เพราะขณะแกะลาย อาจทำให้ชิ้นงานบิดเบี้ยวได้) หากชิ้นงานบิดเบี้ยวให้ตัดให้ตรงกับฉากเพราะหลังจากเผาชิ้นงานแล้วจะตัดแต่งชิ้นงานให้ได้จากทำได้ยาก และอาจเกิดการแตกหักได้ง่ายทำให้ผลงานออกมาไม่สวย จากนั้นนำชิ้นงานผึ่งให้แห้งแล้วนำไปเผา

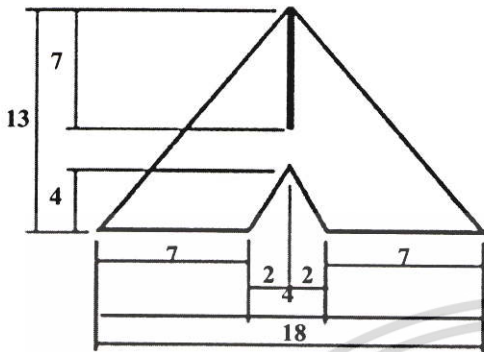
ภาพที่ 6.21 ฉากสำหรับวัดชิ้นงานที่ตัดให้ได้สัดส่วน 90 องศา

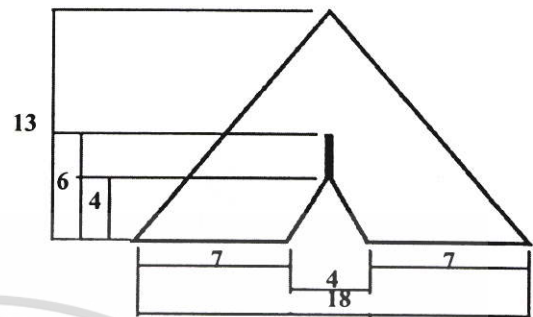
ภาพที่ 6.22 ชิ้นงานที่ตัดออกแล้ววัดกับฉาก และตัดแต่งให้ได้ระบายแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

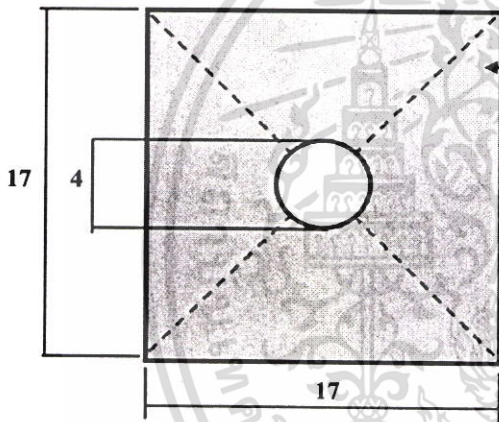
เมื่อเผาชิ้นงานเรียบร้อยแล้ว นำกระดาษชานอ้อยหนา 1 มม. มาตัดตามแบบ และขนาดดังภาพที่ 6.23 และนำกระดาษหนา 1 มม. ที่ตัดตามแบบและขนาดดังภาพที่ 6.24 จำนวนแบบละ 4 ชิ้นมา ประกอบกันแล้วยึดกับฐานกระดาษชานอ้อยที่ปูด้วยสติ๊กเกอร์สีกหาลาดสีแดงให้เป็นดังภาพที่ 6.25

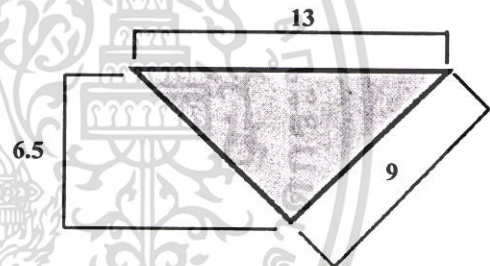
ชั้น ก โครงสำหรับติดกระดาษชานอ้อยตัดจำนวน 1 ชิ้น

ชั้น ข โครงสำหรับติดกระดาษชานอ้อยตัดจำนวน 1 ชิ้น

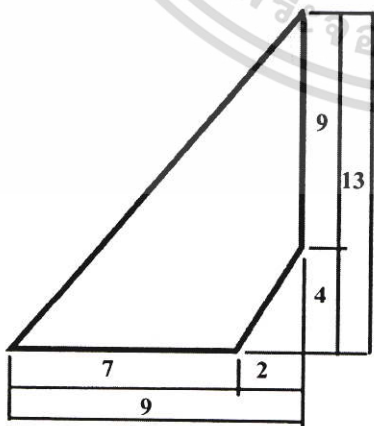

ชั้น ค ฐานโครงกระดาษชานอ้อยตัดจำนวน 1 ชิ้น

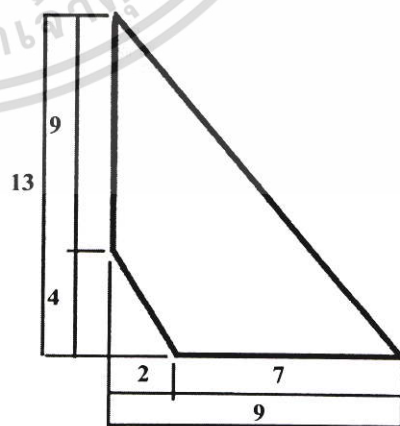

ชั้น ง ฐานโครงกระดาษชานอ้อยตัดจำนวน 4 ชิ้น

ภาพที่ 6.23 แบบและขนาดของกระดาษชานอ้อยที่ตัด

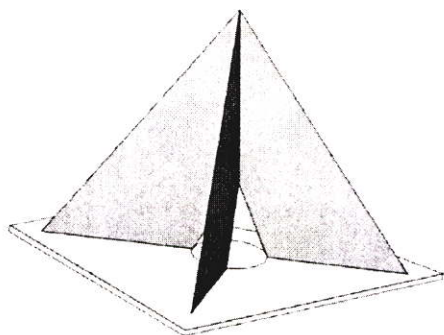
ชั้น จ กระดาษตัดตามแบบจำนวน 4 ชิ้น

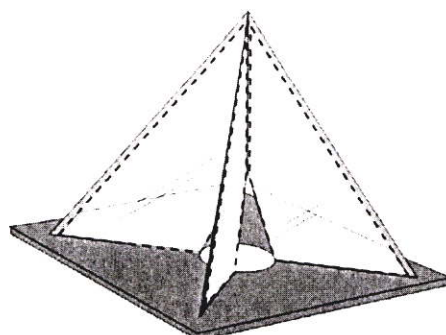
ชั้น ฉ กระดาษตัดตามแบบจำนวน 4 ชิ้น

ภาพที่ 6.24 แบบและขนาดของกระดาษที่ตัด

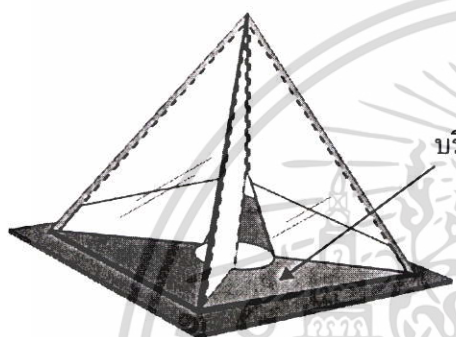
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

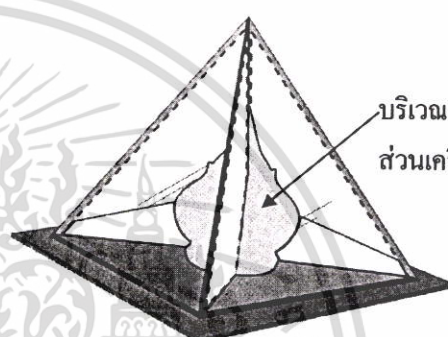
ขั้นที่ 1 นำกระดาษชานอ้อยชั้น ก,ข และ ค มาประกอบกันดังภาพ

ขั้นที่ 2 นำกระดาษจกชั้น ง และ ฉ มาติดเข้ากับ โครงกระดาษชานอ้อย

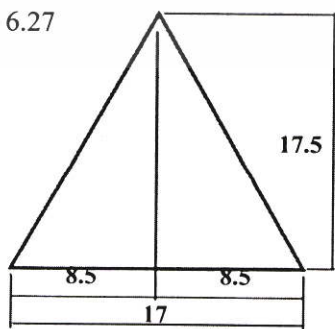
ขั้นที่ 3 นำกระดาษชานอ้อย ชั้น ง ห่อด้วย สติกเกอร์สีทึบแล้วติดลงบนฐาน

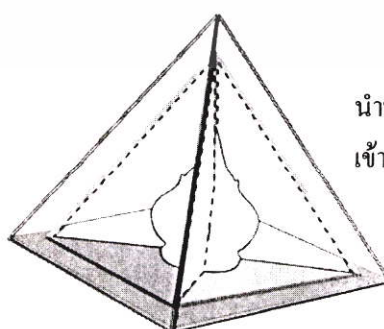
ขั้นที่ 4 นำชิ้นส่วนเครื่องปั้นดินเผาที่เตรียมไว้มาติด เข้ากับ โครงกระดาษจก

ภาพที่ 6.25 การประกอบกันของ โครงกระดาษจก กระดาษชานอ้อย และฐาน โครง

จากนั้นนำชิ้นส่วนหม้อน้ำลายวิจิตรที่เผาแล้วมาประกอบเข้ากับ โครงกระดาษจกเงาด้วยกาวทั้ง 4 ด้าน ดังนั้นเมื่อมองในแต่ละด้านของกระดาษเงาที่สะท้อนออกมาของกระดาษจะทำให้เห็นเป็นหม้อน้ำลายวิจิตรเต็มใบดังภาพที่ 6.16 ที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น และตัดแผ่นพลาสติกใสตามแบบ และขนาดดังภาพที่ 6.26 จำนวน 4 ชิ้น แล้วนำมาประกอบเข้ากับ โครงกระดาษจกเงาจะได้ชิ้นส่วน A ของผลิตภัณฑ์โคมไฟดังภาพที่ 6.27

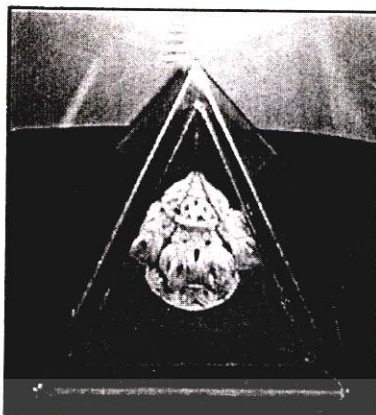
พลาสติกตัดจำนวน 4 ชิ้น

นำพลาสติกที่ตัดมาประกอบ เข้ากับชิ้นงานที่ได้จากภาพ 6.25

ภาพที่ 6.26 แบบ และขนาดของแผ่นพลาสติกใสที่ตัดกับการประกอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.27 ชั้นส่วน A ของผลิตภัณฑ์โคมไฟ

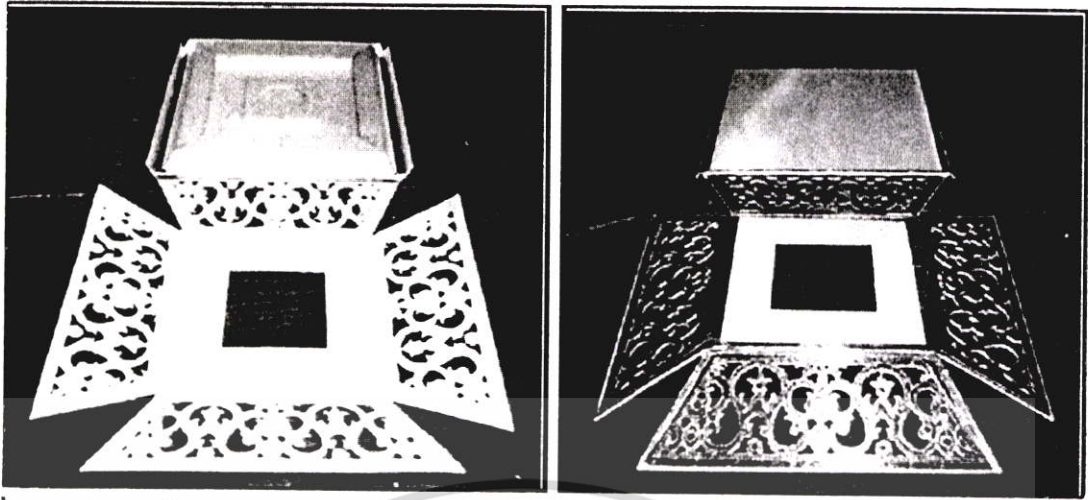
เมื่อได้ชั้นส่วน A ของผลิตภัณฑ์โคมไฟแล้วนำกระดาษทองอังกฤษมาทำการแกะลาย และคลุกลายให้เป็นรูปสามเหลี่ยมลงบนกระดาษทองอังกฤษแล้วนำมาติดที่ปลายยอดของโคมไฟ ดังภาพที่ 6.28

ภาพที่ 6.28 ปลายยอดของโคมไฟที่ติดกระดาษทองอังกฤษรูปสามเหลี่ยมที่ทำการแกะลาย และคลุกลายแล้ว

วิธีการผลิตส่วน B ที่เป็นฐานรองโคมไฟ

สร้างโครงของฐานโคมไฟด้วยกระดาษชานอ้อยให้มีขนาดตามแบบในภาพที่ 6.20 จากนั้นนำกระดาษทองอังกฤษมาติดลงบนโครงกระดาษชานอ้อยด้วยเทปกาวสองหน้า แล้วทำการเขียนลายลงบนกระดาษทองอังกฤษ และแกะลายเอาส่วนที่ไม่ต้องการออกจากนั้นคลุกลายให้เป็นจุดไข่ปลาบนลวดลายที่แกะแล้ว และติดแววด้วยกระดาษสีแบบมัน จะได้ฐานรองโคมไฟดังภาพที่ 6.29

ภาพที่ 6.29 โครงสร้างฐานรองโคมไฟที่ทำการแกะลาย คูลลาย และตีคเววแล้ว

จากนั้นประกอบโครงสร้างฐานด้วยกาวแล้วทำการแต่งขอบโครง และตีคิ้ว จะได้ส่วน B ฐานรองโคมไฟดังภาพที่ 6.30

ภาพที่ 6.30 ฐานรองโคมไฟที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว

นำส่วน A และส่วน B มาประกอบเข้าด้วยกันจะเป็นผลิตภัณฑ์โคมไฟมีรูปแบบตามตัวอย่างในภาพที่ 6.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสายสมร ศรีสวัสดิ์
วัน เดือน ปี เกิด	7 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	136/11 ซ.กรุงเทพฯ-นนท์ 7 ถ.กรุงเทพฯ-นนท์ อ. เมือง จ.นนทบุรี
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2541 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาออกแบบ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันราชภัฏพระนคร
ผลงานทางวิชาการ	นักศึกษาคณะโครงการครุทายาทรระดับปริญญาตรี-โทต่อเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้